

Universitetet.

I.

Bestemmelser, Foranstaltninger, m. m.

Foranstaltninger og Foresald nærmest vedkommende de videnskabelige Formaal.

I forrige Aargang (S. 24) er allerede omtalt, at det ved en kongelig Beslutning af 23de Januar 1846 var bestemt, at der skulde aabnes en Konkurrence til den ved Prof. Gundelach-Møllers i 1845 indtrufne Død ledigblevne Lektorpost i det lægevidenskabelige Fakultet.

Ifølge Bestemmelsen skulde Begjæringerne om at deltage i Konkurrencen være indleverede inden 1ste Oktober 1846. De samme Regler i Henseende til Bedømmelsen af Prøverne og i Henseende til Udgangen til at deltage, som vare allernaadigst fastsatte for de tvende tidligere Konkurrencer, skulde ogsaa gjælde for denne, dog med de nærmere Modifikationer som vilde være en Folge af det ledige Videnskabsfags Ejendommelighed. Dette Dag var, som anf. St. bemærket, Anatomien, idet den hidtilværende anatomiske Docent, Professor Stein, havde overtaget afdøde Gundelach-Møllers Dag.

Foruden Reglerne for de tidligere afholdte Konkurrencer, bifaldt Direktionen, efter Fakultetets Forslag, at der ved Siden af Prøveafhandlingen, hvortil den sædvanlige Tid af 18 Dage indrømmedes, bestemtes 1) en anatomisk Præparation med Forelæsning over samme Frededagen efter, og 2) en anatomisk Dissektion med paafølgende Forelæsning 6 Timer efter.

Til at deltage i denne Konkurrence meldte sig, foruden de tvende Nebenanførte, Konservator ved det anatomiske Museum Regimentskirurg Jbsen, idet han ansøgte om, at der maatte udvirkes ham, der i 1826 havde taget kirurgisk Examen med første Karakter, allernaadigst Tilladelse til saadan Deltagelse, uagtet han ikke havde underkastet sig de to forberedende Gramina ved Universitetet. Som Grunde for sin Kvalifikation paaberaabte han sig fornemmelig, at han siden April 1828 havde været ansat ved det forrige haandlagelige Akademi som Conservator musæi og været anbeforet den offentlige Undervisning i den praktiske Skilningslære, i hvilken Stilling han dels offentlig dels privat havde holdt Forelæsninger over den almindelige og specielle Legemsskilning, ligesom han ved Akademiets Indlemmelse i Universitetet havde beholdt samme Stilling ved dette. Han henvisste derhos til den lignende Dispensation som i 1839 var tilstaaet nuværende Professor Mag. Scharling, som dengang ligeledes beklædte en Lærerpost ved det haandlagelige Akademi.

I en fra det lægevidenskabelige Fakultet indhentet Betænkning havde dette enstemmig anbefalet Regimentshaandlæge Jbsens Ansøgning. Fakultetet bemærkede, at det vel aldeles maatte anerkjende Rigtigheden af det Princip, at Ingen bør ansættes som Universitetslærer alene paa Grund af speciel Dygtighed i sit Fag, naar der ikke haves Borgen for, at han besidder den nødvendige Aandsudvikling og Dannelse, og dersom altsaa Jbsen ligesom havde ansøgt om Ansættelse som Lektor, vilde Fakultetet neppe have kunnet anbefale ham dertil.

Men da man ikke kan nægte Muligheden af, at den nødvendige Landsmodenhed kan erhverves ad en anden Vej end den af Universitetet betegnede, maatte det synes hensigtsmæssigt, ved en Lejlighed som denne ej at tilbagestøde nogen Kapacitet, men derimod snarere, hvor en Mand af hvem man har Grund til at vente noget Godt vil deltage i Konkurrencen, lette ham Midlerne til at bevise, at han virkelig er i Besiddelse af den forbrede Dannelse, uagtet han ikke har erhvervet sig denne paa den foreskrevne Maade. De Prøver som Konkurrenterne vilde have at underkaste sig, vare, efter hvad Fakultetet bemærkede, saaledes indrettede, at Ingen som var blottet for almindelig videnskabelig Dannelse kunde vinde Sejren, ingen blot Tekniker eller Specialist kunne bestaae, hvorimod den der skulde komme hæderligt fra dem, maatte have omfattende Kundskab og alsidig Dannelse; og det var et Spørgsmaal, om denne Prøve ikke med Hensyn til Landsmodenheden vilde afgive sikkrere Resultater end de akademiske Examina. Forsaavidt det maatte indrømmes, at tilfældige Omstændigheder kunde vinde Indflydelse paa Konkurrencens Udfald og saaledes Tilfældet begunstige Optagelsen i Fakultetet af en udannet Mand, maatte det paa den anden Side komme i Betragtning, at Ansøgerens Kvalifikationer vare af den Bessaffenhed, at Universitetet vel kunde være bekjendt at optage ham blandt sine Lærere: han havde i henimod 20 Aar paa tilfredsstillende Maade gjort Tjeneste som offentlig Lærer, først ved det kirurgiske Akademi og siden ved Universitetet, og om end Læreren i den praktiske Legemsfilosofii ikke er Medlem af Fakultetet, er dog hans Virksomhed af stor Betydning for det lægevidenskabelige Studium, og griber paa saa mangfoldige Maader ind i flere af de andre Læreres Virksomhed, at den neppe kan betvoes en Mand som ikke er videnskabelig dannet. Desuden havde Ibsen haft Ret til at holde offentlige Forelæsninger i Universitetets Auditorier, og virkelig benyttet denne Ret, ligesom hans Forelæsninger havde været anmeldte i Lektionsfortegnelsen, og da han altsaa i denne Henseende stod paa samme Trin som en Licentiat, vilde det være en besynderlig Anomali, om han blev udelukket fra en Konkurrence hvortil en simpel Kandidat havde ubindret Udgang. Men hertil kom endelig den vigtige Betragtning, at Ansøgeren ved Talent og stadig Flid havde erhvervet en Berømmelse som praktisk Anatom der endog var europæisk, og at samtlige hans hidhørende Arbejder indeholdt Beviser ej alene paa Kunstfærdighed, men og paa et grundigt Studium af Organismens legemsbyggelige Forholde; men han havde derhos anstillet en Række af selvstændige legemsbyggelige Undersøgelser over visse Dele af Organismen, der vel ikke vare bekjendtgjorte, men hvis Resultat dog var færdigt, hvilke de af Fakultetets Medlemmer som havde haft Lejlighed til dermed at gjøre sig bekjendte, ikke kunde nægte fuld Aerkjendelse som fortrinlige, og som saaledes indeholdt Beviser paa Digtighed til selvstændige videnskabelige Arbejder. Efter Fakultetets Mening kunde man saaledes uden Frygt tillade Ansøgeren at tage Del i Konkurrencen: dersom han manglede al Landsdannelse, vilde han sikkert blive den tabende; dersom han derimod havde den tilstrækkelige Modenhed og blev den sejrende, vilde Universitetet i ham have gjort en Erhvervelse som det havde Grund til at være tilfreds med.

Hvad angaaer det af Ansøgeren paaberaabte Præcedens, nemlig Prof. Scharlings Tilstedelse til at disputere og Ansættelse ved Universitetet, da maatte dette efter Fakultetets Mening anses som ganske analogt. Det bemærkedes fremdeles, at da man ved det kirurgiske Akademi's Indlemmelse havde søgt omhyggeligen at beskytte Alt hvad der stod i Forbindelse med den ophævede Læreanstalt mod Forurettelse ved den ny Kongens Orden, og da den Stilling som Ibsen dengang beklædte ved Akademiet, om der end ved den ej var løvet ham noget Avancement til Professorat ved Læreanstalten, dog satte ham mellem de dertil kvalificerede Konkurrenter, ligesom der i Akademiets Organisation og tidligere Historie Intet var der kunde opfordre ham til at underkaste sig Universitetets Prøver for at kunne opnaae dette Maal, syntes den ellers gennemførte Grundsaetning, at de der i god Tro til det haandlagelige Akademi's Vedbliven havde betraadt den Bane som dette anviste, ikke skulde hindres i at naae Maalet ved Læreanstaltens Ophævelse, konsekvent at maatte anvendes til Fordel for Ibsen, som ellers maaske vilde blive den Eneeste der ikke kom til at nyde Godt deraf.

Endelig var af Fakultetet bemærket, at da det kongelige medicinske Selskab skulde vælge 3 Dommere til Konkurrencen, var det sandsynligt, at Regimentskirurg Ibsen, da Selskabet ikke havde Overskud paa Anatomicer af hans Digtighed, vilde, saafremt han ikke blev En af Konkurrenterne, af Selskabet blive valgt til Dommer, og der vilde da indtræde den Synderlighed, at den som paa Grund af formentlig Mangel paa videnskabelig Dannelse nægtedes Plads mellem Konkurrenterne, vilde indtage sin Plads paa Dommersædet, hvortil dog udfordres overlegen Dannelse og Digtighed.

Ligesom Konsistoriet i alt Væsentligt havde tiltraadt denne Fakultetets Betænkning, saaledes troede ogsaa Direktionen at have tilstrækkelig Grund til allerunderdanigst at anbefale Regimentskirurg Ibsens Ansøgning, og paa Dens derom nedlagte Forestilling behagede det derefter Hans Majestæt, under 5te Juni allernaadigst at forunde ham Tilladelse til, uagtet han ikke havde underkastet sig de to forberedende Examina ved Universitetet, at maatte indstille sig til Konkurrencen.

Til denne havde, foruden Regimentskirurg Ibsen, meldt sig Lic. A. Hannover*) og Kandidat Prosektor B. G. F. Bondesen. Dommerne vare: af Fakultetet, foruden Dekanus Statsraad Bang, Professorene Statsraad Vitbusen, Eschricht, Stein og Fenger, af det medicinske Selskab Overlægerne Larsen og Djerup og Dr. Haugsted. Den holdtes i Oktober og November. Den 4de Oktober modtog Konkurrenterne til skriftlig Udarbejdelse følgende Emner: Regimentskirurg Ibsen: „om anatomiske Varieteter“, Lic. Hannover: „hvorvidt har den Vichatfke Inddeling af det menneskelige Legeme i forskjellige Væv fundet Bekræftelse i den nyere Lids videnskabelige Undersøgelser?“ Profektor Bondesen: „hvilkken er den almindelige Plan for Bygningen af Leddene i det menneskelige Legeme, og i hvilke Hovedretninger forekommer denne Plan modificeret i det Enkelte?**)“ Den første Prøve, eller det mundtlige Forsvar af de udarbejdede og trykte Afhandlinger, der alle 3 havde et Omfang af 6 Ark, fandt Sted i det kirurgiske Akademi's Auditorium, den 27de Oktober for Lic. Hannover, d. 31te Oktb. for Konservator Ibsen, d. 4de Novbr. for Profektor Bondesen, hver Dag Kl. 12. Opponenterne havde hver indtil en Time til at fremsætte deres Indvendinger. Tilhørernes Antal var betydeligt, og man syntes i det Hele at følge Disputationen med stor Interesse. Den anden Prøve, nemlig Forelæsning over et i to Dage forud forfærdiget Præparat, holdtes sammesteds d. 19de Novbr., idet Konservator Ibsen læste Kl. 12, Profektor Bondesen Kl. 1, Lic. Hannover Kl. 2. Opgaven var: „Halsregionen, begrændset oven til ved Randen af Maxillen, nedentil ved Clavicula, bagtil ved Randen af Trapezus. Den tredje Prøve endelig, Forelæsning over et 6 Timer iforvejen opgivnet Emne, d. 21de Novbr. Kl. 1, 2, 3 for Bondesen, Hannover, Ibsen. Opgaven var: „et Foredrag over Mesencephalon og dens Forhold til den store Hjernes Hemiisphærer.“ Hvad der ikke kunde præpareres i Forberedelsestiden uden at forstyrre noget af det der skulde fremvises, maatte præpareres under selve Foredraget.

Ved den af Dommerne afgivne Erklæring var Regimentshaandlæge Ibsen erkjendt for den Sejrende og det med en overvejende Stemmeslæthed, og han blev med megen Anerkjendelse af Fakultetet anbefalet til den ledige Post.

I Forbindelse hermed bemærkede imidlertid Fakultetet, at Ibsen hidtil i Egenkab af Konservator ved Fakultetets legemsfællelige Samlinger, eller rettere som dets Dissektionslærer, havde nydt en Gage af 600 rb. med fri Bolig i den kirurgiske Akademibygning. Ved at ombytte sin hidtil hafte Stilling med Lektoratet, hvis Gage ligeledes var 600 rb., vilde han altsaa lide et Tab, idet han kom til at opgive sin Bolig; men ligesom der efter alle Billigheds Hensyn vilde være den største Opfordring til at sørge for, at den Post han nu havde tilkæmpet sig ved en offentlig Vædekamp, maatte blive en virkelig Fremmælselse i hans helle Stilling, saaledes kom hertil et andet endnu vigtigere Hensyn. Fakultetet ansaae det nemlig for gavnligt, om den anatomiske Docent ej alene holdt Forelæsninger, men tillige forestod de praktiske Øvelser paa Dissektionsstuen, da dette nødvendigen maatte give mere Enhed i Undervisningen og opmuntre de Studerende til praktiske Arbejder, ligesom og Forholdene findes saaledes ordnede ved de fleste udenlandske Universiteter. Fakultetet fandt det derfor ønskeligt, at Ibsen tillige beholdt sit hidtilhafte Hverv som praktisk Skilningslærer, hvortil han ogsaa havde erklæret sig tilbøjelig, saaledes at han i Forbindelse med Lønningen som Lektor beholdt en Del af sin Løn som Dissektionslærer, hvilken Del Fakultetet foreslog til 400 rb., foruden den af ham beboede Lejlighed paa Akademiet. Ved en saadan Ansættelse, som vilde omfatte hele den normale Anatomi's Omraade, og hvortil naturligvis endnu kom Bestyrelsen af den hidherende Afdeling af Musæet, vilde der blive

*) Om den denne i 1843 meddelte Tilladelse til at deltage i den da afholdte Konkurrence, se Aarbog 1843 S. 33 ff.

**) De øvrige Opgaver, som ikke bleve Gjenstand for Bearbejdelse, vare: til første Prøve: 1) Om Symmetrien i det menneskelige Legeme. 2) Hvorvidt er der nogen fælles Grundplan for alle de Organer som kaldes Kirker? Til anden Prøve: 1) Ansigtets Anatomi. 2) Ingvinalregionen. Til tredje Prøve: 1) Corpus callosum med Hjernens perpendikulære Gienemfuit. 2) Nogle af Djets Membraner.

anvist denne Docent en Bestjæftigelse som maatte aldeles optage en Mand's Tid og Kræfter, og i Forhold til hvilken Gagen ikke syntes at være for rundelig. Men Fakultetet erindrede tillige, at der til disse Forretningers Udførelse var anvist ham en Assistent, idet nemlig En af de tvende lønneede Professorer ved det normal-anatomiske Museum er til hans Tjeneste; denne, den anatomiske Professor, fik herved ligeledes en udvidet Virksomhed, idet han dels maatte præparere til de anatomiske Forelæsninger, dels være til Tjeneste ved den anatomiske Del af Musæet (hvorved Ibsen hidtil var den særlig lønneede Konservator), dels endelig assistere ved den praktiske Undervisning paa Dissektionsstuen, og herved vilde hans Forretninger i høj Grad komme til at overstige dem som paaligge de øvrige Professorer. Fakultetet fandt det derfor passende, at de 200 rb. som efter det foransførte Forslag vilde afgaae i den hidtilværende Konservators Lønning, tillagdes ham, hvorved hans hidtilværende Løn vilde fordobles. Fakultetet ansaae dette for aldeles nødvendigt, da man uden en saadan Føregelse af Lønnen neppe vilde kunne faae nogen af de dygtigere yngre Kandidater til at overtage en saa vidtloftig og byrdefuld Bestilling. Ved foranstaaende Forslag vilde der, bemærkede Fakultetet, uden nogen Føregelse i de hidtil normerede Gager, opnaaes et dobbelt og vigtigt Njemed: for det Første nemlig blev den hele anatomiske Undervisning forenet i en planmæssig Enhed, og dernæst vedblev der ved Siden af Læreroposten at bestaae en underordnet Stilling, hvori yngre Videnskabsmænd under nogenlunde heldige hdre Betingelser kunde uddanne dem i en Videnskab som er en af den lægevidenskabelige Undervisnings Hovedpiller, og som fordrer ej alene sin Dykers Tid, men ogsaa Læjlighed til praktisk Udværelse. Fakultetet tilføjede den Bemærkning, at under en saadan simpel og hensigtsmæssig Ordning af Forholdene faldt den hidtilværende Konservatorpost, eller rettere den Benævnelse hvorunder Læreren i praktisk Anatomi hidtil havde skjult sig, aldeles bort: Musæernes Bestyrelse og Konserveration vilde i Fremtiden kun paaligge de vedkomnende Docenter, med Understøttelse af de dem til Hjælp givne Professorer.

Efterat Direktionen havde affordret Konfistorium Betænkning over dette Forslag, og navnlig opfordret det til at yttre sig over, hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt, efter det foreslaaede at forbinde Lektoratet i Skifningslære med den praktiske Undervisning paa Ligskifningsstuen, paa en Maade som hidtil ikke havde fundet Sted, og hvorvidt en saadan Forbindelse, som paa Grund af at Dissektionsarbejderne formentligen mere passe sig for en underordnet Stilling, kunde synes at maatte udelukke fra Professoratet, maatte være at anbefale, yttrede Konfistoriet, at efter hvad der dels i Fakultetets Indstilling var oplyst og udviklet, dels i samme Retning hyderligere bemærket af de lægevidenskabelige Professorer under Sagens mundtlige Forhandling i Konfistorium, kunde dette for sit Vedkommende ikke andet end antage, at det af rent videnskabelige Grunde og uden noget som helst Hensyn til personlige Forholde maatte ansæes hensigtsmæssigt, at Docenten i Anatomi forestaaer de praktiske Dvælsel paa Dissektionsstuen. Konfistoriet maatte derhos ansee det for saameget ubetænkligere, at Sagen hos os ordnedes paa denne Maade, som man i denne Henseende havde de fleste udenlandske Universiteters, og, efter hvad i Konfistorium var ytret, deriblandt Berliner Universitetets Exempel for sig; ligesom det ogsaa ved det herværende Universitet og ved den polytekniske Lærestiftelse i flere til Naturvidenskaberne hørende Fag er Docenten selv som forestaaer og leder de praktiske Dvælsel. Da Konfistorium saaledes maatte antage, at den foreslaaede Forbindelse af Undervisningen i theoretisk og praktisk Legemsfilning i sig selv er naturligere og hensigtsmæssigere end den hidtil stedfundne Adskillelse, vilde der efter dets Formening ikke fra denne Side være noget til Hinder for, at den Docent som nu maatte blive ansat som Lektor i Anatomien senere kunde udnævnes til Professor.

Da Direktionen ogsaa maatte erkende, at den af Fakultetet foreslaaede og af Konfistorium anbefalede Forbindelse af Undervisningen i den theoretiske og praktiske Anatomi i og for sig havde særdeles meget for sig, troede den at burde, i Forening med sin Indstilling om Ibsens Udnævnelse til Lektor, allerunderdanigst andrage paa en saadan Forandring, og da Indstillingen vandt Hans Majestæts Bisald, blev det ved kongelig Beslutning af 9de Januar 1847, hvorved Konservator Regimentsskirurg Ibsen udnævntes til Lektor i Anatomien i det lægevidenskabelige Fakultet med den for denne Post normerede Gage af 600 rb., tillige allernaadigst bestemt, at den Lektor Ibsen hidtil i hans Egenkab som Konservator paaliggende Undervisning i praktisk Anatomi paa Dissektionsstuen fremdeles skulde overdrages ham i Forbindelse med Lektoratet, saaledes at han derfor af den ham som Konservator tillagte Gage af 600 rb. og Emolument af fri Bolig beholder ved Siden af Lektorgagen de 400 rb. samt Boligen, og at de øvrige 200 rb. tillægges den

Profektor som isærdeleshed er til Tjeneste for Docenten i Skilningslære, som Tillæg til den ham tidligere tillagte Løn af 200 rb.

Ogsaa med en anden af Universitetets underordnede Bestillinger, nemlig den himmelmaalelige Jagttagerpost er foregaaet en Forandring i Henseende til Udnævnelsermaade og Stilling.

Efterat nemlig denne Post var bleven ledig ved Mag. Pedersens Entledigelse den 29de Maj, indkom Professor Dlusfen med Forslag om en saadan Forandring i Henseende til Besættelsesmaaden af denne Post, at istedetfor at den hidtil som et fast Embede havde været besat ved kongelig Bestlutning efter allerunderdanigst Forestilling af Direktionen, og saaledes at Beregneren forsynedes med kongelig Bestalling, denne i Fremtiden enten ifkun konstitueredes, eller ansattes temporært s. Ex. paa 3 Aar. Professoren bemærkede, at hvad enten man betragter det ommeldte Embede med Hensyn til den Jagttageren paahvilende Forpligtelse, aldeles at underkaste sig enhver Anvisning angaaende Jagttagelserne som gives af Bestyreren, eller med Hensyn til Emolumenterne, bliver denne Embedsstilling stedse af en saa underordnet Beskaffenhed, at det hverken kan ventes eller ønskes, at Posten vil blive søgt af ældre Videnskabsmænd. Denne Bestilling vil altsaa i Regelen blive bortgivet til saadanne yngre Akademici som ønske at uddanne sig til praktiske Himmellaalere, og herimod kan der saameget mindre være Noget at erindre, som Stillingen ved Observatoriet frembyder særdeles Lejlighed til at gennemgaae et meget specielt Kursus af den praktiske Himmellære, og Forretningerne desuden kun forudsætte temmelig elementære Kundskaber; men, naar Embedet saaledes er af den Beskaffenhed, at de der tiltræde det ialmindelighed kunne antages at være under den Alder i hvilken man sædvanligen kommer til at varetage offentlige Forretninger, saa bliver det, saavel i Betragtning heraf, som ogsaa fordi den Lejlighed til praktisk Uddannelse som Beregner-Embedet frembyder, bør komme det størstmulige Antal tilgode, hensigtsvarende, at Tiden hvori det tillades den Samme at forblive i denne Stilling, ikke kommer til alene at berøve paa Enhvers eget Godtbefindende, men underkastes en almindelig Bestemmelse, der, uden at være ufravigelig Regel, kunde benyttes til at afværge Misbrug. I Henhold hertil, og paa Grund af de Ulemper som Mangelen af et saadant Regulativ kan give Anledning til baade for Observatoriet og Universitetet, fremsatte Professor Dlusfen derfor det ovennævnte Forslag, at Observator, istedetfor at ansattes med kongelig Bestalling, alene konstitueredes, eller og ansattes midlertidigt, saasom paa 3 Aar, hvorved det kunde forbeholdes, at, forsaavidt Omstændighederne maatte give Anledning dertil, Ansættelsen kunde fornyes.

Konfistorium, hvis Betænkning Direktionen indhente, havde, i Henhold til en af tvende Professorer, Konferentsraad Orsted og Ramus, afgivet Erklæring, som aldeles havde bifaldet de af Professor Dlusfen fremsatte Grunde og det af ham gjorte Forslag, ligeledes tiltraadt dette, dog saaledes, at Konfistoriet foretrak en Ansættelse paa 3 Aar for en Konstitution, der syntes at ville være mindre passende.

Direktionen kunde heller ikke skjonne rettere, end at de af Professoren i Himmellære anførte Grunde for, at Jagttageren alene bør ansattes temporært, fortsente al Opmærksomhed, og Den maatte finde dette saameget mere passende, som denne Fremgangsmaade netop benyttes med Hensyn til de fleste Assistenten, Profektorer og andre Medhjælpere ved Universitetets øvrige videnskabelige Indretninger, Musæer osv., med hvilke Observator synes ganske at kunne sættes i Klasse. Jovrigt maatte Direktionen med Konfistorium holde for, at det vilde være mere passende, at Jagttageren ansattes paa 3 Aar ad Gangen, end at han blot konstitueredes, og Den forment da, at det rettest overlodes til Konfistorium saaledes at besætte Posten, og at det udtryffeligt burde fastsættes, at den afgaaende Beregner kan vælges igjen, hvis Omstændighederne dertil give Anledning.

Paa Direktionens herom nedlagte allerunderdanigste Forestilling behagede det Hans Majestæt under 3die August allernaadigst at bestemme, at Observator ved Universitetets astronomiske Observatorium herefter ikke skal fast ansættes med kongelig Bestalling, men indtil videre alene konstitueres af Konfistorium.

Som bekendt blev ved Rdn. af 30 Dec. 1839 bestemt, at det retslige Fakultet ved Begyndelsen af hvert andet akademiske Aar har at udfaste og ved Trykken at bekendtgjøre for de Studerende en detailleret Studiiplan over samtlige Foredrag henhørende til det Forelæsningsløb som i det forestaaende Biennium skal være tilendebragt. Disse Planer ere paa sine Steder i Aarbogen meddelte, seneft den for 1844—46 i Aarb. 1844 S. 56.

Da det Tidsløb for hvilket den sidstnævnte Plan var gjældende udløb med Oktober 1846, vilde nu en ny have været at approbere for Tidsløbet 1846—48. Men da der ved kongelig Beslutning af 19de Sept. var bleven allernaadigst bevilget Prof. Scheel fritagelse for at holde Forelæsninger ved Universitetet saalænge hans Konstitution som Generalauditor i Landetaten vedvarede, og Direktionen derved bleven paalagt at drage Omsorg for, at de Forelæsninger som det vilde have paaligget Professor Scheel at holde midlertidigen paa anden Maade besørgeedes, og Fakultetet i denne Anledning var affordret Betænkning om, hvorvidt de Forelæsninger som det vilde tilfalde Professor Scheel at holde i det forestaaende Vintersemester, hvis en ny Forelæsningscyklus skulde tage sin Begyndelse, muligens kunde overtages af Fakultetets øvrige Medlemmer, eller hvilkken anden Foranstaltning der i denne Henseende maatte være at tilraade, indkom Fakultetet med et Andragende hvori samme forment, at Sagen bedst vilde kunne ordnes derved, at Begyndelsen af et nyt Biennium med en fuldstændig Forelæsningscyklus udfattes til Efteraaret 1847, saaledes at det altsaa vilde komme til at være fra November 1847 til November 1849. Som Grund herfor bemærkede Fakultetet, at samme i det forløbne Biennium havde maattet savne en betydelig Del af de Kræfter som det ialmindelighed her kunne regne paa, saafremt Forelæsningerne behørigt skulle kunne blive fuldførte. Professor Larsen havde saaledes i to Semestre, Vintersemesteret 1844—45 og Sommersemesteret 1846, været fraværende ved Provindsialstanderne, hvilket havde hindret ham i at overtage flere fuldstændige Forelæsninger i bemeldte Semestre, ligesom han ogsaa ved en temmelig alvorlig Sygdom i Sommersemesteret 1845 blev hindret i Su.eforelsen af de af ham da overtagne Forelæsninger. Professor Scheel blev, paa Grund af de ham ved allerhøjeste Beslutning af 11 Oktober 1844 overdragne Forretninger som Medlem af Kommissionen til Udarbejdelse af en ny Rettergangslov for Armeen, fritaget for at holde Forelæsninger i det første Halvaar af Bienniet, Vintersemesteret 1844—45, og da han i samme Halvaar blev angrebet af en meget alvorlig Sygdom, der gjorde det nødvendigt for ham at foretage en Udenlandsrejse, havde han paa Grund heraf ej kunnet holde Forelæsninger førend i Sommersemesteret 1846, i hvilket hans svage Helbredstilstand tillige havde forhindret ham fra at overtage saameget Arbejde som ellers vilde have været Tilfældet. Endelig blev ligeledes Professor Lic. Bornemann henimod Slutningen af Vinterhalvaaret 1845—46 angrebet af en saa alvorlig Sygdom, at den ikke blot forhindrede ham fra at fuldføre dette Semesters Forelæsninger, men endog sprækkede ham saaledes, at han maatte standse med de i det paafølgende Sommersemester 1846 begyndte Forelæsninger strax efterat han havde begyndt dem, og først efter Feriens Udløb havde seet sig istand til igjen at fortsætte samme. Som Følge af disse Sygdomme og andre Forsald og derved foranledigede Afbrydelser af Forelæsningerne, vare ikke ubetydelige Dele af den for det afvigte Biennium bestemte Forelæsningscyklus blevne ufuldførte, nemlig: den paa Studiiplanen for bemeldte Biennium til Sommerhalvaaret 1845 henlagte 2den Del af dansk Civilret, indbefattende Forpligtelsesretten, Familieretten og Arveretten; den danske Kriminalrets 2den Del, eller omtrent Halvdelen; Romerrettens 2den Del eller omtrent to Trediedele, nemlig Ringsretten, den obligatoriske Ret, Familieretten og Arveretten; og den til Sommersemesteret 1845 henlagte specielle Disciplin Soretten. Samtlige øvrige paa Studiiplanen anførte Forelæsninger og Dvælseser vare derimod fuldførte. Da imidlertid de vedkommende Studerende havde et billigt Krav paa, at de ovenmeldte paabegyndte Forelæsninger fuldførtes, burde dette uden tvivl skee, og saafremt samtlige Fakultetets Docenter havde været til sammes Disposition, vilde det og maaske have været muligt, om end saare vanskeligt, at oparbejde de anførte Restancer og derhos at holde de Forelæsninger som maatte blive bestemte til Cyklen for Bienniet 1846—48. Men da Professor Scheel ifølge nyhævnte allerhøjeste Befaling var bleven allernaadigst dispenseret indtil videre, og Professor Larsen ved sin Stilling som Standsdeputeret var forhindret i den første Halvdel af Vintersemesteret 1846—47 fra at holde Forelæsninger, vilde en saadan Oparbejdelse af Restancerne ingenlunde kunne udføres uden ved Hjælp af en eller flere ekstraordinære Docenter. Kunde imidlertid end saadanne erhøves, vilde dog neppe nogen være istand til strax i det forestaaende Semester at overtage de Fore-

læsninger som Fakultetet ikke selv kunde besørge og som dog strax maatte afsluttes, saafremt ikke Forelæsningerne altsom meget skulde opdynde sig til Wiennets sidste Semester, og derved ny Ulemper fremkaldes.

Fakultetet ansaae det derfor for rettest, at Begyndelsen af et nyt Biennium med en fuldstændig Forelæsningscyklus udfattes til Efteraaret 1847, for at Fakultetet i det nu forestaaende Aar kunde oparbejde de anførte resterende Forelæsninger, hvorhos der naturligvis bleve at holde de flere andre Forelæsninger og Dvælseser som ved de forhaandenværende Kræfter kunde afsluttes i dette Aar, saaledes som den nedenstaaende Plan nærmere udviser, idet nemlig Professor Krieger var villig til, strax i forestaaende Halvaar at overtage Forelæsningerne over Romerretten og at fortsætte samme i det følgende Halvaar, saafremt Professor Scheel indtil da ikke skulde være indtraadt i sine Funktioner ved Fakultetet.

Da det forekom Direktionen, at de Studerendes Lærv paa den af Fakultetet foreslaaede Maade vilde være bedst varetaget, og da navnlig Forordningens Forskrift om at Encyklopædi og de øvrige for de begyndende retslige Studerende bestemte Forelæsninger skulde holdes i ethvert Vintersemester, ogsaa for det forestaaende Winterhalvaar ved den foreslaaede Plan vilde blive efterkommet, samt da Direktionen ogsaa iøvrigt maatte dele Fakultetets Ansættelse om Banskeligheden, for ikke at sige Umuligheden, af at finde nogen extraordinær Docent der strax skulde kunne paatage sig at holde de Forelæsninger som Fakultetet ikke selv vilde kunne besørge i det forestaaende Biennium, anbefalede Den allerunderdanigst Fakultetets Forslag, og det behagede derefter Hans Majestæt under 10de Oktober allernaadigt at bemyndige Direktionen til at approbere en Forelæsningsplan ved det retsvidenskabelige Fakultet for de tvende næste Semestre fra November 1846 til November 1847 og først ved sidstnævnte Tidspunkt allerunderdanigst at forelægge det i Forordningen af 30 December 1839 befalede Udkast til en fuldstændig Forelæsningsplan for det derefter følgende Biennium fra November 1847 til November 1849.

Den af Direktionen efter allernaadigt Bemyndigelse approberede Plan er følgende:

Vintersemesteret 1846—1847.	Sommersemesteret 1847.
Encyklopædi.	Dansk Arveret.
Dansk obligatorisk Ret.	Romersk obligatorisk Ret.
— Familieret.	— Familier og Arveret.
Romersk Lingsret.	Positiv Folkeret.
Dansk Criminalret II.	Søret.
Kirkeret.	Statistik II.
Statistik I.	Skriftlige theoretiske Dvælseser.
Praktiske Dvælseser.	Praktiske Dvælseser.

Allerede tidligere, nemlig i 1834, havde Konfistorium, med Hensyn til Ordens Overholdelse ved Indtegningen til de akademiske Forelæsninger, truffet Foranstaltning til at Lektionskatalogen kunde udkomme til bestemte Tider, og overdraget en enkelt Professor den nærmere Besørgelse af dens Udgivelse*).

Smidertid fandt allerede i Aaret 1843 et af Konfistoriets Medlemmer sig foranlediget til at andrage paa, at Konfistorium vilde udnævne en Kommitte til nøjere Undersøgelse af, hvorledes Lektionskatalogens Udgivelse kunde indrettes paa den hensigtsmæssigste Maade, idet han bemærkede, at herved altsom meget savnedes den ensfaldige Orden og Form: Rector, Dekanus i det filosofiske Fakultet, Prof. Madvig, tilligemed saa mange af Consistoriales som havde Lyst og Lejlighed dertil, delte Korrektoren imellem sig; stor Uregelmæssighed og Uoverensstemmelse i Formen af de enkelte Fakulteters og de enkelte Professorers Anmeldelser i Katalogen saaldt strax i Dnene ved et flygtigt Overblik af samme; mange Professorer udsatte Meddelelsen af deres Forelæsningsstimer langt over den fastsatte Termin; hvo der skulde betragtes som den egentlige Udgiiver af Katalogen og bære Ansvar for indløbne Urigtigheder, kunde ikke sees af et Skrift der udkom uden Angivelse af, fra hvem det hidrører.

*) Se Afd. Idd. II. S. 302.

Efterat denne Sag i længere Tid havde været under Forhandling, har Konffistorium vedtaget og ved Trykningen for samtlige Professorene bekendtgjort følgende

Regler angaaende Lektionskatalogens Udgivelse og Indretning.

Foranlediget ved et i sin Tid af et af Konffistoriums Medlemmer fremsat Forslag til en hensigtsmæssigere Indretning og Udgivelse af Lektionskatalogen, hvilket derefter har været afgivet til Behandling af en Kommitte, hvis Betænkning har været fremlagt i Professorenes Forsamlingsbeværelse, for at disse kunde fremsætte deres Bemærkninger ved samme, har Konffistorium vedtaget følgende Regler med Hensyn til Udgivelsesmaaden og Indretningen af Lektionskatalogen.

1. Med Hensyn til Udgivelsesmaaden har man besluttet:

at Lektionskatalogens Udgivelse overdrages til en dertil valgt Professor, som alene har at besørge Trykningen, saa at Ingen anden i den Anledning er besøjet til at sætte sig i Forbindelse med Trykkeriet; at derfor samtlige Docenters Anmeldelser gennem Dekanerne blive at indsende til ham; at han bør være ansvarlig for, at Katalogen er udgivet senest respektive den 20de Oktober og 20de April, og at derfor Forelæsningsannoncerne til ham bør være indgivne inden den 10de Oktober eller 10de April, efter hvilken Tids Forløb han ej skal være forpligtet til at modtage nogen som helst Anmeldelse eller Forandring.

II. Med Hensyn til Katalogens Indretning har man vedtaget følgende Regler:

1. Hvad Formen angaaer:

at Docenterne som hidtil ordnes efter Fakulteterne, saaledes at alle fast ansatte Lærere først anføres i en Klasse efter deres Anciennitet, og derefter som en særskilt Klasse Privatdocenterne, saavel som de der, uden at være fast ansatte, paa Grund af et eller andet Forhold holde akademiske Forelæsninger; at i Lighed hermed, som hidtil, Pastorsseminariets Forelæsninger blive at sætte som en særegen Afdeling efter det theologiske Fakultets, samt at det polytekniske Instituts Forelæsninger, hvilke for Fremtiden ogsaa blive at indrykke i den latinske Katalog, sættes efter samtlige Universitetets;

at der til de fastansatte Læreres Navne ej føjes andre Titler end de der angive Vedkommendes akademiske Embedsstilling og Grad, den første ved Betegnelserne P. O., P. E. og Lektor, i det filosofiske Fakultet endnu med Tilføjelse af det Specialfag hvori Vedkommende er ansat, den sidste derved, at Dr., Lic. og Mag. sættes foran Docentens Navn, saafremt Graden er erhvervet i det Fakultet i hvilket han optræder som Docent, i det modsatte Tilfælde derimod bagefter, hvorimod det ej særligt bliver at tilfjendegive, om Graden er erhvervet ved Kjøbenhavn eller ved et fremmed Universitet;

at ved de Lærere der ej ere fast ansatte ved Universitetet, angives deres Embedsstilling;

at Anmeldelsen af Forelæsningerne skeer saaledes, at Docenternes Navne sættes afsondrede og under samme i særskilte Afdelinger de af dem anmeldte Publika, Privata og Privatissima, i den her anførte Orden, og betegnede ved adskillende Tal; at al Brug af udmærkende Typer bortfalder, og at i Maaden hvorpaa Dage og Timer m. v. angives Ensformighed i det Hele iagttages, hvad Tidsangivelserne isærdeleshed angaaer, saaledes at Tiden i den latinske Katalog kun angives ved et Tal, hvorimod Udtryksmaaden og Stilen i Anmeldelserne overlades vedkommende Docent selv.

2. Hvad Indholdet angaaer:

at de Forelæsninger som af nogle blandt Universitetets Professorene holdes ved den polytekniske Lærestiftelse, ej anmeldes under det filosofiske Fakultet;

at der, foruden Anmeldelsen af Forelæsninger og Ovelser, i Lektionskatalogen gives Meddelelser om de literære og andre Hjælpe midler, s. Ex. Bibliotheker, Musæer osv., hvilke Universitetet tilbyder, med Angivelse af den Tid og Maade paa hvilken de ere til Afbenyttelse for de Studerende.

Konffistorium den 11te Marts 1846.

Det er Professor Madvig til hvem det, ligesom og tidligere, er overdraget at besørge Fortegnelse og Trykning og Udgivelse.

3 Anledning af et derom af Statsraad **Molbeck** indgivet Andragende og paa Direktionens derom nedlagte allerunderdanigste Førefilling, hvorved blandt Andet toges Hensyn til, at det Videnskabsfag hvori han er ansat, nemlig Literarhistorien, efter det ny Normalreglement ikke længere hører til de i det filosofiske Fakultet normerede Fag, blev ved kongelig Beslutning af 23de Januar 1846 allernaadigt forundt Statsraad **Molbeck** Tilladelse til fra det næste Sommerhalvaars Begyndelse ikke at holde flere eller andre Føreførelser ved Universitetet, end saadanne hvortil han selv maatte finde Kald eller Anledning, mod at han anvender det derved vundne større Oidium til Arbejder i den danske Literatur og navnlig dens historiske Del.

— 3 Anledning af et af Profesfor **Clausen** indgivet Andragende om at den ham under 25de April 1845 allernaadigt bevilgede Rejsetilladelse (hv. j. Aarb. 1845 S. 24) maatte forlænges indtil den Tid da han skulde deltage i Stænderforsamlingen, da han ellers, efter at have begyndt sine Føreførelser, kort efter vilde nødes til atter at afbryde dem, blev det under 3die April allernaadigt tilladt, at bemeldte Rejsetilladelse maatte forlænges indtil Juli Maaned, saaledes at det under hans Fraværelse overdroges Prof. **Hermanfen** fremdeles som hidtil at examinere ved de forestaaende theologiske Examina.

— Ved kongelig Beslutning af 15de Maj blev paa en af Direktionen nedlagt, ved et Andragende fra Prof. **Madvig** foranlediget, allerunderdanigst Førefilling Professorens allernaadigt forundt Tilladelse til i den forestaaende Sommer at tilbringe, foruden den almindelige Sommerferie, omtrent 3 Uger af Maanederne August og September paa en Rejse i Tyskland, hvorhos dertil blev ham tilstaaet en Understøttelse af 400 rb., at udrede af Reserverfondens disponible Renter under Budgettets 8de Post.

— Ligeledes blev under samme Datum Profesfor **Clussen**, efter derom indgivet allerunderdanigst Ansøgning, allernaadigt forundt Tilladelse til at foretage en Rejse i flere videnskabelige Djemed til Himmelfigene i Altona, Gotha, Mynchen, Berlin og Königsberg, saaledes at der til Bestridelsen af de dermed forbundne Udgifter vilde være at anvise ham 400 rb. af den for det himmelmaalelige Laarn for 1846 normerede Sum, mod at der, forsaavidt saadant ved Aarets Udgang maatte vise sig nødvendigt, blev at tilstaae denne Konto et extraordinært Tilskud af Universitetets Reserverfond.

— Profesforerne Konferentsraad **Ørsted** og **Sorchhammer** besøgte ved Hjælp af en allernaadigt tilstaaet Understøttelse (dog ikke fra Universitetet) i Sommerens Løb det engelske Naturforsker-Møde i Southampton, hvorved Rejsen, der tiltraadtes ved Sommerferien Begyndelse, lagdes over Paris og London; paa Tilbagereisen besøgte de Naturforskermodet i Kiel. 3 det sidstnævnte deltog ligeledes Profesforerne **Eschricht** og **Steenstrup** ved deres Tilbagekomst fra længere Rejser. De to Sidstnævnte benyttede tillige Rejsen til at gjøre Indkjøb og Anskaffelser for de vedkommende Musæer. De to Førstnævntes Føreførelser bleve med Direktionens Tilladelse tildels sluttede af de polytekniske Kandidater **Holten** og **Johnstrup**.

Dgsaa Profesforerne **Levy** og **Sommer** bivaanede Naturforskermodet i Kiel efter dertil erholdt Tilladelse, hvorved den Sidstnævnte, som til en noget længere Rejse benyttede hele September Maaned, istedetfor denne anvendte Oktober til Slutningen af sine Føreførelser.

— Statsraad **Bang** foretog i 8—10 Uger fra Midten af Juli en Rejse til Udlandet, navnlig for at gjøre sig bekendt med flere offentlige Medicinalanstalter, Daare og Føfelsstiftelser m. m.

— 3 Slutningen af Aaret tiltraadte Profesfor **Levy** en Rejse til England og Irland for at gjøre sig bekendt med nogle af de mærkeligste Føfelsstiftelser der.

— Efter derom indgivet Andragende fra Profesfor **Schouw** bevilgede Direktionen under 12te Maj at han, for at kunne til Styrkelse af hans vaklende Helbred tilbringe en længere Tid paa Landet end Ferietiden, maatte i Sommerhalvaaret rette Afholdelsen af sine Føreførelser efter sin Helbredsstilstand og Lægens Raad.

Dekanatet i det gudsvidenskabelige Fakultet tilfaldt for Aaret 1846 Profesfor **Clausen**, men paa Grund af dennes Fraværelse, dels ved sit Ophold i Udlandet, dels ved Stænderforsamlingen, besørgede Profesfor **Scharling** Dekanatsforretningerne i den største Del af Aaret. Begge Profesforer bleve derefter enige om at den Sidstnævnte vedblev Forretningerne indtil Aarets Slutning og at Profesfor **Clausen** overtog Dekanatet for Aaret

1847, som ellers skulde have tilfaldet hin, hvilken Overenskomst Konfistoriet bifaldt ved Skrivelse af 10de Oktober.

De forskjellige videnskabelige Samlingers og Instituters Tilstand og Virksomhed i 1846.

Direktøren for den botaniske Have Professor Schouw androg i en i Efteraaret indkommen Skrivelse, at det i Haven værende ældre Værthus, uagtet det, efterat de tvende overensstemmende med allerhøjeste Beslutning af 30te Juni 1843*) opførte ny Værthuse vare fuldførte, blev underkastet en foreløbig Istandsættelse ved Hjælp af Havens egne Indtægter, hvorved de væsentligste Mangler for en Tid bleve afhjulpne, dog nu befandt sig i en saa brøstfældig Tilstand, at en Hovedforbedring af samme umulig vilde kunne udsættes længere end til Sommeren 1847. Efter optaget Overflag vilde Omkostningerne herved udgjøre 4150 rb., men Professoren havde tillige ladet forfatte Overflag over, hvad der vilde medgaae, hvis man i Forbindelse med Hovedistandsættelsen foretog en Ombygning af Husets Forside, hvorved det vilde blive noget bredere og højere. Dette Overflag beløb sig til 6225 rb. eller omtrent 2075 rb. mere end det andet, hvorved dog var bemærket, at der ikke ved Hovedistandsættelsen, saaledes som ved Ombygningen, var gjort Regning paa at forsyne denne Del af Huset med et Varmeapparat til Opbejning med Vand, hvilken kostbarere Indretning det syntes mindre passende at foretage i et Værthus der dog efter Reparationen neppe vilde vare længere end 10 Aar. Forskjellen imellem den blotte Hovedreparation og Ombygningen blev med Hensyn hertil kun omtrent 1500 rb., ligesom det var af megen Vigtighed, at der ved den siibnævnte vandtes ej alene en solidere og varigere Bygning, men ogsaa noget mere Plads, hvortil Haven især var meget trængende.

Professor Schouw anbefalede derfor meget den ommeldte partielle Ombygning af Værthuset fremfor den blotte Hovedreparation; og da Haven ikke paa nogen Maade vilde kunne afholde Omkostningerne af de for den normerede Indtægter, androg han paa, at Ombygningen maatte foregaae i Sommeren 1847, saaledes at den kalkulerede Bekostning udrededes ekstraordinært af Universitetet.

Uagtet det nu, som af Kvæstor i en af ham afgiven Betænkning var yttret, for Universitetet, hvis Formueitilstand endnu ikke tillader at afhjælpe de betydelige Savn ved de andre med samme forbundne videnskabelige Indretninger, kunde synes betænkeligt, til et Institut der havde modtaget flere meget store ekstraordinære Summer nu atter at yde et saa betydeligt Offer, maatte det paa den anden Side betænkes, at Universitetet, med Hensyn til den yderst forfaldne Tilstand hvori Værthuset befandt sig, der paa trængende og uopfattelig fordrede den foreslaaede Forbedring, ved at nægte denne Hjælp vilde gjere det nødvendigt for Haven at nedlægge Værthuset, til største Skade for Havens Djemed. Iøvrigt antog Kvæstor, at Overflagssummen for den mere udvidede Plan — der formentligen burde foretrakkes for den mindre —, med Hensyn til de højere Priser paa nogle af Bygningsmaterialerne, rigtigst burde forhøjes til 6500 rb. Saafremt nu det attraaede Tilskud fra Universitetet bevilgedes, formentlige han, at Summen maatte være at afholde af Universitetets Overskud for 1846, der paa Grund af de højere Kapitelstarter vilde blive betydeligt større end der i Budgettet var kalkuleret. I Henhold til denne Kvæstors Erklæring havde Konfistorium anbefalet den foreslaaede Ombygning af det omhandlede Værthus, saaledes at den fornødne Sum, 6500 rb., udrededes som af Kvæstor foreslaaet, og Ombygningen forøvrigt foretoges i Sommeren 1847.

Ifølge de ovenfor forklarede Omstændigheder skjønnede Direktionen heller ikke rettere, end at der var tilstrækkelig Anledning for Universitetet til ved denne Lejlighed at komme den botaniske Have til Hjælp med den til Værthusets Ombygning fornødne Sum, idet Direktionen ligeledes med Kvæstor og Konfistoriet maatte finde, at Ombygningen burde foretrakkes for den mindre gennemgribende Hovedistandsættelse; og da den kongelige Finansdeputation havde erklæret, at Samme Intet fandt at erindre imod, at den ovennævnte Sum afgaves af Universitetets Overskud, blev det af Direktionen allerunderdanigst indstillet og ved kongelig Beslutning af 18de December allernaadigst tilladt, at den botaniske Haves ældre Værthus maatte i Sommeren 1847 gives den af Professor Schouw foreslaaede Hovedreparation i Forbindelse med Ombygning af dets Forside, samt at hertil maatte anvendes et Beløb af indtil 6500 rb., der bliver at udrede af Universitetets Overskud for Aaret 1846.

*) Aarbog 1843 S. 42.

— En værdifuld Forøgelse af sine Samlinger har Haven i 1846 modtaget ved Gave af Professor Liebmann. I Aarbogen for 1842 S. 63 f. er omtalt den Forøgelse som Haven dels havde modtaget, dels havde i Vente ved den af Gartner Rathjæck og daværende Studiosus Liebmann foretagne amerikanske Rejse, og det blev navnlig bemærket, at af de af Sidstnævnte hjembragte tørrede Planter vilde idetmindste et Exemplar af hver Art tilfalde Haven, som Vederlag for den ham tilbelte offentlige Understøttelse, hvorimod da og en Del af Omkostningerne ved Forsendelsen vilde falde Haven til Laft. Ved en Skrivelse af Juli 1846 underrettede Prof. Liebmann Prof. Schouw om at han, istedetfor at aflevere enkelte Exemplarer, havde besluttet at skænke den botaniske Have den hele store og værdifulde Samling, hvilket Tilbud i højeste Maade var fordelagtigt for Haven. Men heraf fulgte da og, at denne ikke kunde faae nogetjomhelst Krav for de paa Samlingernes Forsending anvendte Omkostninger, og at altsaa Prof. Liebmanns Forstud til Rathjæck (se anf. St. S. 64), forsaavidt det ikke var betalt, vilde blive at tilbagebetale, hvilken Rest efter nøjagtig Beregning udgjorde 229 rb. Dels ved denne Udgift, dels ved nogle andre aldeles extraordinære Udgifter, navnlig til Anskaffelse af nogle kostbare Værker for Bogsamlingen, kom Haven i Underbalance, som man af nedenstaaende Regnskabsoversigt vil erfare, hvilken Direktionen endnu for denne Gang tillod at maatte overføres til 1847, saaledes at den forlods afholdes af Normalsummen for dette Aar.

— Haven har i 1846 haft følgende Indtægt og Udgift:

Indtægter.

Den normerede Sum	7200	rb.	7200	rb.
Overskud af Bülow's Legat	53	fl.	2	fl.
For solgte Dubletter af Veger	41	60		
Refusion fra Mynten i Anledning af nogle Vandrender, samt for Salget af Bly	61	57		
	7356	23	7200	

Aar 1846.		Normal-Reglement.	
rb.	fl.	rb.	fl.
7200		7200	
53	2		
41	60		
61	57		
7356	23	7200	

Udgifter.

	Aar 1846.	Normal-Reglement.
1. Lønninger:		
Den botaniske Gartner	600 rb. = fl. 600 rb.	
Assistenten	400 — = — 400 —	
2. Havens Kultur:		
a. Lønninger:		
1ste Medhjælper	300 rb. = fl. 300 rb.	
3 andre Medhjælpere	544 — = — 626 —	
2 Elever	200 — = — 200 —	
Materialsmedkeren	239 — 32 = 216 —	
Fyrbederens Løn og Nattevagt	215 — 64 = 206 —	
Faste Arbejdere	782 — 56 = 720 —	
Lugefonden	87 — = — 92 —	
Extra Arbejdere	147 — 72 = 140 —	
b. Jord, Gjødning, Bark ic.	251	32 2500
c. Brandsel	839	58 150
d. Inventarium	431	88 750
e. Forskjellige Udgifter til Havens Dyrkning	120	76 300
3. Bibliotheket	970	62 600
4. Samlingerne	208	89 200
5. Bygningsudgifter	772	17 550
6. Skatter og Afgifter samt Brandforsikrings-Præmie	247	5 200
7. Porto	42	63 50
8. Forskjellige Udgifter hele Institutet vedkommende	65	88 150
9. Admiral Stephansen	200	= 200
10. Extra Udgifter (Udbetaling til Professor Liebmann)	229	= 300

Aar 1846.		Normal-Reglement.	
rb.	fl.	rb.	fl.
1000		1000	
2516	32	2500	
251	58	150	
839	88	750	
431	76	300	
120	87	250	
970	62	600	
208	89	200	
772	17	550	
247	5	200	
42	63	50	
65	88	150	
200	=	200	
229	=	300	
7896	89	7200	
7356	23	7200	
540	66		

Indtægten var . . . . .

Underbalance

— Med Hensyn til det himmelmaalelige Taarn er at mærke, at Direktionen ved Skrivelse af 14de November har bifaldet, at de nu af Beregnerlønningen, ifølge den ovenanførte kongelige Bestemmelse, besparede 150 rb. maa anvendes til saadanne kalkulatoriske Arbejder som Jagttageren for den ham tillagte Løn ikke vil have at udføre, og udbetales efter Regninger attesterede af Professorens i Himmellære.

Ifølge den derom indsendte Beretning have iøvrigt de for Himmeligget normerede Indtægter, med Tillæg af den fra Stadens Kirker indbetalte Afgift 1340 rb., været anvendte paa følgende Maade:

til Beregneren og en Mechanikus	500 rb.	—	ft.
- Instrumentfamlingen	204	—	76 -
- Bøger, Rorter, m. v.	129	—	80 -
- forskellige Haandværkere	56	—	6 -
- Brænde og Lys	113	—	56 -
- forskellige Udgifter	136	—	54 -
- Professor Duffens Rejse	400	—	-
	<hr/>		
	1540 rb.		80 ft.

Det er saaledes kun 200 rb. 80 ft. der af Reservefondens Renter ere blevne anvendte til den ommeldte Rejse.

— Af de grevelig Moltkeste Universtitet tilhørende dyrartlige og jord- og stenartlige Musæer har især det forstævnte hast raak Fremgang. Den ny Bestyrer, Prof. Steenstrup, hvem Musæet i Slutningen af Januar Maaned blev overleveret, men som først i April kunde tiltræde sine Functioner, var i hele den derefter følgende Tid af Aaret i uafbrudt Virksomhed med dels at gjøre sig selv bekendt med Samlingen, dels at anordne og lede de særdeles betydelige Arbejder som fandtes nødvendige til at gjøre den mere tilgængelig og brugbar for de Studerende end hidtil, dels ved Konserveration, dels ved Ordning, Opstilling, Etikettering og Katalogisering af det forhaandenværende Materiale, ligesom og meget betydeligt nyt er tilvejebragt, baade ved Indkjøb, hvortil Prof. Steenstrup fandt god Lejlighed paa den ovenomtalte Rejse, hvilken netop for en stor Del havde Hensyn til Musæets Løb, og ved en Mængde større og mindre Gaver, hvoriblandt, foruden en af Prof. Liebmann skænket ganske betydelig Samling af Bløddyr, samlet paa hans amerikanske Rejse, bestaaende i henved 150 forskellige Arter, og Bestyrerens egen af ham afgivne Samling af indenlandske Bløddyr, til dermed at grundlægge denne Klases Opstilling i Musæet, især maa fremhæves tvende større Gaver: Den i 1845 i Italien afdøde Inspektør over det nordre Grønland Hr. S. P. C. Møller havde, baade under sit tidligere og senere Ophold i Grønland fornemmelig bestræbt sig for at bringe en fuldstændig grønlandsk Bløddyrfauna tilveje, og var i Besiddelse af en overordentlig rig Samling af grønlandsk Konthylie og andre nordiske Skaldyr. Som Forløber for et større Arbejde over disse havde han i 1842 allerede udgivet en „*Conspectus molluscorum Grönlandiæ*“ med korte Artsbeskrivelser, hvilken Bog var bleven temmelig udbredt, og derved havde den til Grund for den liggende Samling vundet et ikke ringe Værd, foruden det den isorvejen havde paa Grund af sin fuldstændighed og den Mængde af ny Former den indeholdt. Denne interessante Samling, med den Forøgelse den under Ejerens seneste Ophold i Grønland havde vundet, tilligemed den ikke ubetydelige Samling af sydeuropæiske Konthylie som han under sin Rejse i Tyskland og Italien havde indsamlet, blev af den Afdødes Fader, Regimentskirurg Ridder Møller i Helsingør, tilbudt Universitetsmusæet som Gave, saasnart de ankom fra de forskellige Steder, Nordgrønland, Italien og Helsingør, hvor de ved Ejerens pludselige Død foresandtes; og han havde endvidere betroet Musæets Bestyrer alle de Papirer, Optegnelser og Jagttagelser som den Afdøde havde efterladt sig. Denne betydelige Gave vil da ikke blot hjælpe væsentligt til at supplere hvad Musæet just savnede, nemlig højnordiske Gjenstande, men tilbyder desuden i sine saavel nordlige som sydeuropæiske Dubletter et rigeligt og affætteligt Byttemateriale. Ved Aarets Udgang var kun en liden Del af Samlingen ankommet.

En anden meget interessant Forøgelse erholdt Musæet i Esraaarets Løb ved en Gave af Zahlkasserer Justitsraad Stæger, bestaaende af en saavidt muligt fuldstændig Samling af danske tovingede Insekter (Diptera), hvilke Giveren selv havde samlet her i Landet, og som han tildeels har beskrevet i egne monografiske Arbejder i Kroyers naturhistoriske Tidsskrift. Den indeholdt over halvsjerde Tusinde (3506) Ener tilhørende 1326 Arter og 234 Slægter. Gavens i og for sig store Værdi forhøjedes særdeles derved, at Samlingen fremstillede en hel og affluttet Del af Fædrelandets Dyrverden (Fauna), og at alle Arterne vare bestemte og etiketterede af en saa speciel kyndig Mand af Jaget, ligesom ikke saa af

dem vare ny af Giveren beskrevne Indsnidde. Han havde derhos forbeholdt sig at supplere Samlingen, efterhaanden som han maatte erholde ny Bidrag til Landets Dyrverden i denne Retning, og havde selv paataget sig at ordne og opstille den hele Samling i Musæets Insektskab, til hvilken Ende dettes Skuffer efterhaanden bleve ham tilsendte og efter Opstillingen igjen tilbagesendte. Samlingen indtager derefter et helt ordnet Skab paa 28 Skuffer, og hver Skuffes Indhold af Slægter, Arter og Gner findes anført i den efter Etiketterne optagne Fortegnelse.

Til Musæet ere ogsaa anskaffede bethdelige Apparater og Inventarier, navnlig 4 meget store Skabe m. m., endel literære Bøger og et godt Mikroskop. Til alle disse Arbejder, Indkjøb og Anskaffelser anvendtes, foruden Aarets egen Indtægt af de Moltfeste Legater og Universitetets Lilstud, endvidere Sterstedelen af en fra det foregaaende Aar overført Beholdning af Legatrenterne, stor 500 rb., samt derhos den hele Beholdning der i flere Aar har henstaaet ubenyttet af den Sum af 3000 rb. som ved tvende (oftere i Aarbogen omtalte) kongelige Beslutninger af 1838 og 39 blev tilladt at maatte anvendes til Musæets første Indretning, hvilken Beholdning udgjorde noget over 900 rb. — Ifødetfor den mod Slutningen af 1845 entledigede Assistent ved Musæet Vech er hidtil ikke ansat nogen fast Medhjælper, hvorimod de særdeles bethdelige Beværings- og Opstillings-Arbejder ere besjergede efter Afkord med Konserveratorene Place og Conradsen. — Ifølge Prof. Steenstrup's Forklaring have de Studerende med megen Flid benyttet Musæet, og ligeledes er det bleven søgt og benyttet af flere fremmede Videnskabsmænd.

Det jord- og stenartlige Museum er, ifølge Prof. Forchhammers Indberetning, ogsaa i 1846 bleven hyppigen besøgt af de Studerende, til hvis Afbenyttelse det har været regelmæssigt aabnet 3 Timer ugentlig, foruden i Sommerhalvaaret 5 Gange om Ugen, 2 Timer hvergang, for dem der ønskede at trænge dybere ind i Videnskaben. Alt er forberedt til i Foraaret 1847 at aabne Samlingen ogsaa for det større Publikum, hvilken Foranstaltning Prof. Forchhammer i 1846 troede det hensigtsmæssigt paa Grund af sin Fraværelse at udsætte. — Alle tre Underafdelinger af Samlingen have i Aarets Løb modtaget flere ikke ubethdelige Tilværlter, dels ved Kjøb, hvortil Prof. Forchhammer paa sin ovennævnte Rejse fandt flere gode Kestligheder, dels ved Bytte eller Gave og ved fortsat Indsamling for Musæet. Ogsaa Opstillingen og Indfortegningen af det tidligere erhvervede Materiale er i Aarets Løb fortsat. Endelig er Bog- og Kortsamlingen bleven forøget med flere ikke vigtige Bøger og Korter. — Til Arbejderne ved dette Museum vare ej alene forbrugte samtlige dets Indtægter for Aaret, men endog noget Mere, saa at nogle Udgifter havde maattet overføres paa Aaret 1847.

Naturhistoriske Forelæsninger havde været holdte i begge Halvaar af det akademiske Aar 1845—46, dog over Dyrvidenskaben alene i Sommerhalvaaret, idet Prof. Steenstrup ikke for da kunde tiltræde sine Funktioner. Som Følge heraf vare af de 200 rb. af de Moltfeste Legater der ere bestemte til Honorar for Forelæsninger de 50 rb. ikke bleve anviste, men hjemfaldne til Reserverefonden. Ligeledes var, da ingen Bevarelse af den naturhistoriske Præisopgave i 1846 indkom, den til Præmie herfor bestemte Udgift ikke bleven anvendt. Derimod er af den til Understøttelser for Studerende bestemte Afdeling af Legatet en Understøttelsesportion af 50 rb. bleven tildelt en Studerende.

Legatets Reserverfond, der, saaledes som i forr. Aarg. (S. 14) berettet, ved Udgangen af 1845 havde udgjort 5400 rb., men hvoraf dog senere igjen forbrugtes 100 rb., havde i 1846 haft en Tilværl af 600 rb. i kongelige Obligationer, hvorved den saaledes ved Aarets Udgang var steget til 5900 rb., men heraf er atter i Begyndelsen af 1847 med Grev Moltkes Samtykke forbrugt 100 rb. til det stenartlige Museum.

Reserverefonden havde nemlig, foruden sin egen Renteindtægt	212 rb.	fl.
haft følgende Indtægt af de fra de andre Afdelinger hjemfaldne Summer:		
fra 1ste Afdeling*), til Saandhjælp, Præmie for en Afhandling og Understøttelser for Studerende, de ogsaa i 1846 uanvendte Renter fra 1845	200 —	
— 2den Afdeling, til Hovebenyttelse for begge Musæerne, de ogsaa i 1846 uanvendte Renter for 1845 for det dyrartlige Museum	98 — 24	
— 3die Afdeling, til Musæernes Tilværl, den det dyrartlige Museum vedkommende uanvendte Del af Aarets Indtægt	84 — 80	
— 4de Afdeling, til Honorar for naturhistoriske Forelæsninger, den uanvendte Del af Aarets Indtægt, vedkommende det dyrartlige Museum	50 —	
	i alt	645 rb. 8 fl.

for hvilken Beholdning ere indkjøbte de ovennævnte 600 rb. i kongelige Obligationer.

*) Jfr. forr. Aarg. S. 51 ff.

— Efterat der ved Normalreglementet af 1844 var bestemt et aarligt Tilskud fra Universitetet af 700 rb. til to af den brugsvidenstabelige Læreanstalts Laboratorier, hvilket derefter, overensstemmende med de fra Anstaltens Bestyrelse indkomne Forslag, var bleven fordelt saaledes mellem de to paagjældende Laboratorier, at det ene af dem, det saakaldte 1ste Laboratorium, havde faaet 450, det andet, det senest oprettede eller saakaldte 3die Laboratorium, de øvrige 250 rb., indkom ikke længe efter fra Bestyreren af det førstnævnte, Professor Zeise, et Andragende hvori han bemærkede, at han dels i sit i Anledning af Normalreglementets Udarbejdelse indgivne Forslag havde ansat den Sum han ansaae som et passende og nødvendigt Tilskud til Laboratoriets Fornødenheder, til et noget højere Beløb end det der nu, overensstemmende med de fra Anstaltens Bestyrelse og Konsistorium indkomne endelige Forslag, var bleven det tilstaaet, dels udtrykkelig havde gjort opmærksom paa, at det forlangte Tilskud kun under den Forudsætning kunde være tilstrækkeligt, at Laboratoriet forsynedes med et velindrettet Husrum og blev nogenlunde godt udstyret med Varer, Præparater og Instrumenter. Da han imidlertid nu ved Normalreglementet alene havde faaet den ovennævnte, noget under det hvorpaa han havde andraget indskrænkede, Sum til Laboratoriets ordinære Fornødenheder, men Intet til Forbedring af Husindretningen, og da som Folge heraf endnu som før Forelæsninger, praktiske Øvelser og praktiske Gramina til dels maatte holdes i et og samme Værelse, og ligeledes endnu mange af Instrumenterne, af Varer og Præparater, maatte sammenstaves paa højt ubekvemme og upassende Steder, androg han paa, at et ekstraordinært Tilskud af indtil 800 rb. maatte tilstaaes Laboratoriet til at bestride de nødvendige ekstraordinære Indretninger i dets indskrænkede Lejlighed. Senere indskrænkede Professoren dog sin Begjæring til en noget mindre Sum, idet de Forbedringer som maatte anses for de mest paatrængende og uundværlige, navnlig Indretning af et Afslukke ved Skorstensrummet i Auditoriet til Afholdelse af fædelige Damppe fra Værelset, Indretning af et lignende Afslukke i Experimenterværelset, Anbringelse af endel Skabe, Borde og Stole med flere Inventariistykker i Auditoriet, Anlysværelset og det nederste Præparationsværelse, vilde kunne udføres for 479 rb., hvilken Sum han saaledes indstændigen anholdt om at maatte tilstaaes Laboratoriet i det anførte Øjemed.

I en af Konsistorium herover indhentet Betænkning fra Kvæstor havde denne bemærket, at da Universitetet, ved at bidrage 450 rb. aarlig til Laboratoriets Fornødenheder, udreder af den hele for samme normerede Sum de tre Liendele, maatte det synes, at saafremt dette Bidrag stod i tilsvarende Forhold til den Nytté Universitetet har af Laboratoriet, burde dette heller ikke vægre sig ved, i samme Forhold som til de ordinære ogsaa at bidrage til Laboratoriets ekstraordinære Fornødenheder; men da hin Forudsætning ikke syntes at være tilstede, idet efter indhentet nærmere Oplysning for Tiden foruden Brugsstuderende og Pharmacevter kun en Studerende deltog i Laboratoriets Benyttelse, og da derhos flere af Universitetets egne Instituter formedelst Mangel af tilstrækkelige Pengemidler maatte savne meget paatrængende Forbedringer, antog Kvæstor ikke at der var tilstrækkelig Anledning for Universitetet til at komme Læreanstalten til Hjælp med noget Bidrag til de omhandlede Forbedringer, men at den forlangte Sum burde afholdes af Læreanstalten selv. Men da det efter dennes husholdelige Forsatning vilde være umuligt for den, paa engang at udrede Summen, troede Kvæstor, at der med Hensyn hertil maatte kunde være nogen Grund for Universitetet til at komme Læreanstalten til Hjælp med et rentefrit Laan, hvilket, forsaavidt det ikke kunde tilbagebetales af Laboratoriets Normalsum, formentligen paa den for Læreanstalten mindst følelige Maade kunde afdrages ved Hjælp af Renterne af den Kapital der er begyndt at opsamles for de indkomne Refognitioner for Apotheker-Privilegier.

Ved at fremsende Professor Zeises modificerede Andragende tilligemed førstnævnte Betænkning af Kvæstor, erklærede Konsistoriets Majoritet sig af den Formening, at Laboratoriets ringe Segning af Studerende ved Universitetet vel ikke i og for sig, men i Forbindelse med den Omstændighed, at Universitetet for Øjeblikket manglede Midler til at afhjælpe væsentlige Savn ved flere af sine egne Indretninger, maatte gjøre det utilraadeligt at tilstaae den brugsvidenstabelige Læreanstalt noget ekstraordinært Tilskud til de omhandlede Forbedringer, hvorimod Majoriteten med Kvæstor antog, at der kunde være Anledning til at komme Læreanstalten til Hjælp med et rentefrit Laan, om hvis Tilbagebetaling der nærmere maatte forhandles med Anstaltens Bestyrelse. En Minoritet i Konsistorium havde dog forment, at Universitetet ikke kunde blive staaende herved, men tilstaae et passende Bidrag til denne ekstraordinære Udgift.

Da Direktionen i det Hele maatte tiltræde den af Kvæstor og Konsistoriets Majoritet

yttrede Anskuelse, og derhos mente at Læreanstalten endog vilde være bedre tjent med at komme til Hjælp paa den foreslaaede Maade ved at tilstaaes den fornødne Sum som rentefrit Laan, end ved et forholdsmæssigt Bidrag, da det uidentivt i sidste Fald vilde blive den vanskeligst at tilvejebringe den øvrige Del af Summen, og da heller Intet fandtes at erindre ved den af Kvæstor foreslaaede Maade at tilbagebetale Laanet, hvorved dette, hvis den hele Rente af den af de omhandlede Kjendelser opsamlede Sum, der allerede udgjorde 2100 rb., dertil anvendtes, vilde kunne berigtiges i 5 eller 6 Aar, nedlagde Direktionen overensstemmende hermed allerunderdanigst Foresøgelse, og det behagede derefter H. Maj. Kongen under 13de Novb. allernaadigst at tillade,

at der til Udførelse af de ovennævnte Forbedringer ved den polytekniske Læreanstalts 1ste kemiske Laboratoriums Lokale og Inventarium udbetales Læreanstalten af Universitetets Kasse et rentefrit Laan af indtil 479 rb., saaledes at Laanet afbetales ved Hjælp af Renten af den for Læreanstalten opsamlede Kapital af de for Apotheker-Privilegier indkomne Rekognitioner.

Ved en Skrivelse af 12te Jan. 1847 har Direktionen efter Forslag fra Anstaltens Bestyrelse bevilget, at Afbetalingen maa afholdes alene af Laboratoriet selv, og fleer paa den Maade, at et Beløb af 28 rb. aarlig som Laboratoriet ifølge tidligere Bestemmelse har at udrede til Læreanstaltens Extrafond saalænge indtil en tidligere det vedkommende Udgift var dækket, hvilket formentes endnu at ville være i 6 Aar, nu maatte forøges med 30 rb. aarlig, saaledes at Laboratoriet afbetaler 58 rb. aarlig, hvoraf de 28 rb. i det nævnte Tidrum anvendes efter foransførte Bestemmelse og ifkun 30 rb. afbetales paa den ny Gjæld, men derefter alle 58 rb. anvendes til sidstnævnte Afbetaling, alt at regne fra Begyndelsen af 1847.

— 3 forr. Aarg. (S. 17 f.) er meddelt Underretning om den Forbedring som var tilstaaet det livslig-dyrskillelige Museum ved nogle forandrede Indretninger ved dets Husrum, hvortil ved kongelig Beslutning af 9de Aug. var bevilget en Sum af indtil 1100 rb. af Reservecensens disponible Renter. Efterat Arbejdet var udført, befandt det imidlertid at den bevilgede Sum var bleven overstredet med 189 rb. 52 fl., hvilket fornemmelig havde sin Grund i nogle Arbejder eller Anskaffelser der vare iværksatte udenfor Overfløene, saasom en Jernvaff og en i den ny Kvistlejlighed opsat Kaffelovn m. v. Men foruden denne Overfridelse vare flere ekstraordinære Udgifter for Musæet foranledigede ved Nødvendigheden af at besytte Gjenstandene i Musæet under Arbejderne i Lejligheden, og ved deres midlertidige Flytning og senere ny Opstilling, samt ved den derefter foretagne Omordning af det hele Musæum efter en ny Plan, som især blev nødvendig ved Lejlighedens Forøgelse med Bærelset under Taget, der bestemtes for de hvirvellose Dyr; en ny Fortegnelse blev tillige udarbejdet. Udgifterne ved alle disse, tiidels ikke forubselige, Arbejder, hvortil endnu vare komne nogle Sendinger fra Grønland, Island og Vestindien, ligesom en udmærket Lejlighed havde tilbudt sig til at erholde en særdeles stor, frisk Kvælerslange, hvilket Gjenstande alle fordrede hurtig Præparation ved fremmedt Hjælp, da Musæets egne Arbejdere havde fuldtop at gjøre med Musæets Ordning, vare opløbne til 400 rb., og efterat Direktionen derom havde nedlagt allerunderdanigst Foresøgelse, blev det under 27de Marts 1846 allernaadigst tilladt, at dels de førstnævnte 189 rb. 52 fl. maatte udredes af Reservecensens Renter for 1845, dels et Tilskud af 400 rb. tilstaaes Musæet af samme Budgetsum som Tilskud til dets Udgifter i bemeldte Aar, hvorhos det dog blev paa ny at betyde Musæets Bestyrer, at han for Fremtiden paa det Nojeste har at holde sig Normalreglementet for samme efterrettelig.

Da Professor Eschricht senere havde anholdt om, at det paa den Rejse han ønskede at foretage til flere af Evropas større Stæder, navnlig i England og Tyskland, maatte og Frankrig og Holland, for at gjøre sig bekendt med de derværende Musæer for den sammenlignende Etikningslære og Livslæren, maatte gøres ham muligt at benytte de Lejligheder som rimeligvis vilde frembyde sig til at gjøre Erhvervelser for Musæet, ved at der tilstodes dette et større Tilskud til Indkjøb, efter som hertil Intet kunde havees tilovers af den normerede aarlige Sum naar denne under ingen Omstændigheder turde overstrides, hvilket Tilskud formentligen idetmindste maatte være 400 rb., og da Konsistoriet havde anbefalet dette Andragende, blev det paa Direktionens allerunderdanigste Foresøgelse under 20de Juni fremdeles allernaadigst tilladt, at der undtagelsesvis maatte af Reservecensens disponible Renter for 1846 udredes et Beløb af 400 rb. som Tilskud til Normalsummen for det oftnævnte Musæum, for at Professorens paa sin forehavende Rejse kunde sættes ifstand til derved at gjøre Indkjøb for Musæet.

— Efter derom indkommet Andragende fra Professor Eschricht, har Direktionen i Begyndelsen af 1847 bevilget, at der af den til Musæernes Offentliggjørelse bestemte Normalsum maa for 1846 tildeles det oftnævnte Museum 50 rb. i Anledning af dets forestaaende Aabning for det større Publikum.

— Ved kongelig Skrivelse af 28de Febr. blev det Direktionen allernaadigst tilkjendegivet, at det var paalagt Direktionen for det kongelige Museum for Naturvidenskaberne, at beordre Overinspektøren for bemeldte Museum tilligemed Inspektørerne, hver for sin Afdeling, at sammentræde med Prof. Forchhammer for den stenartlige og Prof. Steenstrup for den dyrartlige Afdeling af Universitetets Museum, i den Hensigt, saavel af det kongelige, som af Universitetets-Musæets Samlinger, Dubletter og Forraad at udvælge en Samling af indenlandske Pattedyr, Fugle, Fiske, Dobbeltevere, Krybdyr, Bløddyr, Skaldyr, Konkylier og Insekter samt Jordstoffer og Forsteninger, som kunde sendes til Kiel, for der at tjene til Afbenyttelse ved den forestaaende Forsamling af Naturforskere i September Maaned. Og paalagdes det allernaadigst Direktionen at tillægge Professorerne Forchhammer og Steenstrup den i saa Henseende fornødne Ordre.

Bygningsvæsenet angaaende er meget Lidet at bemærke for dette Aar.

At den store **Hovedistandsættelse af Regensens Indre** i 1846 er bleven fuldført, er allerede antydet i forrige Aargang. De extraordinære Summer som dertil efterhaanden ere bevilgede, ere paa sine Steder i Aarbogen angivne (1843 S. 30, 44 S. 40, 45 S. 22, 156): med Indbegreb af en Sum af 1481 rb. 52 sk. hvormed Overslagene vare blevne overfredne, og som ved kongl. Beslutning af 5te Juni 1846 tillodes at maatte udredes af Kommunitetets Overskud for 1845, udgjorde disse Summer ialt omtrent 8000 rb., hvorhos dog desuden en betydelig Del af Udgiften er gaaet ind under den ordinære Budgetsum til Kommunitetets Bygningers aarlige Vedligeholdelse.

— I det forrige **haandlægelige Akademi's** Bygning er foretaget en Forandring hvorved er tilvejebragt en **Hørsal** mere, foruden den dervedværende ældre, som ikke længere var tilstrækkelig. De Lægestuderendes daglige Tilstedeværelse i Frederiks og Almindeligt Høspital i Morgentimerne havde gjort, at Formiddagsforelæserne lidt efter lidt havde samlet sig i Læreanstaltens Lejlighed, hvor der kun fandtes en Forelæsningsaal. De fleste Forelæsninger vare endog bundne til dette Sted, fordi de her havde deres hele Apparat, Kabinetter, Instrumenter, Bandager, legemskillelige og sygedommelige Samlinger; de enkelte Forelæsninger som ikke havde dette Apparat nødvendigt, men hvortil Formiddagstimer afbenyttedes, holdtes ligeledes her, fordi de Studerende ikke kunde gaae fra den ene Ende af Byen og tilbage igjen for at høre de paa hinanden følgende Foredrag. De eneste Docenter som holdtes tilbage paa Universitetsbygningen, vare Professorerne Eschricht og Otto, som havde deres Apparat der paa Stedet, nemlig de physiologiske og pharmakologiske Samlinger, og disse to benyttede Eftermiddagstimerne. Da saaledes Akademiets Forelæsningsaal benyttedes af alle de øvrige Docenter, med Undtagelse af Prof. Levy, der hidtil havde haft et eget Auditorium paa Højskolestiftelsen, hvilket imidlertid nu ogsaa under dennes Ombygning var ham berøvet, og da en ny anatomisk Docent kunde ventes snart at komme til, var det klart, at der havde en meget søkelig Trang til et nyt Auditorium, og da hertil havde det fornødne Husrum, idet den Instrumentsamlingen hidtil anviste Lejlighed hertil bekvemt kunde omdannes og tvende hidtil ubenyttede Værelser indrettes for bemeldte Samling, blev efter Forslag fra Fakultetet denne Forandring i Juleferien iværksat for en Sum af ialt 412 rb. 82 sk.

— Om de ved **Valkendorfs Kollegium** foretagne Bygningsarbejder vil findes den fornødne Beretning nedenfor i Afsnittet om Legatvæsenet.

Bestemmelser og Foresald vedkommende Konsistorium og de Studerende.

I Fortættelse af den i Aarbogens forr. Aarg. S. 36 meddelte Oversigt over de Skolelærerkald paa Universitetets og Kommunitetsgodsene hvortil Konsistorium har Kaldsret, bliver her at tilføje, at da der i Trønninge By under Rundby Sogn,

Holbek Amt, i 1846 er oprettet en ny Skole, er ifølge heraf Rundby Skoledistrikt, hvortil Kirkeejeren hidtil i Medhold af § 50 i Idn. 29 Juli 1814 ene har kaldet Lærer, bleven delt, og Konfistorium har derved erholdt afverlende Kaldsret til denne Skole. Af det ny Distrikts Hartkorn tilhører nemlig Baroniet Løvenborg ialt privilegeret og uprivilegeret Hartkorn efter den ny Matrikul. . . . . 119 Rd. „ Skp. 2 F. 52½ Alb. og Universitetet. . . . . 77 — 7 — „ — 1 —

Kaldsretten til denne Skole maa saaledes antages at tilkomme Besidderen af Baroniet Løvenborg 3 Gange og Konfistoriet paa Universitetets Vegne 2 Gange^{*)}.

— Da ved den indtrufne Vakance i Klokkerembedet ved Frue Kirke dennes fungerende akademiske Børge havde midlertidigen konstitueret en Anden, gjorde Sognepræsten ved Frue Kirke opmærksom paa at Ret til at konstituere i Vakancerne formentligen maatte tilkomme ham som Klokkerens nærmeste Foresatte; hvilken Anskuelse han og fandt bestrykt derved, at det ikke er Skoledirektionerne i Kjøbenhavn eller paa Landet der konstituere dem som ved indtræffende Vakancer skulle udføre Skolelærerforretninger, skjønt det er denne Autoritet der besætter Embederne, og det ligeledes, hvor Kaldsrettigheden til et Skolelærer-Embede tilfalder den største Løbsejer eller Kirkepatronen, dog ikke er denne men Skolekommissionen, eller dennes Formand Sognepræsten, som udever Overdragelsesretten.

I denne Anledning tilfrev Konfistoriet, ved at bifalde den af Værgen truffne Foranstaltning, under 17de Marts ovennævnte Embedsmand, at efter dets Formening maatte de paaberaabte Analogier allerede af den Grund ansees som uafgjørende, at ogsaa Procurator templi — hvis Befalinger Klokkeren ifølge sin Bestalling skal adlyde i Alt hvad der vedkommer hans Embede — er Klokkerens nærmeste Foresatte. Konfistoriet meddelte derhos, at man vel ikke ved anstillet Eftersyn i Konfistorii Arkiv med Hensyn til enhver af de til forskjellige Lieder stedsundne Vakancer i Klokker-Embederne ved Frue og Trinitatis Kirker havde kunnet finde Oplysning om, af hvem Konstitutionen i Vakancen har været meddelt, hvorimod saadan Oplysning kun havde været at finde med Hensyn til nogle Tilfælde. Hvad disse Tilfælde angaaer, fandtes det nu, at Overdragelsen dels har været meddelt af Konfistorium, dels af Procurator templi. Ligeledes fandtes det, at det kongl. danske Kancelli, i Anledning af en Klage fra Præsterne ved Trinitatis Kirke over den daværende Klokkers Embedsførelse, i Maret 1807 har anmodet Universitetsdirektionen om, at paalægge Konfistorium at bestikke Klokkeren en Medhjælper til paa eget Ansvar at forestaae Embedet. Derimod havde man ej fundet Spor til, at Sognepræsterne ved nogen af de to Kirker havde i noget Tilfælde konstitueret Nogen. Konfistoriet fandt saaledes ingen Anledning til at tage den gjorte Indsigelse til Følge; hvorimod det erklærede sig villigt til, saafremt det af Sognepræstens Embedsprotokol eller paa anden Maade maatte kunne oplyses, at ogsaa Sognepræsten ved indtrufne Lejligheder havde udevet den omhandlede Ret, at tage Sagen under fornyet Overvejelse.

— Efterat Konfistorium under 7de Januar havde paa Grund af forefundne Misligheder entlediget den hidtilværende Formand for Liggæverne, Borregaard, fra denne Tjeneste, blev Kvæstor anmodet om at bekjendtgjøre denne som ledig med Bemærkning, at den var bestemt for en Student. Konfistorium udnævnte derefter under 11te Marts en ny Formand, og bifaldt senere, efter modtaget Forslag fra Kvæstor, ved Skrivelse af 13de Juni, nedenstaaende Udkast til en Instrux for Formanden for Liggæverne. Udkastet er i det Væsentlige overensstemmende med den af det gudslærde Fakultet under 16de Febr. 1839 udsærdigede Instrux for den nu afskedigede Formand, kun med nogle Forandringer og Lempninger foranledigede ved de forandrede Forholde og hvad der er anseet hensigtsmæssigt til bedre Kontrols Opnaaelse.

Da det i Anledning af en af Konfistorium foretaget Udnævnelse af en Assistent og tre Reserver ved Liggæverne, for hvilke saaledes Instruxer bleve at udsærdige, befandtes at der ikke havde nogen Beholdning af de i 1839 trykte ny Instruxer, som nu desuden maatte undergaae en Lempning, dels paa Grund af Kommunitetets Henlæggelse under Kvæsturen, dels paa Grund af de Mæret iforvejen til større Garanti mod Misligheder foreskrevne Kontrollister, er et nyt Antal af saadanne Instruxer blevet trykt efter nedenstaaende af Konfistorium efter Forslag af Kvæstor under 13de Juni billigede Formular.

^{*)} Fra Skoledirektionens Side var bleven opkastet Tvivl om hvorvidt Besidderen af Baroniet kunde udeve Kaldsret med Hensyn til at den største Del af Baroniets Hartkorn, noget over 95 Rd., var privilegeret, men det blev af Kancelliet tilkendegivet, at Kaldsretten maatte tilkomme Besidderen de 3 første Gange Embedet bliver at besætte.

1. Instrux for Ligbærernes Formand.

1. Han skal i Alt hvad Ligbæringen betræffer rette sig efter de derom i Kjøbenhavn gjældende Anordninger, og forresten efterkomme Alt hvad der i saa Henseende af hans Forefatte bliver ham forefrevet. 2. Han skal lade det være sin vigtigste Beskræftelse, som Formand for Ligbærerne at bidrage Alt hvad der kan staae i hans Magt til at vedligeholde og befordre den bedste Orden ved Ligbæringen, og idet han skede omhyggeliggen varetager Kommunitetets Kasses Interesse, tillige lade sig Publikums Lær og Tilfredshed være ikke mindre magtpaaliggende. 3. Han bør være tilstede paa Ligbærer-Kontoret paa Regensen hver Søndag fra Kl. 9—11 om Formiddagen og fra Kl. 3—5 om Eftermiddagen, for at modtage de Bestillinger til Ligbæring som indløbe og som alle skulle see striftligen. Skulde det Tilfælde indtræffe, at han ved lovligt Forsald var forhindret fra selv at være personlig tilstede paa Kontoret, bør han sørge for, at de der foresaldende Forretninger besørjes af en paalidelig Person i hans Sted og paa hans Ansvar, dog saaledes at derom forud gjøres Anmeldelse til Universitetets Kvæstor. 4. Han bør holde en gjennebragte og pagineret, med Kvæstrens Segl forsynet og af Kvæstor autoriseret, Protokol, hvori han nøjagtigen bør at indføre alle de for ham anmeldte Begravelser, med Forklaring over, om der er benyttet Ligvogn og i saa Fald hvilken, om hvormange Ligbærere der ere benyttede og hvad Betaling derfor skal erlægges, eller forsaavidt Vedkommende ere fritagne for at benytte Ligbærere, da Angivelse af hvorpaa denne Fritagelse er grundet, i hvilken sidste Henseende han nøje skal paasee, at ikke Andre fritages for at benytte Ligbærere, end de som dertil ere berettigede. Af denne Protokol forfatter han ved hvert Kvartals Udgang et nøjagtigt Uddrag, som tilstilles Kvæstor, tilagt med de originale Bestillingssejler og de til ham afgivne Attester om Fritagelse for at benytte Ligbærere. Angaaende hver enkelt Begravelse udfærdiger han en Anmeldelse til Kassereren, som viser, om derfor skal see nogen Indbetaling, og i saa Fald hvormange Ligbærere der ere besatte, hvilken Ligvogn der benyttes og hvormeget der til Kassereren skal erlægges. 5. Dagen før Ligbegængelsen skal finde Sted møder han i Lighuset for at undersøge Ligkistens Bestaffenhed. Han skal nøje paasee, at Antallet af Bærere til hvert Lig bliver i alle Maader anordningsmæssigt, og ligesom det fornødne Antal altid bør bruges, saaledes maa der i intet Tilfælde paafattes flere Bærere end nødvendigt er, med mindre saadant af Vedkommende selv forlanges. Ligeledes bør han nøje agte paa, at Angivelsen af Ligvognen er overensstemmende med Sandheden. 6. Dersom det ved den i forestaaende Post ommeldte Undersøgelse befindes, at der bør benyttes flere Ligbærere end der er bestilt, udfærdiger han strax en Tillægsfedel, som leveres vedkommende Vedemand, eller den der besørger Begravelsen, saa tidligt, at Tillægsbetalingen kan blive indbetalt til Kassereren forinden Begravelsen. Hvor han anseer det nødvendigt, og især hvor Begravelserne ikke besørjes af Vedemandene, skal han, forinden han tilsiger Ligbærerne, forbiise sig om at Betalingen er erlagt, enten ved derom at forespørge hos Kassereren, eller ved at lade sig Kvitteringen forevise. 7. Fremdeles bør han sørge for, at Ligbæringsarbejdet ligeligt fordeles mellem Bærerne, og skal han, for at Ligbærerne selv herom kunne forviise sig, føre en Fortegnelse, som daglig skal ligge til almindeligt Eftersyn paa Kontoret, i hvilken Fortegnelse indføres alle de Begravelser hvortil der benyttes Ligbærere, med Forklaring om Ligbærernes Antal, hvilke Ligbærere dertil have været tilsagte, hvad Ligvogn der er benyttet, om Ligbærerne kun have sat Riften i Vognen, eller ere fulgte med til Kirkegaarden, samt, hvor Liget er baaret til Kirkegaarden, om Bærerne have mødt med eller uden Kapper. Denne Kontrolliste, som for hver enkelt Begravelse skal underskrives af den Viceformand der har været tilstede ved samme, skal ved hvert Kvartals Udgang tilstilles Kvæstor. Da Viceformændene ere Ligbærere, og som følge deraf pligtige at deltage i selve Ligbæringen, bør de ikke fritages herfor, naar der skal benyttes saamange Ligbærere, at det ellers vilde være nødvendigt at leje Folk. Hvor dette desuagtet er nødvendigt, skal Formanden paa den bedste og billigste Maade dertil leje paalidelige og ordentlige Mand, samt derom gjøre Anmeldelse til Kvæstor, for at Betalingen for saadan extraordinær Ligbæring kan blive anvist. 8. Det paaligger ham, enten selv personlig at indfinde sig ved de vedkommende Begravelser, for at paasee at Ligbærerne gjøre deres Pligt, eller og, saafremt han deri maatte være forhindret, da at sørge for, at en af de to Ligbærere der ere udnævnte til som Viceformand at have det fornødne Tilsyn med Ligbæringen, møder i hans Sted og paa hans Begne, saaledes at han i alle Tilfælde staaer til Ansvar for, at Alt Ligbæringen vedkommende seer paa den tilberolige Maade. Han bør saaledes, enten selv eller ved den Viceformand der paa hans Begne møder ved Begravelsen, paasee at Ligbærerne og Assistenterne paa der Nøjeste efterkomme den dem meddelte Instrux i alle dens Poster, og saaledes ogsaa drage Omsorg for, at de i Lighuset i enhver Henseende opføre sig anstændigt og ordentligt, samt ikke paa nogen som helst Maade give Anledning til Utilfredshed. Hvis nogen Ligbærer møder beffianket til Ligbæringen, bør han strax afvise fra Ligbærerforretningen, i hvilket Fald den fungerende Viceformand træder i den afviste Ligbærers Sted, eller, naar Viceformanden allerede var bestemt til at deltage i Ligbæringen, en anden paalidelig Mand lejes til at assistere. 9. Formanden maa ikke paa egen Haand give nogen Ligbærer eller Assistent Tilladelse til at rejse bort enten paa længere eller kortere Tid, uden foregaaende Forspørgsel hos Kvæstor. 10. Det paaligger Formanden at føre jevnligt Tilsyn med de af Kommunitetet bestoede Klæder til Ligbærerne og Assistenterne, samt at paasee, at de ikke benyttes udenfor Tjenesten. De Kapper og Klæder som ere anskaffede til Reserverne, forblive under hans Baretægt paa Regensen, naar de ikke ere i Brug. 11. I Overensstemmelse med det kongelige Reskript af 28 Mars 1781 skal han nøje paasee, at ingen Uberettigede bortbringe Lig. 12. Dersom Tiden og Omstændighederne fordrer nogen Forandring i eller Tilfætning til denne Instrux, skal han ligesaa fuldt være pligtig til at rette sig efter samme, som efter den nærværende.

2. Instrux for Liggæberne og Assistenterne ved Liggæringen i Kjøbenhavn.

1. Liggæberne og Assistenterne skulle i Alt hvad Liggæringen betræffer rette sig efter de for samme i Kjøbenhavn gjældende Anordninger, og nøje efterkomme Alt hvad der af deres Forefatte bliver dem paalagt. 2. De bør uden mindste Ophold møde til den Tid og paa det Sted som de af Formanden vorde tilfagte. Kommer Nogen af dem et Kvarter eller derover for sidig, mulkttes han første Gang paa 2 Rigsbankdaler, anden Gang paa 5 Rigsbankdaler, tredje Gang mistes han uden Eftergivelse sin Liggæberplads og de med samme forbundne Jordele. Skulde Nogen af dem ved Sygdomstilfælde, som for Formanden bliver at bevise, forbindes fra at møde til den Tid som er tilfagt, maa dette saa betids tilfendbegives Formanden, at en anden kan vorde tilfagt i hans Sted. Forsømmelse af saadan betimelig Anmeldelse ansees som Forsømmelse af personlig Møde. 3. De bør ved enhver Lejlighed, hvor de bruges, være renslig og antændigt paaklædt, i sorte Klæder, med Kappe, Hat, Handsker og Stovler. De Klæder som ere bekostede af Kommunitetet maa de ikke bruge ved andre Lejligheder, end naar de møde som Liggæberere ved Begravelser, ligesom de ogsaa skulle være pligtige heds at holde Klæderne i god Stand, og at forevise dem for Formanden naar han forlanger det. 4. I deres Tjeneste som Liggæberere skulle de være pligtige til nøje at efterkomme Alt hvad Formanden, eller i hans Fraværelse den som Viceformand fungerende Liggæber, finder fornødent at anordne til god Ordens Bedligeholdelse. Overbørighed heri straffes som under 2den Post er anført. 5. I Liggæberens bør de opføre sig stille og sømmelige i enhver Henseende, og ikke paa nogen som helst Maade give Anledning til Uilfredshed. De maa ikke modtage nogen Duos af hvad Navn nævnes kan, om den endog bliver dem tilbudt, ligesom de ej heller maa gjøre Krav paa nogen Bepisning. Findes Nogen under sin Forretning som Liggæber ikke at være ædru, da skal han derved, uden Eftergivelse, have forbrudt sin Liggæberplads. 6. Naar Formanden for Liggæberne er forhindret fra selv personlig at indfinde sig ved de vedkommende Begravelser, skal efter hans Tilsigelse en af de to Liggæberere som ere udnævnte til som Viceformand at have det fornødne Tilsyn med Liggæberne, møde i hans Sted og paa hans Begne for at paasee at Liggæberne gjøre deres Pligt, hvoraf følger, at Liggæberne ere pligtige i enhver Henseende at rette sig efter hvad den fungerende Viceformand foreskriver. Ligesom det paaligger vedkommende Viceformand at paasee, at Liggæberne nøjagtigen efterkomme nærværende Instrux, saaledes bør han ogsaa iagttage hvad der af Formanden foreskrives for at Liggæringen kan stee i Overensstemmelse med de gjorte Anordninger. Da Viceformandene tillige ere Liggæberere, skulle de være pligtige, naar de af Formanden dertil tilsiges, eller naar det paa Grund af en Liggæbers Udblivelse eller af anden Aarsag findes nødvendigt, at deltage i selve Liggæringen, uagtet de tillige gjøre Tjeneste som Viceformand. 7. Paa Liggæberfontoret skal altid være fremlagt, til almindeligt Eftersyn, en af Formanden affattet Fortegnelse, som indeholder nøjagtig Forklaring om enhver Begravelse hvortil der have været benyttede Liggæberere, saavel med Hensyn til Liggæberens Antal, hvilke Liggæberere dertil have været afbenyttede, med hvilken Liggæber Liget er befordret, om Liggæberne fun have sat Kisten i Liggævognen, eller have fulgt med til Kirkegaarden, samt om Liggæberne, hvor Liget er baaret, have mødt med eller uden Kapper. Denne Kontrolliste skal efter hver enkelt Begravelse underskrives af den fungerende Viceformand, der, saafremt det senere oplyses, at han saaledes har underskrevet en urigtig Forklaring, derved skal have sin Post som Viceformand forbrudt. Det skal ligeledes paaligge Liggæberne, naar de ved Eftersynet af denne Kontrolliste opdage nogen Urigtighed, eller see, at Liggæberne ikke tilsiges efter ordentlig Omgang, da ligar derom at gjøre Anmeldelse til Universitetets Kvæstor. 8. Derksom Tiden og Omstændighederne fordrer nogen Forandring i eller Tilfætning til denne Instrux, skulle Liggæberne og Assistenterne ligesaa fuldt være pligtige til at rette sig efter samme, som nu efter nærværende Instrux.

— Da den til Klokker ved Frue Kirke i Foraaret 1846 udnævnte Pedel Drum til lige havde været Kasserer ved Liggæringen og *samulus quæsturæ* ved Metropolitankolen*), opstod der ved hans Udnævnelse Spørgsmaal om, hvorledes disse Poster igjen maatte være at besætte.

*) At denne besørger en betydelig Del af Kassererforretningerne ved Skolen, er allerede omtalt i Aarb. 1844 S. 90. Hans Forretninger ere nemlig:

1. at indkræve Skolepengene, som erlægges hvert Kvartal efter de af Rektor affattede Fortegnelser;
2. paa samme Maade halvårligen at indkræve Lys- og Brandepengene;
3. dagligen at modtage Liganmeldelser og oppebare Jord- og Sangpengene efter de gjældende Taxter, samt derover at føre en Protokol, hvorefter Pengene indbetales i Skolens Kasse ved hver Maanedts Udgang;
4. ligeledes modtager han Betalingen for Sang ved Bryllup eller Barnebaab og sender Tilsigelsesbæderne til vedkommende Sangforstander;
5. fremdeles oppebarer han de Skolen tillagte Vielsespenge, som ligeledes indbetales ved hver Maanedts Udgang;
6. hvert Halvaar modtager han fra vedkommende Kirkeborger Kantorsats faste Degne og Succentorsatspengene, Korpunge af Frue Sogn og Rektors Løn af Stadens Kirker. Paa samme Maade modtager han engang om Aaret Lufstos Løn af Stadens Kirker;
7. han opkræver de Skolen tilkommende Jordskuldspenge af nogle Huse i Kjøbenhavn;
8. endelig modtager han Privatstipendierne for de Studerende der dimitteres privat, og besørger Salget af Karakterbøger. Lønnen for *samulus* er 110 rb. og 20 rb. til Skrive-materialier.

I en afgivet Betænkning havde Kvæstor omtalt tre forskjellige Maader hvorpaa disse Forretninger kunde besørjes, nemlig enten ved en egen dertil udnævnt Betjent, eller ved den i Universitetsbygningen boende Pedel, eller af Universitetets Kasserer i Egenkab af Kasserer ved Kommunitetet og Metropolitan-skolen. Uagtet den sidstnævnte Maade havde endel for sig og navnlig vilde medføre en betydelig Besparelse, idet Forretningerne da vilde kunne udføres for en Betaling af 200 rb., istedetfor at Lighørerkassereren hidtil havde oppebaaret 300 rb. og samulus 130 rb., hvorved der saaledes kunde indvindes for Kommunitetet 150 rb. og for Skolen 80 rb. aarlig, mødte der dog herved ikke ubetydelige Vanskeligheder, hvilke i en af Inspectores quæsturæ afgivet Betænkning vare fremhævede, navnlig derved, at Skolens Midler ikke saaledes vare underlagte Kvæsturen som de øvrige der administrerede Midler, saa at en saadan Forbindelse let kunde foranledige nogen Forskyrrelse. Konfistorium antog derfor, at det var rettest, at Forretningerne vedbleve som hidtil at udføres af en egen dertil antagen Betjent, hvorved det forudsattes, at Pedel-lerne ikke vilde være udelukkede fra ved foresaldende Bakancer at komme i Betragtning, jfr. Bl. 24 Maj 1792 lit. f., hvorefter Lighørens Oppebærelse skal betroes en af Universitetets eller Kommunitetets Betjente. Med Hensyn til at Forhandlinger forlængst vare indledede angaaende en hel Omordning af Lighøringsvæsenet, hvilken Sag endnu ikke var endelig afgjort, antog Konfistorium iøvrigt, at der foreløbigen alene burde meddeles en Konstitution i Tjenesterne. Og da det tilkom Konfistorium at udnævne til Kasserertjenesten ved Lighørerne, men det ikke var at vente at Direktionen vilde samtykke i, at den som af Konfistorium udnævntes til denne Post derved eo ipso skulde være samulus quæsturæ ved Skolen, foreslog det, at Besættelsen af disse Bestillinger, forsaavidt Direktionen maatte bifalde at de i Forening overdroges til en Betjent, iværksattes paa den Maade, at det i Lighed med Bestemmelsen om Besættelsen af Embederne i Kvæsturens Kontorer*) overlodes til Konfistorium at indstille Tre af de Ansøgende, og at Direktionen af disse Tre vælger og antager den Ene.

Ved Skrivelse af 29de August bifaldt Direktionen dette Konfistoriums Forslag, ligesom Den senere under 29de Sept., paa derom skeet Forespørgsel, bifaldt, at Kønningen som hidtil fastsattes til ialt 430 rb., samt at det gjordes til Betingelse, at der for de med Bestillingerne forbundne Oppebærere stillede en Kaution af 2000 rb.

— I Anledning af den 1ste Universitetspedels Udnævnelse til Klokker ved Frue Kirke, har Konfistorium under 26de Aug. konstitueret den hidtilværende 2den Pedel til 1ste Pedel og Universitetsbedemand, med de med disse Bestillinger forbundne Emolumenter, dog at han til sin Formand, i Overensstemmelse med hvad denne i sin Tid havde erlagt til sin Formand, betaler 80 rb. i Naadensaaret, mod at denne Sum efter hans Afgang igjen bliver til ham eller hans Vo at udbetale, samt at han underkaster sig uden Godtgjørelse de Forandringer som maatte blive trufne med Hensyn til Bedemandstjenesten. Derhos udnævnte Konfistorium Formanden for Lighørerne til 2den Pedel med de til Bestillingen hørende Emolumenter, dog saaledes at han kan opsiges med 3 Maaneders Varjel, og at han svarer sin Formand 30 rb. i Naadensaaret.

— Det kongl. danske Kancelli havde forlangt Direktionens Betænkning i Anledning af at en fra Menigbestyrelsens Side nedsat Kommitte angaaende den paatænkte større Udvidelse af Forpligtelsen til at svare Næringskat her i Staden blandt Andet havde foreslaaet, at ogsaa Universitets-Boghandlere og Bogtrykkere, som ifølge Reskr. af 2den Sept. 1740, der fritager dem for alle borgerlige onera, hidtil vare antagne ogsaa at burde være befrieede for denne Afgift, herefter burde være pligtige at svare Næringskat, og at for Fremtiden Ingen der maatte erholde en saadan Udnævnelse skulde nyde sliig Begunstigelse, hvilket af Menigbestyrelsen ligeledes var foreslaaet at skulle gjælde om Universitetets Bogbindere, hvis saadanne skulde blive udnævnte, naar det iøvrigt maatte findes, at ogsaa de havde Hjemmel til den omhandlede Fritagelse i fornævnte Reskript.

I en herover fra Universitetet afgivet Betænkning bemærkedes, at uagtet det ovennævnte Reskript fritager de ommeldte Bestillingsmænd (2 Bogtrykkere, 1 Bogbinder og 3 Boghandlere) for alle borgerlige onera, hvilket efter det kongl. danske Kancellis Skrivelse af 9de Apr. 1818 bør forstaaes haade om onera personalia og realia, altsaa ogsaa om Næringskat, og uagtet saaledes Universitetet i denne Henseende har en utvivlsom Ret, der senere er bekræftet ved den kongl. Konfirmation paa dets Privilegier af 4de Dec. 1840,

*) Se Aarb. 1838 S. 168, 1843 S. 22.

syntes det dog efter Danstændighederne at kunne fra Universitetets Side indrømmes, at Fritagelse for at svare Næringskat ikke skal tilkomme dem der herefter udnævnes til at være Universitetets Boghandlere og Bogbindere, hvorimod der ikke skjønnedes at være Grund til at opgive Universitetets Privilegium forsaavidt Bogtrykkerne angaaer, da det maa være det af den største Bigtighed at kunne erholde det meget Bogtrykkerarbejde som det aarligen behøver, udført saa godt og billigt som muligt, og at kunne understøtte Professorerne til Udgivelsen af Skrifter som ikke let uden saadan Understøttelse kunde udkomme.

I Henhold hertil tilskrev Direktionen under 26de Maj Kancelliet, at Den ikke havde Noget imod, at Boghandlere og Bogbindere som for Fremtiden maatte meddeles Prædikat af Universitetsboghandlere eller Universitetsbogbindere, i Lighed med andre næringsdrivende Borgere, ansattes til at svare Næringskat, hvorimod Den anmodede Kancelliet om at drage Omhu for, at der i Henseende til Universitetets Bogtrykkere ikke sker nogen Forandring i de dem ved allerhøjeste Reskript af 2den Sept. 1740 tillagte Rettigheder.

I et til Direktionen indkommet Andragende havde en Studerende besværet sig over, at han, som ved Kjøbenhavns Universitet havde underkastet sig saavel Examen Artium som anden Examen, og nu sammesteds studerede Gudsvidenskab og derom havde fremlagt den lovsbesejlede Attest, desuagtet hidtil aarligen, paa Grund af at han var bondefødt, var af vedkommende Dørlighed i det Slesvigske, hvor hans Forældre havde deres Hjemstavn, bleven beordret, enten at møde paa Sessjonen i Haderslev, eller og at sende Attest udstedt af det henværende Universitets Rektor om at være indskrevet som Student ved Universitetet, og han havde derfor anholdt om at Direktionen, da han ogsaa iaar var bleven paalagt at hjemsende saadant Bevis og saaledes havde Grund til at frygte for, at han ej vilde blive befriet for i Fremtiden aarligen at blive affordret samme, vilde træffe Foranstaltning til, at de slesvigske Studerende af Bondestanden ikke blive forulempede ved aarligen at affordres Beviser for at de vedblive at studere, men at det maatte anses tilstrækkeligt til deres Navnes Udsettelse af Lagdsrullen naar de indsende Bevis for at have underkastet sig Examen Artium.

Efterat Direktionen i Anledning heraf havde tilskrevet det kongelige slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli, hvis Dtringer Den udbad sig om, hvorvidt den omhandlede, ovennævnte Studerende paalagte, Forpligtelse maatte være hjemlet i de for Hertugdømmet Slesvig gjældende Bestemmelser, og i saa Fald om der ej maatte være Anledning til at søge en saadan Bestemmelse hævet eller modificeret saaledes at den medførte mindre Ulempe for de ommeldte Studerende, underrettede fornævnte Kancelli Direktionen om, at de landmilitærpligtige Studerende i Hertugdømmerne ved § 19 i „Landmilitär- und Remonteanordning“ af 1 Aug. 1800 kun ere tilfikkede en foreløbig Fritagelse for Udskrivning, men ikke nogen fuldstændig Befrielse for samme, hvilken Fritagelse ifølge Kancellipatent af 22 Jan. 1828 er betinget af, at Vedkommende underkaste sig den Prøve som er anordnet for dem der attraae det akademiske Konvikt og ved et skriftligt Vidnesbyrd af Examenkommissionen godtgjøre, at de ved denne Prøve have erholdt Karakteren „würdig“. For fremdeles at opnaae Fritagelse for Udskrivningen, have de derhos ifølge Cirkulære af 15 Juli 1823 hvert Aar at forelægge Sessionsdeputationen Vidnesbyrd fra Professorerne ved det Universitet ved hvilket de studere, om at de med regelmæssig Flid besøge de til deres Sag hørende Forelæsninger. Den definitive Befrielse for Militærtjenesten indtræder derimod først da, naar de ved Fremlæggelse af deres Examenstestimonium godtgjøre, at de have bestaaet i den Examen som de anordningsmæssig have at underkaste sig. Kunde nu end Examen Artium ved Kjøbenhavns Universitet sættes ved Siden af den for Hertugdømmerne foreskrevne Konvikteramen og saaledes anses tilstrækkelig til at bevirke den foreløbige Fritagelse, vilde det dog være overensstemmende med de foranførte Lovbestemmelser, at der til Opnaaelse af videre Fritagelse for Udskrivning bør forelægges Sessjonen Attester om flittig Fortsættelse af Studeringerne; og heri for Tiden at træffe Forandringer, vilde ej være at anbefale med Hensyn til at der for Dørligket var forelagt Stænderne et Udkaft til Indførelse af almindelig Værnepligt, ved hvilken Lejlighed ogsaa de her i Betragtning kommende Forholde vilde blive tillige at regulere. I Henhold til alt Foranførte fandt saaledes Kancelliet, at det omhandlede Andragende ikke egnede sig til at tages i videre Betragtning.

Ved Skrivelse fra Direktionen af 26de Sept. blev dette gjennem Konfistorium tilkjendegivet den oftnævnte Studerende.

Legatbæfnet vedkommende.

Estrups Legat til Valkendorfs Kollegium. Det er i sin Tid i Aarbogen (1840 S. 33 ff., jfr. 1841 S. 54, 1843 S. 65) berettet, at efterat forhenværende Direktør for Sorø Akademi Etatsraad Dr. Estrup i Aaret 1836 havde skjænket til Valkendorfs Kollegium et Legat eller en Gave af 1000 rb., idet han overlod til Konfistoriet at anvende samme til Kollegiets Lørb paa den Maade som det maatte finde mest hensigtsmæssig, blev det efter Konfistoriums Forslag og efter Direktionens derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling, under 17de Januar 1840 blandt Andet allernaadigst bifaldet, at det Kollegiet tilhørende gamle og ubrugbare Bibliotek maatte afhændes ved Auktion, at det Baghus i Kollegiets Gaard hvori denne Bogsamling havde været opbevaret derefter maatte gives en saadan Forandring, at det indrettedes til Boliger for 4 Studerende, og at dertil maatte anvendes et Beløb af indtil 1200 rb., saaledes at dertil benyttedes den af Etatsraad Estrup skjænkede Gave af 1000 rb. med opsparede Renter, samt de af ham endvidere tilbudne 100 rb.

Ligesom den saaledes allernaadigst approberede Plan til en Anvendelse af den Estrupske Gave ikke kunde iværksættes strax, da det ikke kunde undgaaes, at længere Tid hengik inden det ovennævnte Bibliotek blev bortsolgt, hvorom Direktionen først i Aaret 1843 saae sig istand til at nedlægge allerunderdanigst Beretning, saaledes havde man ogsaa senere af flere Grunde haft Betænkelighed ved at skride til Udførelsen af den allernaadigst approberede Plan, og allerede Kollegiets forrige Eforus, Etatsraad Reinhardt, havde i en i Efteraaret 1845 til Konfistoriet indgivet Skrivelse gjort opmærksom paa, at de for 10 Aar siden affattede Overslag hverken vare saa ganske fuldstændige, at jo Kollegiet selv ved Planens Udførelse vilde blive nødt til at gjøre Bekostninger, eller nu efter saa lang Tids Forløb kunde anses som paalidelige, efterat Arbejdsløn og Materialiers Pris var steget saa betydeligt. Endskjønt den Sum hvorover der nu kunde disponeres var omtrent 200 rb. højere end dengang, vilde derved dog kun lidet udrettes; thi i samme Tid som Kapitalen var vore ved Renter, var den gamle Bygningstilstand i endnu højere Grad bleven forringet. Fremdeles bemærkede Etatsraad Reinhardt, at der i den hele Plan ikke var taget Hensyn til Vedligeholdelsen og de andre Udgifter som Planens Iværksættelse vilde paaføre Kollegiets Kasse, idet 6 ny Værelser med det fornødne Inventarium til Vedligeholdelse, Rengjøring m. v. nødvendigen vilde udkræve aarlige Bekostninger som Kollegiets nuværende, ingenlunde heldige, husholdelige Forsætning ikke vilde kunne bære. Det var dernæst anført, at det gamle, af Fugtighed gennemtrængte, Murværk kun vilde give meget middelmådige og uhyggelige Beboelsesværelser, ligesom den hele Bygningens Beliggenhed var saare ufordelagtig, da den kun er en Etage høj, omgivet af høje Bygninger mod Syd og Vest, og Værelserne maatte have Vinduerne mod Nord, hvor ingen Sol selv midt om Sommeren kunde naae dem. Ogsaa den nuværende Eforus, Professor Theologiae Engelstoft, havde aldeles tiltraadt forbemeldte Etatsraad Reinhardts Anskuelse, idet han endvidere havde tilføjet den Bemærkning, at Friboliger uden Stipendier var et meget indskrænket Beneficium, da de dels forudsatte Anskaffelse af Inventarium, som den fattige Student plejer at leje med Værelset, dels medføre Udgifter til Opvartning og deslige, som betydeligen formindskede Fordelen af Fribolig; det er derfor et Faktum, at Fribolig uden Stipendium er lidet søgt, undtagen naar den anbefaler sig ved særdeles Bekvemhed og Elegance, og den søges da mere af Kandidater end af Studenter.

Den nuværende Eforus havde af de anførte Grunde antaget det for indlysende, at denne engang fattede Plan for Anvendelsen af Etatsraad Estrups Gave burde opgives, og han bemærkede, at dette saa lidet vilde stride mod Gavnens Bestemmelse, at dens Udførelse efter de nu ophyste Omstændigheder meget mere vilde være stridende mod samme, saasom Gavebrevet oprindelig lod paa, at Gaven skal „anvendes til bemeldte Kollegii Nytte paa den Maade som af Konfistorium selv maatte findes hensigtsmæssigst“, ligesom Giveren selv i en Skrivelse til Universitetets Rector af 24 Juli 1845 havde frafaldet den ogsaa af ham forhen bifaldte Plan.

Derimod antog Eforus det for at være i Kollegiets sande Interesse, at den gamle Auditorii- eller Bibliotheks-Bygning maatte blive folgt til Nedbrydelse, da den formentligen alene dertil egnede sig, baade formedelt sin nærværende Tilstand og formedelt sin Veligheden. Dens Tilstand var saadan, at dersom den ikke nedbrødes, maatte den inden kort Tid underkastes en kostbar Reparation, hvortil Kollegiet ikke havde Evne, og navnlig maatte Kjelderens, der hidtil var benyttet til Brændekamre, udbedres og sikres, da Vælleerne og selve Murværket paa flere Steder vare stærkt angrebne. Den egnede sig ikke mindre dertil ved sin Veligheden: den laae nemlig i saa liden Afstand fra Hovedbygningen, at den næsten ganske optog Eftermiddagsolen for Beboelseslejlighederne i nederste Etage, som derfor ogsaa herte til de fugtigste paa Kollegiet; den hindrede endmere den fri Paavirkning af Vind og Luft, som maa anses for saa højt fornøden for en Bygning der lider saa meget under Fugtighed i Murene, som Tilfældet er med Kollegiets Hovedbygning; den gav hele Gaarden et mørkt Klosterligt Udseende, og afsilte, i Forbindelse med den Mur der sluttede sig til den, den store og smukke Have fra Hovedbygningen; endelig var den ligemeget til Vanst og til Skade for Haven, idet den gjorde det ene Hjørne af denne næsten ubrugeligt. Derimod vilde dens Borttagelse gjøre det muligt at udvide Haven, da Gaardspladsen, hvortil ingen Indkjørsel er, ikke trængte til Udvidelse; naar et Stakit anbragtes imellem Gaard og Have, vilde Lejlighederne til Gaarden vinde overordentligt, og et længe næret Ønske hos Kollegiets Alummer opfyldes.

Da Kjelderens i den ommeldte Bygning hidtil havde tjent som eneste Brændeslejlighed for Kollegiet og dens tomme Sale været benyttede til deri at hensætte Inventariet og Redskaberne til Haven, maatte der, under Forudsætning af dens Nedbrydelse, træffes anden Foranstaltning i denne Henseende. I Hovedbygningen kunde formentligen med liden Bekostning nu, efterat Kjelderens ifølge allerhøjeste Bestemmelse af 24 Februar 1813 var bleven udgravet, indrettes nogle Brændekamre, uden at derved det fornødne Lufttræk i samme spærredes, og nogle kunde indrettes paa Kollegiets Loft, men desuagtet vilde der fremdeles behøves nogen Huslejlighed i Gaarden, dels til det øvrige Brænde, dels til Opbevaring af Havens Inventarium. I det Overflag som Eforus havde ladet optage over Nedbrydningsarbejdet, vare tillige angivne tvende alternative Maader hvorpaa den fornødne mindre Bygning kunde tilvejebringes, nemlig enten ved at lade staae 5 Allen af den gamle Bygnings Mur i den vestlige Ende og forbinde dem ved ny Mur, eller ved blot at lade staae 6 Allen af Ringmuren i den østlige Ende af Gaarden og dertil samt til Muren mod Naboens Grund at opføre det fornødne Brænde- og Havehus. Dette sidste Alternativ, som ogsaa ellers syntes at have mest for sig, var i pengelig Henseende det fordelagtigste, idet vedkommende Murmester havde tilbudt at købe Bibliotheksbygningen til Nedbrydelse, saaledes at han tillige paatog sig at opføre det paatrængte Brænde- og Havehus, paa Vilkaar at han efter det førstnævnte Alternativ skulde udbetale kontant 50 rb., men efter det førstnævnte kun 25 rb. Den saaledes tilbudne kontante Kjøbesum vilde da ej alene kunne dække Bekostningen ved Opførelsen af det fornødne Stakit mellem Haven og Gaarden, men muligen ogsaa ved Indretningen af de ovenomtalte Brænderum i Hovedbygningens Kjelder og paa dens Loft.

Overensstemmende hermed havde derfor Eforus foreslaaet, at den ostmeldte Auditorii-bygning snarest muligt maatte sælges til Nedbrydelse, og ligeledes en Del af den Mur som skiller Haven fra Gaarden nedrives, saaledes at kun 6 Allen af den østlige Ende bleve staaende og benyttedes ved Opførelsen af en Bygning til Brændsel m. m., paa den Maade som i det optagne Overflag nærmere var opgivet, at den Plads som indvandt ved Auditoriets Nedbrydelse maatte lægges til Haven, og denne stilles fra Gaarden ved et Stakit, som blev at opføre paa det Sted hvor Auditorii-bygningens sydlige Fasadeflod, samt i Flugt med samme.

Over dette Forslag havde Konssistorium indhentet Hofbygmester Statsraad Kochs Erklæring, i hvilken denne i enhver Henseende havde anbefalet samme. Og da det ogsaa forekom Konssistoriet særdeles hensigtsmæssigt, havde dette ligeledes tiltraadt det og indstillet, at allerhøjeste Approbation derpaa maatte erhverves.

Direktionen havde dernæst ligeledes igjennem Konssistorium modtaget Forslag fra Eforus, Professor Engelstoft, til den forandrede Anvendelse som, saafremt det maatte allernaadigst bifaldes at den tidligere allernaadigst approberede Plan frasaldtes, og at derimod Auditorii-bygningen, overensstemmende med det ny Forslag, blev at nedrive m. v., nu vilde være at give det Estrupske Legat, for at dette efter Giverens Hensigt kunde komme „Kollegiet til Nytte paa den hensigtsmæssigste Maade“.

Foreløbigen havde Professor Engelstoft bemærket, at Legatet, som oprindelig udgjorde

1000 rb., i den efter dets Indbetaling forløbne Tid var ved Dylag af Renter opvoret saaledes, at det ved Udgangen af 1845 beløb sig til 1400 rb. i rentebærende Kapital og 11 rb. 20 fl. kontant Beholdning, og at det i Juni Termin 1846 vilde udgjøre omtrent 1439 rb. Desuden havde Etatsraad Estrup givet Tilfagn om endnu 100 rb. til Udfe-relsen af den ogjaa af ham bifaldte Plan til Indretning af Friboliger i den gamle Audi-toriibygning, at udbetale naar Indretningen var steet og dette Tilskud behøvedes. Dyg-gaves nu denne Plan, maatte det være Giveren overladt, om han vilde fornøe dette betingede Tilfagn, naar han erfarede den Bestemmelse der tiltænktes hans Gave.

Der vilde, som Eforus bemærkede, være tvende væsentlig forskjellige Maader hvorpaa den Estrupske Gave vilde kunne anvendes til Kollegiets Nytte, idet det tilstrækkeligt fremgik af senere Skrivelser fra Giveren, at han ligesaavel havde haft Alumnernes Stilling som Kollegiets Udvidelse og Forbedring for Dje. Gaven kunde nemlig anvendes enten til Bygningens Larv, eller komme Alumneme som Stipendier tilgode. Og der paatrængte sig derhos ved Siden af dette Alternativ et andet, at nemlig enten Gaven i dens hele nu-værende Beløb erholdt en Bestemmelse, eller at dens oprindelige Beløb adskittedes fra den senere paa samme indvundne Rente, og at hyer af Summerne gaves sin egen Bestemmelse.

Hvad nu angik enten en Udvidelse eller anden Forbedring af Bygningen, hvorved enten kunde tilvejebringes et større Antal af Alumnere, eller og de nuværende Alum-neværelser i væsentlig Henseende forbedres, da kunde der være og havde virkelig været Tale om at anvende Gaven til en Forøgelse af Friboligernes Antal, ved at udvide den nu paa Bygningen værende Kvist, hvori en Alumnesejlighed er indrettet, til en hel tredje Etage; men da hertil, efter foretaget Undersøgelse, vilde medgaae henved 3000 rb., burde forment-ligen denne Tanke opgives. Heller ikke syntes der nu at være tilstrækkelig Anledning til ved Hjælp af hele den omhandlede Gave at foretage saadanne betydeligere og mere gennemgri-bende Forholdsregler til Afhjælpning af den store Fugtighed som nu gjør flere af Alumne-lejlighederne paa Valkendorfs Kollegium i hei Grad usunde, uhyggelige, tilbøds endog ube-boelige, saasom en succesiv Ombygning af Vdermurene, Redtagelse af Skillerummene for at give Huset en Inddeling som overalt skaffede Lufttræk gennem Værelserne, og deslige. Dels vilde det udentviol, om man endog hertil vilde anvende den hele Gave med opløbne Renter, eller muligens en endnu større Sum, dog ingenlunde være afgjort, at derved det Onde fra Grunden af vilde afhjælpes, dels burde man udentviol — da allerede meget i Henseende til Fugtighedens Vortfæffelse var vundet ved den for 3 Aar siden foretagne Ud-gravning af Kjelderens under Kollegiibygningen, og da sikkert ikke mindre vilde kunne vindes ved den nu projekterede Vorttagelse af den gamle Auditoriibygning i Gaarden og ligeledes meget vilde kunne opnaaes ved de nedenfor omtalte Foranstaltninger af mindre Omfang — under alle Omstændigheder ikke nu stride til Foranstaltninger af en saa gennemgribende og kostbar Natur som de ovenanferte, men først oppebie Udsaldet af de mindre betydelige, for da at kunne benytte den Erfaring som derved vilde vindes.

Eforus troede derfor, at Intet vilde være rigtigere og hensigtsmæssigere, end at benytte en Del af den Estrupske Gave til nu at foretage en partiel Forbedring af Beboelseslejlig-hederne paa Kollegiet, nemlig af de af Fugtigheden mest angrebne Værelser. Hertil hørte

1. at skaffe Lufttræk igjennem Huset i de Underste-Værelser hvor det er gjørligt og mest fornødent, ved Anbringelse af en Dør paa Mellemvæggen, som idetmindste til enkelte Tider og navnlig i Ferierne kunde holdes aaben;
2. at forsyne alle de 7 Underste-Værelser, i hvilke hidtil ikke havde været Kaffelovne, uden forsaavidt Alumneme selv havde villet anskaffe sig dem, med saadanne, hvilke, da Alumneme allerede nu foretrække at boe hyer i sit Værelse, utvilsomt vilde blive brugte;
3. saasnart stee kunde, at panele og betrække nogle af disse 7 Værelser, naar nemlig Væg-gene, efterat Vortfæffingen var aftaget, vare saavidt tørrede, at Panelet ikke udsattes for at forraadne.

Naar hertil endnu muligens føjedes den Foranstaltning, at en Sump blev anlagt i Kjelder-ren, forment Eforus, at der var gjort Alt hvad der for Djebliffet kunde tilraades, og hertil vilde, efter et omtrentligt Overflag, medgaae en Sum af 5 til 600 rb. i 2 a 3 Aar. Her vilde derfor formentligen være en passende Anvendelse for en Del af Etatsraad Estrups Gave, nemlig for den opsparede Rente, som, ved Realisationen af den kongelige Obligation hvori en Del af Legatet indestod, kunde beregnes til 450 rb.; det Manglende maatte Kol-legiets egen Bygningsfond være istand til at tilsthyde, eftersom det hele Beløb ikke var at

udrede paa engang, og disse Forbedringer for en stor Del faldt sammen med de Vedlige- holdelser som Bygningsfonden ordentligvis har at besejre.

Ved dette Forslag, ved hvis Udførelse endnu den oprindelige Kapital af Statsraad Estrups Gave blev tilovers til anden Disposition, vilde, som Eforus bemærkede, en Ibs Krav blive tilfredsstillende der syntes ikke at burde tilføjes, at nemlig en saa betydelig Gave som denne, der engang var modtaget for at danne en egen Stiftelse ved Siden af den ældre, ikke burde, om end Giveren selv tillod det, fortæres og forbruges paa en saadan Maade, at kun en historisk Beretning, men intet blivende Minde om eller blivende Virkning af den, vilde kunne komme til Eftertiden. Saagodt som det kunde forenes med denne Betragtning, at de Renter der vare faldne forinden Gaven fik sin definitive Bestemmelse, forbruges til Bygningens øjeblikkelige Fornødenheder — ligesom til enhver Tid den fundats- mæssige Distribut af Kollegiets Renteindtægt kan suspenderes, naar Bygningens Vedlige- holdelse udkræver det —, saameget fordrer paa den anden Side denne Betragtning, at den oprindelige Gave i sin Helhed maatte faae en Bestemmelse ved hvilken den i Tidens Løb kunde vedblive at afgive en Forbedring i de Vilkaar som Stiftelsen tilbyder sine Alumnus.

Dette vilde da kunne skee paa den hensigtsmæssigste Maade ved Oprettelse af et Le- gat hvis Renter komme Alumnusne tilgode, hvorved af Professor Engelstoft var bemærket, at ligesom Pengehjelp er det som Studenterne i Hovedstaden mest trænge til, saaledes op- fordrede navnlig Alumnusnes Stilling til en saadan Anvendelse af Gaven; denne var nemlig i husholdelig Henseende mindre fordelagtig end paa de tvende andre Kollegier, Borchs og Elers, hvor Alumnusnes Distribut udgjør respektive 60 rb. og 30 rb. aarlig for hver Alumnus, medens paa Valkendorfs Kollegium Stiftelsens uheldige husholdelige Forsatning for nylig har gjort det nødvendigt, indtil videre at nedfatte Distributten fra det hidtilværende Beløb 28 rb. til 24 rb. aarlig for hver, uden at der efter Kollegiets nærværende Forsatning er nogen Udset til at dette Beløb i den nærmeste Fremtid igjen vil kunne forhøjes.

Wilde man imidlertid fordele Renten af den Estrupske Gave, nemlig af dennes oprin- delige Beløb 1000 rb., som efter den oven foreslaaede Anvendelse af de opsparede Renter alene vilde blive tilbage til den heromhandlede Bestemmelse, blandt alle Kollegiets 16 Alum- nus, vilde derved kun udkomme det ubetydelige Beløb (naar nemlig den Kvæturen for Ad- ministrationen forlods tilkommende $\frac{1}{4}$ Procent fradrages Renten) af 2 rb. 2 mk. aarlig til hver. Det vilde derfor ubestribt være langt hensigtsmæssigere at indskrænke Antallet af de Alumnus Legatet skulde tilgode, til nogle Færre, hvilket saameget mere passende kunde skee, som allerede nu de 3 ældste af Kollegiets Alumnus af færfilte med samme for- bundne Legater nyde ekstraordinære Tilleg til den ovennævnte ordinære Distribut, idet sa- ledes den ældste Alumnus, med Indbegreb af hvad der særlig er ham tillagt som Inspektor, ialt oppebærer 43 rb. 48 sk., den næstældste 33 rb. 79 sk., den tredieældste 30 rb. 3 sk.

Da fremdeles blandt de 16 Alumnus paa Kollegiet saa jævnlig indtræffe Vakancer, at ikke lettelig Noget forbliver længere end et Aar paa de 3 yngste Pladser, vilde det endvidere være ganske passende at see bort fra disse Pladser, og der kunde saaledes hen- sigtsmæssigen tages den Bestemmelse, at det paatænkte Legat skulde anvendes til Forøgelse af Distributten for de 10 Alumnus paa Kollegiet som staa imellem de 3 ældste og de 3 yngste, ved hvilken Bestemmelse Distributten for hver af disse vilde blive forøget med 3 rb. 70 sk., og komme til at udgjøre ialt 27 rb. 70 sk. eller næsten det tidligere Beløb 28 rb. aarlig.

Imidlertid havde Eforus tillige antydet en anden, muligen endnu hensigtsmæssigere, Maade hvorpaa det paatænkte Legat til Distributens Forøgelse kunde nærmere bestemmes, ved nemlig dels i Modsetning til de oven paaapegede ældre Legater, der uddeles til visse Alumnus blot efter Anciennitet, at bestemme, at det ny Legat skal uddeles efter frit Valg af Konsistorium, dels at indskrænke det til ganske Faa, saasom 3 eller 4, hvorved da tillige vilde opnaaes, at den Understøttelse Legatet ydede blev klæffeligere for dem den tilfaldt, end efter ovennævnte Forslag; den vilde nemlig da udgjøre resp. 12 rb. 42 $\frac{1}{2}$ sk. eller 9 rb. 32 sk. aarlig for hver, hvorved af Eforus bemærkedes, at Legatet efter dette Forslag vilde blive det største Legat som uddeles til Alumnusne, skjønt det uddeltes til Fæere af disse end noget af de andre. Endnu var herved af Eforus bemærket, at da Giveren oprindeligt havde yttret det Ønske, at en af de da paatænkte Friboliger maatte komme en polyteknisk Studerende tilgode, vilde det være passende, hvis den sidstnævnte Bestemmelse af Legatet toges til Følge, at fastsætte at denne Portion af Legatet skulde om muligt tillægges en saadan Studerende.

Over disse af Eforus fremsatte Forslag til en forandret Anvendelse af den omhandlede Gave havde Giveren, Etatsraad Estrup, efter Konfistoriets Opfordring, afgivet sin Erklæring, som gik ud paa, at han af saantlige i det foregaaende antydede Forslag ogsaa for sit Vedkommende troede helst at burde foretrække det af Kollegiets Eforus særlig anbefalede Forslag, nemlig at anvende Kapitalens hidtil oplagte Renter til Bygningsforandringer, men derimod dens fremtidige Renter til Følgelig af Pengestipendiet for Alumnerne, hvorhos han dog fremsatte den Formening, at det var bedre, skæffelig at understøtte en eller to af de haabefuldeste, flittigste og mest trængende af Kollegiets Alumner uden Hensyn til Fag, end at sprede Legatrenten imellem Flere og derved forringe dens Virkning.

Dgaa Konfistorium havde aldeles tiltraadt de af Eforus fremsatte Forslag i Henseende til Anvendelsen af den Estrupske Gave, dog saaledes, at der i den Fundats for Legatet som nærmere maatte forfattes og indsendes til allerhøjeste Konfirmation, maatte tages specielt Hensyn til det i Etatsraad Estrups Skrivelse fremsatte Ønske.

Efter Alt hvad der saaledes var oplyst og forklaret, kunde Direktionen ikke indsee rettere, end at alle Omstændigheder talte afgjørende for, at den ældre Plan til Anvendelsen af den Estrupske Gave, som i Aaret 1840 blev allernaadigt approberet, nemlig ved Hjælp af samme at omdanne den gamle Auditoriibygning til ny Lejligheder for 4 Alumner, nu opgaves, og at det ene Rette vilde være at nedbryde denne gamle Bygning, saaledes som ovenfor forklaret. Det forekom dernæst Direktionen, at det af Eforus fremsatte Forslag til en forandret Anvendelse af den Estrupske Gave, ved at benytte de opsparede Renter til Forbedringer af Alumne-Lejlighederne, og af den oprindelige Kapital at oprette et Legat til Distributens Forbedring, var i enhver Henseende aldeles hensigtsmæssigt og vel motiveret, og efterat Den derfor overensstemmende hermed havde nedlagt allerunderdanigst Forestilling og derved anbefalet bemeldte Forslag, behagede det Hans Majestæt under 3die August allernaadigt at beslutte saaledes:

1. Vi tillade allernaadigt at den i Valkendorfs Kollegii Gaard værende gamle Bibliotheks- og Auditoriibygning, istedetfor, ifølge allerhøjeste Resolution af 17 Jan. 1840 ved Hjælp af den af Etatsraad Estrup i Aaret 1836 skjenkede Gave af 1000 rb. til Valkendorfs Kollegium at omdannes til ny Friboliger for Alumner, snarest muligt sælges til Nedbrydelse; og at ligeledes en Del af den Mur der skiller Haven fra Gaarden nedrives, dog at 6 Alen i den østlige Ende blive staaende og benyttes ved Opførelsen af en ny Bygning til Brændsel m. m., saaledes som i det allerunderdanigst fremlagte Overflag under Nr. 4 er nærmere opgivet, samt at den Plads som indvindes ved Bygningens Nedbrydelse lægges til Haven, og at denne stilles fra Gaarden ved et Stakit, som opføres paa det Sted hvor Auditoriets sydlige Fassade nu staaer, samt i Flugt med samme;
2. at de Renter som ere opsamlende paa den Estrupske Gave anvendes til Afholdelse af Omkostningerne ved de nødvendige Foranstaltninger til Afhjælpning af den i Kollegiets Bygning herskende Fugtighed paa den allerunderdanigst ommeldte Maade;
3. at der af Hovedkapitalen af bemeldte Gave oprettes et Legat under Navn af det Estrupske, stort 1000 rb., hvis Renter skulle komme 1 eller 2 Alumner paa Kollegiet tilgode, efter frit Valg af Konfistorium, overensstemmende med den Fundats som for Legatet vil blive at udfærdige og til Vor allerhøjeste Konfirmation at forelægge.

Denne Fundats er først bleven udfærdiget i 1847.

— For at fremme Djemedet med de foretagne Forbedringer ved Kollegiebygningen, navnlig den ensfælige stærkere Opvarming af Alumneværelserne til Fugtighedens Fordrivelse, blev det efter et derom af Eforus indgivet, af Konfistorium anbefalet Andragende, paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling, under 16de Oktober allernaadigt tilladt, at der af den paa Kommunitetets Budget for 1846 under 14de Post til extraordinære Udgifter normerede Sum af 2000 rb. maatte engang for alle, som et Tillæg til Udgifterne ved den ved Kollegiet foretagne Hoveddistandsættelse, udredes det fornødne Beløb til Anskaffelse af 10½ Favne Brænde til Kollegiets Opvarming i den forestaaende Vinter.

— Samme Kollegium. I Henshold til en af Konfistorium i 1830 fattet Beslutning*), blev i Efteraaret 1846 opslaaet som ledig en stipendieløs Plads paa bemeldte

*) Da Eforus havde foreslaaet at besætte de tre Pladser paa Valkendorfs Kollegium som ere forbeholdte Landmaalere, men hvoraf kun to, der aldrig havde benyttet Sokalet, levede her i Byen, bisætted Konfistorium dette Forslaag og besætte Pladserne, men saaledes, at de to af dem berigtes med Betjænkelse, at de skulde frastyttes dersom Videnskaberens Selskabs Laandmaalere skulde gjøre deres Fordring paa Pladserne gjældende.

Kollegium, hidrørende fra Landmaaler Berchmesters stadige Fraværelse, hvilken i de senere Aar havde henstaaet ubesat, efterat nu Kollegiets Værelser famtlige vare i saadan Stand at der fra den Side Intet var til Hinder for dens Besættelse, dog med al fornøden Reservation saavel i Henseende til Beneficiets Varighed (da Pladsen efter Berchmesters Død vil gaae over til at blive en Almunneplads), som i Henseende til Afgang til Dyrkning til Almunnepladser. Pladsen blev i December besat med en Lægestuderende.

— Meyerste Legat. Direktionen var bleven opmærksom paa, at den for det Meyerste Legat til Universitetets anthropologiske Museum under 6te Aug. 1813 oprettede og den 20de Decbr. 1822 allernaadigst konfirmerede Sundats (der findes dels i Koll. Tid. 1822 Nr. 62 og 63, dels i Udtog i Engelstofts „Efterretninger“ osv. S. 286) indeholdt adskillige Bestemmelser der, om de nogensinde vare blevne overholdte, idetmindste ikke bleve det nu, idet der nu ikke eksisterede noget anthropologisk Museum, idetmindste ikke under dette Navn, hvorimod Legatet anvendtes for det zootomisk-physiologiske Museum, medens den menneskelige Anatomi, hvortil Fundator synes fornemmelig at have sigtet ved den oftere gjentagne Benvævnelse: Anthropologi, har tvende særegne Musæer, der ikke staae i Forbindelse med Legatet, ligesom og Forchriften om en under det lægevidenskabelige Fakultets Navn ved Trykken bekjendtgjort Katalog og dennes aarlige Fortsættelse og jevnlige Fornyelse syntes aldrig at vare bleven efterlevet, saalidet som om Musæets Nabning for Publikum; det var derhos i Fundatsen paalagt Lægefakultetet, aarligen i April Maaned at gjøre nøjagtig Indberetning til Direktionen om Samlingens Tilstand og Fremvært i det forløbne Aar, hvorefter det paaligger Direktionen aarligen at nedlægge allerunderdanigst Beretning til Kongen; men saadanne Indberetninger vare aldrig modtagne.

Direktionen tilskrev derfor Konstitoret om at indhente og med sine Dtringer at indsende det lægevidenskabelige Fakultets Erklæring om, hvad der maatte have foranlediget, at Fundatsens Bestemmelser ej vare blevene opfyldte.

I sin Erklæring bemærkede Fakultetet, at ved Hjælp af det Meyerste Legat blev et anthropologisk Museum grundlagt ved Universitetet, og udvikledes lidt efter lidt til en temmelig betydelig Samling af Præparater, der for Størstedelen henhørte til den menneskelige Anatomi og altsaa svarede til Giverens Bestemmelse; men da forandrede Tidsforholde havde gjort en nøjere Forbindelse imellem de to Læreanstalter hvor en højere lægevidenskabelig Dannelse meddeltes nødvendig, blev det ved kongelig Beslutning af 3 April 1840, blandt flere til en Samvirken blandt disse Læreanstalter sigtende Bestemmelser, fastsat, at de i Anstaltens Musæer varende Præparater skulde fordeles saaledes, at de til den menneskelige Skilnings- og Sygdomslære hørende Præparater, som fandtes i Universitetets Museum, skulde overlades det kirurgiske Akademi, mod at Universitetet erholdt de til den komparative Skilningslære og Livsvidenskaben hørende Præparater som Akademiet ejede. Som Folge heraf erholdt Universitetet Akademiets dyrkjællige Stykker, og herved, i Forbindelse med den senere anskaffede Eschrichtske Samling, grundlagdes Universitetets physiologisk-zootomiske Museum. Men af samme Grund afgav Universitetet næsten alle de til den menneskelige Anatomi hørende Præparater, som vare anskaffede for de af Hofraad Meyer testamenterede Summer, og saaledes ophørte Universitetet at have noget anthropologisk Museum. Denne Tilstand varede imidlertid ikke længe, da det kirurgiske Akademi ved kongelig Resolution af 17 Dec. 1841 ophævedes som særskilt Læreanstalt, og ved samme Resolution § 1 b bestemtes, at Akademiets Samlinger skulde gaae over til Universitetet som dets Ejendom. Ved denne Resolution blev imidlertid Intet fastsat om de Midler hvorved Samlingernes Vedligeholdelse og Forøgelse skulde bestrides, og ligesom derfor Meyers Legat, efterat Universitetet havde afgivet sine anthropologiske Præparater, var bleven anvendt, ikke til Bedste for det kirurgiske Akademi's, men for Universitetets egne Samlinger, saaledes vedblev Meyers Legat at udbetales til Bestyreren for den Samling der paa denne Maade havde faaet Hævd derpaa, og denne Forholdsregel fik ogsaa allernaadigst Sanction ved det under 13 Novbr. 1844 udsærdigede Normalreglement, som under 4de Post h bestemmer, at af de til Musæet for Physiologi og sammenlignende Anatomi normerede 1100 rb. skulde de 400 rb. tages af Legatrenter, men disse 400 rb. ere netop Renterne af det Meyerste Legat og der høves ingen andre.

Uagtet der saaledes var en fuldkommen lovlig Hjemmel for at Renterne af det Meyerste Legat hidtil vare udbetalte til det physiologisk-zootomiske Museum, lod det sig imidlertid ikke nægte, at dette stred ligefrem imod Testamentets Ord; og da Universitetet nu ved Siden af dette ejede et anthropologisk Museum, som er delt i to Dele, den normal-skilnelige og den sygdommelig-skilnelige Samling, og hvori de fleste af de for Meyers Legat tidligere anskaffede

Præparater nu findes opstillede, saa vilde det vistnok være aldeles overensstemmende med den Agtelse som skuldes Giverens Hensigt, om man foretog en Forandring hvorved denne Hensigt blev opfyldt. Fakultetet foreslog derfor, at det normal-skillelige og det Syggedoms-skillelige Museum afgave hvert 200 rb. af det til Indtægt for dem normerede aarlige Beløb, til Fordel for det physiologisk-zootomiske Museum, og at de til Erstatning derfor fik Renterne af det Meyerske Legat til lige Deling. Ved denne Foranstaltning vilde aldeles ingen Forandring bevirkes i Størrelsen af de enkelte Musæers Indtægter, og Testamentets Bestemmelse vilde blive opfyldt. Som Følge heraf vilde da ogsaa disse Musæer have at overtage de hyderligere Forpligtelser som ere knyttede til Gaven, forsaavidt som de forandrede Forholde endnu gjøre det muligt at opfylde dem. Hvad saaledes for det første Katalogerne angaaer, da vare disse regelmæssigt blevne ferte, og efter den Omordning af Musæerne som har fundet Sted siden 1840, vare de blevne udarbejdede fra nyt, og vilde fremdeles være at fortsætte og holde i den strengeste Orden. Trykning af dem fandt første Gang Sted i 1828, da Schumacher udgav: *Descriptio musei anthropologici universitatis Hauniensis, Hauniæ 1828*. 4to. Li Aar senere, da en Katalog skulde have været trykt, vare allerede Forhandlingerne om Musæernes Deling i fuld Gang; thi Fakultetets og det kirurgiske Akademis Indstilling, som endelig førte til den kongelige Beslutning af 3 April 1840, var allerede dateret den 14 Sept. 1837. Efterat Ordningen var kommet i Stand, havde det heller ikke været muligt at tænke paa nogen Trykning, da dels Forfattelsen af de ny skrevne Kataloger havde medtaget al den Tid som Museums-Bestyrerne kunde raade over, og det dels vilde være forbundet med særegne Vanskeligheder at give en Fortegnelse over de for det Meyerske Legat indkjøbte Præparater; disse udgjøre nemlig nu kun omtrent en Femtedel af de i den pathologisk-anatomiske Samling værende Præparater, i den normal-anatomiske endnu mindre, og i den physiologisk-zootomiske, der havde oppebaaret Renterne i de sidste 6 Aar, var det endog umuligt at sige, hvilke Præparater der vare indkjøbte for Meyers Legat og hvilke for Musæets øvrige Indtægter. Og selv om disse kunde angives separat, saa vilde det vel være et altfor besynderligt og dertil unyttigt Foretagende, at trykke en Separat-Fortegnelse paa enkelte Stykker fra de forskjellige Gylber i Universitetets legems-skillelige Samlinger, der kun adskilte sig fra de øvrige derved, at de vare indkjøbte for Legatrenter. Da nu imidlertid Testamentets Bestemmelse burde efterfølges, foreslog Fakultetet, at der blev trykt Fortegnelse over alle tre Musæer i deres Helhed; dette vilde være et smukt Foretagende og til Nytte for Studiet, og man vilde paa denne Maade være sikker paa, at ethvert for Hofraad Meyers Legat indkjøbt Præparat vilde findes i den trykte Fortegnelse. Vel vilde dette Foretagende være forbundet med adskillige Omkostninger, men Midlerne hertil vilde vel lade sig tilvejebringe.

De aarlige Indberetninger, som i en Række af Aar ikke havde været indsendte, ligesom de heller ikke havde været Fakultetet affordrede af Direktionen, vilde da i Fremtiden aarlig være at indsende. Hvad Samlingernes Forevisning for Publikum angaaer, der efter Testamentet kun behøvede at skee engang om Aaret, da havde denne i Virkeligheden langt oftere fundet Sted, og der var fra de vedkommende Bestyrere af de omtalte Musæer allerede tidligere indsendt Angivelse af de Tider paa hvilke en saadan Forevisning regelmæssig kunde finde Sted en eller flere Gange ugentlig.

Ved at indsende denne Erklæring, henholdt Konsistorium sig til de deri indeholdte Forslag, men mente dog, med Hensyn til hvad der var ytret om Katalogernes Trykning, at det rigtigere burde udsættes at tage Bestemmelse om hvorledes Udgifterne hertil skulde udrettes, indtil Fakultetet nærmere havde indberettet, naar Fortegnelserne over de enkelte Samlinger vare saaledes ordnede, at Trykningen kunde begynde, samt hvilket Omfang omtrent enhver af disse Fortegnelser vilde have.

Ved Skrivelse af 16de Maj bestemte Direktionen derefter, at for Fremtiden Renterne af det Meyerske Legat, der efter Fradrag af den Universitetet tilkommende $\frac{1}{4}$ pCt. udgjøre 400 rb. 48 fl. aarlig, overføres fra det physiologisk-zootomiske Museum, der hidtil har oppebaaret den samlede Sum som en Del af sin aarlige Indtægt, til det anthropologiske Museums tvende Afdelinger, nemlig det normal-anatomiske og det pathologisk-anatomiske Museum, og deles mellem disse med 200 rb. 24 fl. aarlig for hvert, og at det forstnævnte Museum erstattes den derved bevirkede Afgang paa den Maade, at Universitetets Tilskud, ifødetfor med 699 rb. 48 fl. udbetales det med 1100 rb., medens Tilskudet til de to anatomiske Musæer, der hidtil har været opført med resp. 1400 og 500 rb., nedsættes til respektive 1199 rb. 72 fl. og 299 rb. 72 fl., saaledes at disse Beløb ved Hjælp af de ovennævnte Andele i Legatet udfyldes til de tidligere Summer. Og bliver det som Følge

heraf nødvendigt, at Bestemmelserne i Fundatsen for det oftnævnte Legat opfyldes med Hensyn til de nævnte Afdelinger af det menneskeskikkelige Museum. Med Hensyn til Fakultetets Dtringer om Katalogernes Trykning m. v. vilde Direktionen forvente Konfistoriets nærmere Indberetning og Forslag.

— Lurdorphs Legat og Kommunitetslegaterne. Direktionen var ligeledes bleven opmærksom paa, at i Engelstoft „Universitets- og Skoleannaler“ for 1812 S. 205 er opført blandt Universitetets Legater et som skal være tilfaldet Kommunitetsbibliotheket ifølge Gehejneraad Lurdorphs Testament af 1783, stort 400 rb., hvis „Renter anvendes til bemeldte Bibliotheks Forøgelse“ og hvis „Eforus er det theologiske Fakultet“, hvilket Legat ogjaa paa den i samme Skrift for 1813 S. 294 indførte Udsigt over Universitetets Legatkapitalers Tilstand den 30te Juni 1813 er opført med 400 rb., ligesom det atter paa den i Prof. J. Möllers Mnemofyne 2det B. S. 391 indførte Fortegnelse over de under Universitetets Administration henlagte Legater og Fonds i 11 Decbr. 1830 er optaget med den efter Omskrivningen bestemte Grundkapital 319 rb. 48 sk. og Tilværtkapital 25 rb. 1 sk., eller tilsammen 344 rb. 49 sk., men at bemeldte Legat nu syntes at være gaaet i Sorglemmelse, da der ikke, saavidt vidstes, forekommer Noget derom i Universitetets Regnskaber, ligesom det hverken var optaget paa den i Aaret 1837 allernaadigst approberede, eller paa den i Statsbudgettet for 1841 S. 330 indførte Fortegnelse over samtlige Legater. Forsaavidt Aarsagen hertil maatte være at sege deri, at Legatet var indbefattet i den Sum der af Fællesskiets Kasse aarligen anvendes til Bibliothekets Forøgelse, uden at særegen Underretning derom havde været meddelt, syntes der imidlertid at være al Anledning til at søge Legatet restitueret ved at den sidstnævnte Sum, eller hvilken anden dets Kapital nu maatte findes at udgjøre, udlagdes af Kommunitetets Formue og overførtes i Legathovedbogen, paa samme Maade som med Kongehusets Legat er Tilfældet, hvis Renter ligeledes for en Del udbetales til Kommunitetsbibliotheket. Det forekom ligeledes Direktionen, at der ikke var tilstrækkelig Anledning til, at de 4 Sitpendielegater for Regensianere, nemlig Vindings, Nolds, Müllers og Groths, vedblive at være indbefattede i Kommunitetets Kapitalmasse, istedetfor at behandles som de øvrige Legater ved Universitetet og overføres i Legathovedbogen, hvilket ogjaa syntes at staae i Strid med de kongelige Bestemmelser af 1801 og 1825 angaaende de Kvæsturen tilkommende Procenter for Administrationen af Legaterne.

Efterat Direktionen herom havde tilskrevet Konfistoriet, oplystes det, at ifølge Kommunitetets aarlige Regnskaber vare under Stiftelsens Kapitalmasse inddragne følgende særskilte Fonds, som ikke indbefattedes under Kommunitetets Formue, men ved Regnskabernes Afslutning debiteredes paa Balancekontoen, nemlig:

a. hvoraf Renterne tilfalde Kommunitetet:

Regensjens Kapital	385 rb. 92 sk.
Lurdorphs Legat	363 — 28 —

b. hvoraf Renterne udbetales vedkommende Eforus, for at anvendes efter Bestemmelsen:

Müllers Legat	181 — 63 —
Vindings —	257 — 78 —
Nolds —	578 — 93 —
Groths —	600 — —

i alt 2367 rb. 66 sk.

Aarsagen hvorfor kun de 4 sidstnævnte Legater findes anførte i Statsbudgettet for 1842 S. 98, laae deri, at det kun var af disse 4 Legater at der efter Kommunitetets Regnskab udbetaltes Renter, hvormod Renten af de to førstnævnte Kapitaler tilfaldt Fællesskiets selv og derfor ikke særskilt beregnedes. Tøvrigt havde de ommeldte Kapitaler, med Undtagelse af det senere indkomne Groths Legat, i sin Tid været indsatte i Universitetets Kasse, hvorfra de igjen i 1836 vare blevne afgivne til Kommunitetet ifølge en Skrivelse fra Direktionen af 14de Juni 1836. De vare alle, ligeledes med Undtagelse af Groths Legat, udsatte i Forening med Stiftelsens egen Formue, uden at der var givet dem særskilt Udlæg i bestemte Aktiver.

Svad Lurdorphs Legat angaaer, da var det saaledes vel ikke egentlig gaaet i Sorglemmelse, eftersom det paa den anførte Maade var særskilt opført i Regnskaberne, men Renterne vare dog ikke særlig komne til Udbetaling, saaledes som for Kongehusets Legat, men vare indbefattede i Stiftelsens aarlige Bidrag til Kommunitetsbibliotheket. Skulde nu

Legatet adskilles fra Kommunitetet, syntes det at være rigtigst, at saavel Renten af dette, som af Kongehusets Legat, ikke særskilt toges til Indtægt for Kommunitetet, men umiddelbart overførtes paa Bibliothekets Konto, saaledes at blot den øvrige Del af dettes Normalsum blev at udbetale fra Kommunitetets Kasse. Særligt havde Legatet tidligere været opført med den ovennævnte Sum, men efter den i 1836 foregaaede ny Opgjørelse var det bleven forøget til sin nuværende Størrelse 363 rb. 28 fl.

Den ovenanførte under Navn af Regensens Kapital i Bøgerne indestaende Sum havde paa denne Maade i lang Tid været opført, uden at noget vidstes angaaende Kapitalens Oprindelse eller Bestemmelse. Den havde tidligere udgjort 425 rb. D. R., men blev ved Omskrivningen formindsket til 339 rb. 64 fl. og var derefter dels ved oplagte Renter, dels ved den ny Opgjørelse i 1836 voret til den anførte Størrelse 385 rb. 92 fl. Da Renterne af samme ikke vidstes at have nogen særlig Bestemmelse, og det syntes rimeligt, at Kapitalen enten maatte være en i sin Tid opsparet Beholdning, eller en uden særlig Bestemmelse angaaende Anvendelsen skænket Kapital, syntes det rigtigst at inddrage den under Fællesstiftets Kapitalmasse.

Efter at have modtaget disse Oplysninger og efter Konfistoriets Forslag bestemte Direktionen derefter ved Skrivelse af 14de April:

1. at Kurdorps Legat, stort	363 rb. 28 fl.
Müllers — —	181 — 63 —
Vindings — —	257 — 78 —
Nolds — —	578 — 93 —
Groths — —	600 — —

hvilke altsaa tilsammen udgjøre . . . . . 1981 rb. 70 fl.

skulde overføres fra Kommunitetets Hovedbog til Universitetets Legathovedbog, hvorefter disse Legater blive at bestyre paa samme Maade som Universitetets øvrige Legater, saa at ogsaa deraf erlægges den bestemte $\frac{1}{4}$ pCt. til Universitetets Kasse;

2. at Renten af Kurdorps Legat, der efter Fradrag af bemeldte Gebyr afgives til Kommunitetet, saavel som dettes Andel i Renten af Kongehusets Legat, for Fremtiden føres til Indtægt paa Kommunitetsbibliothekets Konto og som Følge deraf kommer til Afgang paa Kommunitetets Bidrag til bemeldte Bibliothek;
3. at Renterne af de 4 andre Legater blive at udbetale umiddelbart til vedkommende Eforer, altsaa uden at passere Kommunitetets Kasse, hvoraf følger, at denne Udgift ligeledes udgaaer af Kommunitetets Budgetter, og at Stiftelsens Renteintægt formindskes med Renten af de omhandlede hidtil under Stiftelsens Kapitalformue indbefattede Legater;
4. at den saakaldte „Regensens Kapital“, der i længere Tid har indestaet i Fællesstiftets Kasse og hvis nuværende Velob er 385 rb. 92 fl., føres Stiftelsen til formelig Indtægt, dog med den udtrykkelige Bestemmelse, at den senere skal gjenudlægges, saafremt det i Tiden maatte oplyses, at denne Kapital, hvis Renter ikke vides at have nogen særlig Bestemmelse, skulde være et Legat, over hvilket Stiftelsen ej er berettiget til at disponere.

— **Lassons Legat.** Det er i forrige Aargang (S. 53) meddelt, at Myntinspektør Lic. Müller, for at opfylde den Forpligtelse han ansaae sig paahvilende som tidligere Oppebarer af dette Rejsestipendium, havde i Sommeren 1845 ladet en Studerende paa sin Bekostning foretage en Udenlandsrejse. Paa samme Maade modtog Konfistorium i Sommeren 1846 Indberetning om, at Lic. Müller endvidere havde tilstaaet Kand. philof. Zerbst og Mag. J. L. Using hver 300 rb. til Understøttelse til deres Udenlandsrejse og derved fuldkommen opfyldt sin ovennævnte Forpligtelse.

— **Cosmiske m. fl. Legater.** Den nylig tiltraadte Eforus for de 4 Legater: det Cosmiske, det Medeaanske, det mindre Suienske og det Thonbofske, havde i en indkommet Skrivelse forelagt Konfistorium følgende Spørgsmaale:

1. Det Cosmiske Legat.

Eforus bemærkede, at det i Fundatsen for samme hedder, at Fundators Forældre og efter deres Død hans nærmeste Venner skulle foreskille de Studenter der skulle nyde Legatet.

Af Protokollen faaes, at i 1807 og 1809 havde daværende Generalauditor, nu Gehejmeskonferentsraad Bornemann udnævnt Stipendiarierne; for 1812 hedder det derimod: „efter Efori Udnævnelse nyder N. N. Legatet“, og senere er der ikke Tale om nogen Forslags- eller Udnævnelsesret fra Familiens Side. Skulde Ordet Venner i Fundatsen, der er skrevet i 1715, tages bogstaveligt, maatte Bestemmelsen bortfalde, thi der kan Ingen med Fundator Samtidig nu være i Live, men rimeligvis bør herved forstaaes nærmeste Slægtninge, og saaledes maa det ogsaa tidligere være forstaaet, da Generalauditor Bornemann heller ikke kunde have været samtidig med Stifteren. Muligen har Legatets Ubetydelighed (7 rb. 22 st. aarlig) bevæget Familien til at undlade at gjøre sin Ret gjeldende. Skjønt man nu i 34 Aar havde undladt at tage Hensyn til Familien, anstaa Eforus sig dog ikke berettiget til denne Afvigelse fra Fundatsen, men udbad sig Konsistoriets Beslutning, om

- a. Familiens Tanker herom skulle indhentes,
- b. i saa Fald den samme tilkommende Ret er en Forslags- eller Udnævnelses-Ret, hvilket beroer paa Betydningen af Ordet „forestille“, der enten kan være ligehyldende med „foreslaae“, eller med „fremstille.“

2. Det Medaanske Legat.

Stifterindens Næstpaarørende have efter Fundatsen Ret til at „kommendere (rekommandere, foreslaae) til Rektor og Professor“, og denne Ret var gjort gjeldende endnu i 1807, da Mag. v. Haven, Sognepræst til Odden, endog har udnævnt de tvende Stipendiariere, ligesom han og i 1808 har anbefalet en Student Grüner, der var beslagtet med Stifterinden, til at nyde begge Portioner, men senere er ingen Tale mere om Familiens Forslagsret. Fundatsen bestemmer dernæst, at „hvis nogen af den salig Kvindes eller hendes Paarørende gudsfrygtige og flittige Studiosi skulde findes, som samme allene (Almisse?) kunde behøve, da dem den alene at nyde“, hvilket, som anført, i Praxis er forstaaet saaledes, at en Paarørende er berettiget til at nyde begge Portioner. Denne Forret for Familiens Medlemmer var bleven anvendt idetmindste til 1816, og maaske til 1825; thi fra 1816 til sidstnævnte Aar vare begge Portioner tildele en Person ad Gangen, uden at der dog var noget nævnt om, at disse Personer vare Fundatrix beslagtede. Den Omstændighed, at Legatet ikke opslaaes vakant, maatte gjøre det vanskeligt for Familien at gjøre sin Ret gjeldende. Fundatsen bestemmer Intet om, i hvormange Aar Legatet kan nydes; Praxis var for 3 Aar, skjønt det tidligere undertiden var bortgivet for længere Tid, f. Ex. til ovennævnte Grüner og til en Nyborg i 5 Aar. Eforus forespurte nu:

- a. om der fremdeles intet Hensyn skal tages til Familiens Forslagsret;
- b. om ikke Legatet ved Vakance bør opslaaes, for at Beslagtede af Fundatrix kunne komme til Kundskab derom;
- c. om Legatet ikke bør nydes for 3 Aar, uden forsaavidt Vedkommende forinden den Tid oplyser at studere, eller paa anden Maade mangler Kvalifikation.

3. Det Suirenske Legat.

I Fundatsen for dette Legat findes den samme Bestemmelse som i den for det Medaanske, nemlig at den Stifteren nærmest Paarørende „kommenderer“ til Konsistorium. I 1807 skete Udnævnelsen af den Vaggeriske Familie her i Staden, som Medstiger af Stifterens Familie, men senere er ingen Tale om Familiens Deltagelse i Udnævnelsen. Ogsaa her er Familiens Medlemmer givet Fortrinsret til at nyde Legatet, uden at det af Protokollen kunde sees, om hertil ved Uddelingen var taget Hensyn, ligesom og Mangelen af Besjendtgjørelse naar det er ledigt maatte vanskeliggjøre Udøvelsen af denne Ret. Endelig fattedes ogsaa her en Bestemmelse om, for hvor lang Tid Legatet maa tilstaaes.

Eforus ønskede i Henseende til dette Legat Konsistoriets Bestemmelse angaaende de samme 3 Punkter, som ved det foregaaende.

4. Det Thenbøske Legat.

Da Fundatsen ganske overlader Eforus Uddelelsen af dette Legat, „som han det for Gud vil forsvare“, var det her kun det ovennævnte Spørgsmaal om Besjendtgjørelsens Nødvendighed over hvilket Eforus udbad sig Bestemmelse. Han bemærkede iøvrigt, at Aarsagen til at disse Legater i Praxis ikke ved Vakancer besjendtgjøres, rimeligvis ligger i deres Ubetydelighed, idet de udgjøre respektive 1 Portion paa 7 rb. 22 st., 2 paa 7 rb. 78 st., 3 paa 6 rb. 48½ st. og 2 paa 6 rb. 78 st.; og at det ikke kan nægtes, at hvis de bleve opslaaede vakante, kunde det let hændes, at deres Uddeling kunde paaføre Eforus en Ulejlighed som aldeles ikke stod i noget Forhold til deres Betydning og Nytte.

I Anledning af disse Eforus' Forespørgsler meddelte Konfistorium ham ved Skrivelse af 10de Oktober

A. Med Hensyn til det **Cosmiske Legat.**

ad a. at det havde brevverlet med Gehejmekonferentsraad Bornemann, som havde tilkjendegivet, at han paa Grund af Legatets Ubetydelighed stiltiende havde overladt til vedkommende Eforer, selv at vælge de værdigste Kandidater, ligesom han og fremdeles for sin Livstid renoncerede paa Forslagsret i saa Henseende;

ad b. at Konfistorium ikke fandt Anledning til at afgjøre dette Spørgsmaal forinden der fra Familiens Side maatte fremkomme Paastand om Udnævnelsesret.

B. Med Hensyn til det **Medeanske og Suienske**, samt hvad det 3die Punkt angaar det **Thonboske Legat:**

ad a. at en Bekjendtgørelse i de offentlige Tidender, overensstemmende med Forskrifterne i Klokaten af 12te Juli 1843, vil være fornøden;

ad b. Konfistorium maatte henvise til Universitetsfundatsen Kap. VI § 2 Nr. 10 jft. med Pl. 12te Juli 1843 § 6;

ad c. ligeledes til Fundatsen Kap. VI § 2 Nr. 5.

— Det **Meyerske Understøttelseslegat.** Eforus for det **Meyerske Legat** for trængende Studerende bemærkede i en Skrivelse til Konfistorium, at dette Legat efter Fundatsen kan nydes i 5 Aar; men da den egentlige Studeretid ved Universitetet sjelden varer saa længe, og Legatet endnu sjeldnere gives til Nogen i hans første Studereaar, maa den naturlige Følge af denne Bestemmelse blive, at Legatets senere Udbetalinger, ofte de allerfleste, tilfalde Kandidater, undertiden endog i hele fire Aar. Skjønt herved Legatets egentlige Bestemmelse ikke syntes at opnaaes, havde han dog som Eforus for Legatet ikke troet at Stipendienyhernes Ret kunde bestrides saalænge de ikke „inden Udlobet af de 5 Aar blive befordrede til et Embede eller forlade Studeringene“, hvilke Tilfælde Fundatsen ene sætter som betagende Retten til at vedblive Stipendiets Nydelse. Men i enkelte Tilfælde kan Stipendiarius, skjønt ikke befordret til noget egentligt Embede, dog inden de fem Aars Udlob komme i en saadan Stilling, at han ikke syntes kvalificeret til at nyde dette eller andre Stipendier for „trængende Studerende.“ Et saadant Tilfælde syntes nu at være indtruffet med en Stipendiarius, Kandidat siden Efteraaret 1843, som var bleven engageret af et privat Selskab i Kjøbenhavn som hydropathisk Læge og til den Ende opholdt sig dels paa dette Selskabs Bekostning, dels med kongelig Understøttelse paa Grænsen. Da nu Familien ifølge Fuldmagt havde meldt sig for at have Legatportionen, forespurgte Eforus, hvorvidt Konfistoriet maatte formene, at hans Berettigelse til at nyde Legatet var uforfrænket.

I Anledning heraf tilmeldte Konfistoriet under 19de Septbr. Eforus, at det ikke skønnede, at det efter de ophyste Omstændigheder kunde nægtes den omskrevne Studerende at erholde Stipendiet udbetalt.

— Det **Vissingske Legat.** I Anledning af at Eforus for det **Vissingske Legat** havde henstillet til Konfistorium, om ikke Kandidat K., som havde nydt dette Legat, men i Februar 1846 havde forladt Byen for at tage imod en Huslærerplads paa Landet, kunde udbetales, for de to Maanedes fra 11te Decbr. til 11te Febr., en Trediedel af Legatets halvårlige Beløb, tilmeldte Konfistoriet under 29de Aug. Eforus, at det efter Omstændighederne ikke kunde antage den nævnte Kandidat berettiget til nogen Del af Stipendiet for det nævnte Halvaar.

— **Elers' Kollegium.** Ved en Besættelse af en ledig philologisk Plads paa dette Kollegium havde vedkommende Nominator af Familien nomineret en Studerende der havde valgt Ustetikken til sit Studiefag. Paa Grund af dette Studiefag ansaaes han ikke kvalificeret til at tildeles den attraaede Plads; thi om end bemeldte Studium maatte kunne i videre Betydning indbefattes under Begrebet Philologi, kunde det dog ikke kvalificere til en Plads som var bestemt for dem der dyrke *philologia latina*, for i Tiden at træde i Skolens Tjeneste, hvilket er Fundatsens Bestemmelse. Som en Følge heraf udnævnte Konfistorium en af Nominator subsidialiter nomineret Studerende til den omskrevne Plads.

— Efterat Konfistorium ved de senere Udnævnelser af Almuner paa samme Kollegium har gjort den paa Universitetsfundatsen Kap. VI § 2 Nr. 5 grundede Indskrænkning gjeldende, at de som ikke have *Laud.* til anden Examen ikke kunne nyde dette Beneficium i den fulde ved Kollegiets Sundats tilstaaede Tid af 5 Aar, opstod der i denne Henseende Spørgsmaal om, hvorvidt der skulde gøres særlig Undtagelse i et

indtruffet Tilfælde, hvor en Alumnus, som var udnævnt i 1843, uden at der dengang var gjort nogen Indskrænkning i Tiden, og som derfor endog hidtil havde anseet sig som udnævnt paa 5 Aar, nu derimod, hvis hin Bestemmelse for ham skulde gjælde, efter som han ikke havde Laud. til anden Examen, vilde have at fratræde sin Plads i 1846, hvorfor han havde ansøgt om Forlængelse. Der talte for ham den særegne Omstændighed, at han var udnævnt paa Grund af sit Slægtskab med Fundator, i hvilken Anledning det blev bemærket, at uagtet den nysnævnte Bestemmelse i Universitets-Fundatsen er ganske almindelig og bestemt, Fundator dog har forudsat, at enhver Udnævnelse til Plads paa Kollegiet gjelder for 5 Aar, og at han i denne Tids Udstrækning kan have fundet Grund til, ikke at tillægge sin Familie noget Prærogativ i Henseende til Tiden, hvilket han i Analogi af Bestemmelserne for Optagelsen muligens ellers vilde have gjort. Naar da en senere Anordning forkorter Tiden for Nogle, kan Billighed tale for, ikke at anvende en saadan Regel paa dem som ere af Fundator begunstigede i andre Henseender, og dette især naar en saadan Forkortelse netop begrundes paa et af de Hensyn som Stiftelsen har tillagt ringere Vægt for sin Families Vedkommende, nemlig i dette Tilfælde Maturiteten. I Anledning heraf tillod Konfistorium den ommeldte Alumnus at forblive paa Kollegiet i 4 Aar fra hans Udnævnelse at regne.

Af ny Legater ere nogle i 1846 tilkomne, men som alene vedkomme Trinitatis Kirke.

Afsdøde Generalinde Charlotte Amalie Michaelsen, Enke efter Generalmajor Frederik Christian Michaelsen, havde ved Testament af 5te Febr. 1844, hvilket under 23de Oktober 1845 var forsynet med kongelig Konfirmation, bestemt i § 1 som følger:

Til Trinitatis Kirke her i Staden udbetales forlods 500 rb., siger fem hundrede Rigsbankdaler, mod at Kirken paatager sig at vedligeholde med Hensyn til Monument, Murværk, Jerngitter, m. v., Gravstedet Nr. 26, beliggende ved Muren mod Landevejen paa bemeldte Kirkes Assistent-Kirkegaard, i hvilket Gravsted min første Mand, Kjøbmand Henrik Henkel, ligger begravet og i hvilket jeg selv ønsker at nedsettes. Gravstedet bliver kjøbt paa 200 Aar, at regne fra 30te Maj 1827, og bliver i denne Tid paa anførte Maade tilbørligen at vedligeholde af Kirken.

Efterat Profesfor Scheel som Fuldbyrder af den Afsdødes Testament herom havde underrettet Konfistorium, tilmeldte dette, efter at have indhentet Børgernes Betænkning, under 19de Septbr. Profesforen, at det paa Kirkens Vegne med Erkjendtlighed modtog Gaven med den til samme knyttede Forpligtelse, og at Legatet kunde indbetales i Kvæsturen, samt at Konfistorium havde tilstaaet Graveren 8 rb. aarlig for at besørge den sædvanlige Vedligeholdelse af Gravstedet.

— Ifølge et under 16de Aug. 1843 oprettet, under 19de Febr. 1846 kongelig konfirmeret, Testament har nu afsdøde Madame Anne Marie Sabel fød Gjermansden, Enke efter Bogholder ved den ophævede Manufakturhandel Leonhardt Sabel, skænket til Trinitatis Kirkeskole et Legat paa 2000 rb. og til Trinitatis Kirke et ligedant paa 1000 rb., begge til Anvendelse paa den i Testamentet nærmere angivne Maade, hvilke Summer af Sekretær Hagen, som Testaments-Fuldbyrder i den Afsdødes Bo, i Slutningen af Aaret bleve indbetalte i Kvæsturen.

Følgende er en Ekstrakt af det ovennævnte Testament.

§ 2. Dernæst bliver . . . at udrede følgende Legater . . .

O. Til Trinitatis Kirkeskole skænker jeg 2000 rb. Sølv, skriver, to tusinde Rigsbankdaler Sølv, hvoraf den aarlige Rente bliver at anvende til Klæder til trængende Børn som søge bemeldte Skole.

P. Til Trinitatis Kirke skænker jeg 1000 rb. Sølv, skriver et tusinde Rigsbankdaler Sølv. Renten af dette Legat ønsker jeg uddelt ved hvert Aars Julehøjtid til otte af de mest værdige Trængende af bemeldte Kirkes Menighed. . . .

Denne Ektrakts Rigtighed bekræftes Hagen.

— Endelig er af nu afsdøde Fuldmægtig Hans Kolff og Zustru Mette Kathrine fød Jørgensen skænket et Legat af 1000 rb. til samme Kirkes fattigskole, efter Testament af 27de Febr. 1832, konfirmeret 30te Marts s. A., hvilket Legat, hvoraf nedenfor følger en Ekstrakt, er bleven indbetalt og frugtbargjort med de øvrige disponible Legatmidler i 11te Juni Termin 1846.

E x t r a k t

af

det af Hans Kolff, Fuldmægtig ved det Berlingske Kontor, og Hustru Mette Cathrine Kolff fød Jørgensen, under 27de Februar 1832 oprettede og med kongelig allernaadigst Konfirmation af 30de Marts s. A. forsynede Testament.

Vi understrevne Egtesfolk, jeg Hans Kolff, Fuldmægtig ved det Berlingske Kontor her i Staden, og jeg Mette Cathrine Kolff, fød Jørgensen . . . oprette herved følgende testamentariske Disposition: . . . . .

2. Naar den Længstlevende ved Døden er afgaaet, . . . bliver, efterat Omkostningerne paa den Afdødes anstændige Begravelse samt den paa Voet mulig hvilende Gjæld, saavelsom Omkostningerne ved og i Anledning af Voets Behandling, hvorunder ogsaa skal henregnes Arveafgifterne ifølge Forordningerne af 12 Septbr. 1792 og 8 Febr. 1810 af de herefter nævnte Legater, ere udrede, forlods at udbetale: . . . . .
- g. Til Trinitatis Kirkes Fattigskole 1000 rb. Sølv, skriver et Tusinde Rigsbankdaler Sølv. Disse hidtil nævnte Legater, der alle ere til Stiftelser her i Staden, blive at udbetale til vedkommende Direktioner, Bestyrere eller Børgere, imod behørig Kvittering. . . . .
7. Til som Executor testamenti at fuldbyrde denne vor sidste Willie udnævne vi herved Fuldmægtig Albert Peter Bartholin Hagen her af Staden. . . . .

Kjøbenhavn, den 27de Februar 1832.

S. Kolff.

Mette Cathrine Kolff,

(L. S.)

fød Jørgensen.
m. p. P.

Denne Extracts Rigtighed bekræfter

A. P. B. Hagen.

— Et nyt Legat er i 1846 tilkommet for Trinitatis Kirkes Kirkeskole, idet et saadant, tidligere stiftet til Fordel for bemeldte Skole saavelsom for Frue Kirkes Kirkeskole, men som urigtigen var kommet i det almindelige Fattigvæsens Besiddelse, ved Domstolens Hjælp er bleven hævdet sin fundatsmæssige Bestemmelse.

Aarbogen har tidligere (1843 S. 62) omtalt det Kampmannske Legat stort 500 rb., i 1840 tilfaldet Trinitatis Kirke mod Forpligtelse til at vedligeholde Testatorernes Gravsted indtil Aaret 1942. Testamentet hvorved dette Legat blev stiftet, oprettet, efter meddelt facultas testandi, af Maren Kampmann fød Iversen, Enke efter afdøde forhenværende Forpagter Niels Rothenburg Kampmann, dateret August 1833, og hvorved to lignende Summer skænkedes til de ovennævnte Skoler, indeholdt herom følgende Bestemmelser:

§ 12. Endvidere leger jeg følgende . . . f. til Trinitatis Kirke fem hundrede Rigsbankdaler Sølv, af hvilken Kapitals Renter Kirkens Bestyrere skulle være pligtige at lade vort Gravsted vedligeholde og rengøre indtil Aaret 1942, til hvilken Tid Gravstedet forbliver urørt ifølge Skjødets. g. til Frue Sogns Fattigskole fem hundrede Rigsbankdaler Sølv; h. til Trinitatis Sogns Fattigskole fem hundrede Rigsbankdaler Sølv. Af de under g og h ommeldte Kapitalers Renter skal aarlig paa Hans Majestæt Kongens Fødselsdag den 28de Januar tvende af de flittigste og saadeligste Børn i hver Skole gives Klæder, men Kapitalen skal evig blive urørt.

Den til selve Kirken legerede Kapital blev ved Skifteslutningen i Aaret 1841 indbetalt i Kvæsturen tillige med nogle Maaneders Renter, og indstaaer saaledes nu blandt den øvrige Legatmasse med den i forr. Aarg. S. 160 anførte Kapital 510 rb. 14 sk. De to til Kirkeskolerne legerede Summer derimod vare til samme Tid bleve indbetalte til den administrerende Direktion for Kjøbenhavns Fattigvæsen med ialt 1022 rb. 28 sk., rimeligvis foranlediget derved, at de tvende Skoler i Testamentet vare benævnedes „Fattigskoler.“ Men i Begyndelsen af 1843 gjorde Sognepræsten ved Trinitatis Kirke Konfistoriet opmærksomt paa, at dette formentligen maatte herve paa en Fejltagelse, idet nemlig Fattigvæsenet slet ingen Skoler har under den anførte Benævnelse, og det almindelige Fattigvæsens Skoler ej heller kunne saaledes benævnes, hvorimod de nu saakaldte Kirkeskoler, som i forrige Tid, saavel i deres Fundatser som ellers, benævnedes de respektive Sognes Fattigskoler, selvstændigen bestaae uden Sammenhæng med Fattigvæsenet, ikkun at de efter Fattigvæsenets Drettelse forandrede Benævnelse til Kirkeskoler. Der syntes i nærværende Tilfælde saa-

meget mindre at kunne være Tvivl om Testatrix' Mening, som det af en ved Kirken ansat Gjællig, der var beslagt med den Afbøde, i en afgiven Erklæring var bevidnet, at hun oftere havde sagt ham, at da hun boede i Frue Sogn, men holdt sig til Trinitatis Menighed, vilde hun i sit Testament dele et Skolelegat mellem disse Sognes Kirkeskoler; overhovedet at det, efter hvad der var ham fuldkommen bekjendt, ikke kunde være den mindste Tvivl underkastet, at det jo var disse Skoler hun havde ment og ingen andre. Konistoriet forsøgte derefter ved en igjennem Direktionen og det kongl. danske Rancelli indlebet Brevverling at bevirke de ommeldte Legaters Tilbagebetaling fra Fattigvæsenet; men da dettes Direktion ikke hertil var villig, blev Søgemaal anlagt for det Trinitatis Kirkeskole tillagte Legats Vedkommende, hvorefter ved Hof- og Stadsretsdom af 26de Januar 1846 Fattigdirektionen blev tilplygtet at udbetale Legatet. Paa Grund af nogle senere sorte Forhandlinger angaaende et ved Dommen ligeledes tilkjendt Rentebeløb, paa hvilket det fandtes rigtigst fra Kirkens Side at give Afkald, var Kapitalen dog ved Aarets Slutning ikke endnu bleven udbetalt, hvilket derimod er sket i 1847.

— I Anledning af en Anmeldelse fra vedkommende Graver om at Monumentet paa Justitsraad Udbyes og Srues Gravsted paa Frue Assistentkirkegaard trængte til en Istandsættelse, der efter optaget Overflag vilde koste 55 rb., udbad den akademiske Værg sig Oplysning meddelte, om der paaahvilede Kirken videre Forpligtelse med Hensyn til dette Gravsted, end den sædvanlige Vedligeholdelse, hvortil der aarlig udbetales 4 rb. til Graveren.

Det blev i denne Anledning oplyst, at der i sin Tid isølge Justitsraabinde Udbyes Testament (af 9de Febr. 1820) var til Frue Kirke udbetalt 1000 rb. mod at give Skjøde paa hendes og hendes Mand's Gravsted, saaledes at de til evig Tid uforstyrret kunne henligge der. Uagtet det heraf fremgik, at der ikke paaahvilede Kirken nogen retlig Forpligtelse med Hensyn til Monumentets Vedligeholdelse, fandt Konsistorium dog i Betragtning af Gavens Betydelighed, at der fra Kirkens Side kunde være Anledning til idetmindste at drage Omsorg for, at Monumentet ikke ganske forfalder, og det bifaldt endog senere under 10de Oktober, efter Bærgens Forslag, at Kirken overtog den fornødne Istandsættelse af Monumentet med en Udgift af 50 rb., hvortil Overlaget havde ladet sig nedbringe.

Med de forskjellige Eforier ere i Aarets Løb foregaaede følgende Forandringer.

Under 1ste April udnævnte Konsistorium ifødetfor Konferentsraad Verlauff, som havde begjært sig entlediget fra de ham overdragne Eforier, til Eforus:

for det Mallingske Legat Statsraad Sibbern,
 - - Dalgaardskke Legat Professor Petersen,
 - de Cosmiske, Sureniske, Longomontanske, Medeaniske og Thonboske Legater Professor Schouw;

under 23de Decbr. ifødetfor den til Generalauditer befordrede Prof. Scheel:

for det Liliendalske Legat Prof. Bornemann,
 - de Stampeske og Sossiske Prof. Larsen,
 - - Thottske Prof. Schouw,
 - Professorernes Enkekasse Prof. Engelstoft,

hvorhos Konsistoriet stadfæstede den af Generalauditeren i Kraft af det Bingske Legats Fundats § 20 skete Udnævnelse af Prof. Larsen til Eforus for dette Legat.

De Konsistoriets Patronat underlagte Kirker her i Staden og Landsbykirker angaaende.

I Aarbogen for 1843 S. 59 er fortellig berørt den kongelige Bestemmelse af 2den Decbr. 1840, hvorved den Frue Kirkes extraordinære Bygningsfond tillagte Indtægt af Halvdelen af Brændeafgiften her i Staden havde lidt en betydelig Formindskelse, idet Stadens Kasse deraf var tillagt, til Hjælp til Opførelsen af det Thorvaldsenske Museum, et Beløb af 4000 rb. aarlig indtil videre, nemlig saalange indtil den, overensstemmende med en tidligere allerhøjeste Beslutning af 2den Decbr. 1819, bliver raadig over den Kirkens

Rente- og Afdragsfond tillagte anden Halvdel af Brændeafgiften, d. e. naar ved dennes Hjælp Fondens Bestemmelse er opfyldt (hvilket kan antages at indtræffe i 1855 eller 56).

I Mæret 1845 indkom fra Kjøbenhavns Magistrat Andragende om en Lemping af den nysnævnte kongelige Beslutning, sigtende til at forklasse Menigdommen en større Andel af den til Kirkens Bygningsfond henlagte Halvdel af Brændeafgiften, for at den derved kunde sættes ifland til at yde de Tilskud der viste sig nødvendige til Fuldførelsen af det Thorvaldsenske Musæum. Efterat herom var brevverlet mellem Konsistorium, Direktionen og Kancelliet, behagede det Hans Majestæt paa en af sidstnævnte Kollegium nedlagt Forsøgelse under 24 Aug. 1846 allernaadigst at beslutte saaledes:

Vi bifalde allernaadigst, at Staden Kjøbenhavns Kasse, efterat den overensstemmende med den allerhøjeste Resolution af 2den Decbr. 1819 er blevet raadig over den til Frue Kirkes Rente- og Afdragsfond henlagte Halvdel af Brændeafgiften, fremdeles af den Kirkens ekstraordinære Bygningsfond tillagte anden Halvdel af fornævnte Afgift aarligen erholder udbetalt hvad der bliver tilovers efterat Fonden selv forlods har udtaget 2000 rb., dog ikkun til et Beløb af 4000 rb., for at dette Beløb i Forbindelse med den førstnævnte Halvdel af Brændeafgiften kan anvendes til Forrentning og Afbetaling af den Kapital der af Kommunen er udredet til Opførelsen af det Thorvaldsenske Musæum, hvorimod da Kirkens Bygningsfond i en saa meget længere Tid skal til Bestridelsen af de Fonden efter dens Bestemmelse paahvilende Udgifter beholde den ovennævnte Indtægt af 2000 rb. med Tillæg af hvad Brændeafgiftens halve Beløb i noget Aar maatte udgjøre over 6000 rb.; og bifalde Vi lige allernaadigst, at det, naar den ved allerhøjeste Resolution af 12te Maj 1819, bekendtgjort ved Kancelliplakat af 20de Oktober s. A., paabudne Klubafgift ikke længere behøves til Frue Kirkes Gjælds Afbetaling, maa komme under nærmere Overbetjelse, hvorvidt nogen Del af bemeldte Afgift i det ovennævnte Djemed kan tillægges Stadens Kasse.

— En betydelig **extraordinær Udgift** er i 1846 bleven udredet af Kirkens **extraordinære Bygningsfond**, idet en Hovedstandsættelse af Kirkens Tag ved nyt Kobbertag og Tegltagets Omlægning m. m., som længe havde været paatrængende nødvendig, nu fandtes ikke længere at kunne udsættes. Efter Brevverling mellem Konsistoriet, Direktionen og Kancelliet, blev paa det førstnævnte Kollegiums allerunderdanigste Forsøgelse under 16de Oktober allernaadigst bifaldet, at bemeldte Hovedstandsættelse maatte foretages og den dertil kalkulerede Udgift, 6500 rb., udredes af den ommeldte Fond.

— Som sædvanligt meddeles saavel **Bygnings-** som **Rente- og Afdragsfondens Indtægter og Udgifter** for Mæret.

Bygningsfonden.

Indtægt:

Beholdning fra 1845	4918 rb. 27½ fl.
Halvdelen af Mærets Brændeafgift	6370 — 19 —
Rente af Fondens Kapitaler	1124 — —
	<hr/>
	12412 rb. 46½ fl.

Udgift:

Til Indkjøb af 4000 rb. i kongl. Obligationer	4180 rb. 77 fl.
Afgift til Thorvaldsens Musæum efter kongl. Bestemmelse 2 December 1840	4000 — —
En Regning for Omlægning af Kirkens Kobbertag	2539 — 10 —
(det Dvrigte af denne Udgift er først betalt i 1847.)	
Konduktørens Salar	100 — —
Tommerhvend Hallers Enkes Pension	72 — —
Regnskabsførerens Salar	80 — —
Bankpostium, Bogbinderarbejde	12 — 24 —
	<hr/>
	10984 — 15 —
Beholdning	1428 rb. 31½ fl.

Kapitalformuen var ved de indkjøbte Obligationer, 4000 rb., foreget til 29100 rb.

Rente- og Afdragsfonden.

Indtægt:

Beholdning fra 1845	718 rb. 94½ fl.
Halvdelen af Mærets Brændeafgift	6370 — 19 —
	<hr/>
	7089 rb. 17½ fl.

	fra forrige S.	7089 rb.	17½ fl.
Afgiften af Klubber og dramatiske Selskaber		5078 —	46 —
Afgiften af Lig der jordes i Staden		389 —	48 —
Renter			
a. af Fondens Kapital	160 rb.	=	fl.
b. af et indbetalt og senere uddraget Afdrag paa det Bøgelste Laan	36 —	78 —	
		196 —	78 —
I Statsgjeldskassen de optagne Afdrag paa det Bøgelste Laan		1200 —	=
			13953 rb. 93½ fl.

Udgift:

Afdrag og Renter paa Passiva	11854 rb.	88 fl.
En indfriet Kapital	1470 —	=
Bankfolium og Brevporto	18 —	22 —
I Statsgjeldskassen indbetalt	300 —	=
		13643 — 14 —
	Beholdning	310 rb. 79½ fl.

Kapitalformuen var usorandret 4000 rb.

Kirkens Passiver, som ved Udgangen af 1845 havde udgjort . . . . . 93625 — 73 —
vare ved de indbetalte Kapitalafdrag nedbragte til følgende Summer:

a. af Laanet fra Soro Akademi	37389 rb.	94 fl.
b. — Laanet fra de Bøgelste Arvinger	18500 —	=
c. — Laan fra Private	29660 —	26 —
		85550 — 24 —
	eller en Formindstelse af	8075 rb. 49 fl.

I den anførte Sum, 85550 rb. 24 fl., ere dog indbefattede uaffordrede Afdrag 119 rb. 48 fl., hvorefter det egentlige Beleb af Passiverne bliver 85430 rb. 72 fl.

— Saaledes som allerede ovenfor berørt, har Konsistorium i 1846 første Gang haft Kjærlighed til at udøve den det ved den kongelige Beslutning af 16de Juli 1841 (Marb. 1841 S. 38) tilbagegivne Rettighed til at udnævne Klokkeren ved Frue Kirke. Af den af Konsistorium under 14de Nov. udsædte Bestalling for den ny Klokker, som nedensfor meddeles, vil blandt Andet erfares, hvilke Vilkaar i Henseende til Pensions Udredelse til Formandens Enke der ere Klokkeren paalagte; hvorhos bemærkes, at det var efter derom indkommen Ansøgning fra Enken, at Naadensaarets Begyndelse blev fastsat til 1ste Juni, naaget den forrige Klokker døde i Marts Begyndelse. Angaaende den i Bestallingen anførte Bestemmelse af den Embedet paahvilende Afgift til Universitetet for den ny Klokkers Embedstid vil det Fornødne findes anført længere nede i Afsnittet om det Husholdelige. Bestallingen lyder saaledes:

Stp. Np.
4 Kl. Nr. 6.

Rektor og Professorer ved det kongelige Universitet i Kjøbenhavn Gjøre vitterligt, at vi have antaget og beskiftet, ligesom vi og herved antage og beskifte Universitetspædel, Dannebrogsmænd, Jens Marfus Høegh Drum til herefter at være Klokker ved Vor Frue Menighed her i Staden, ifølgelig den ved Døden afgangne Klokker Niels Eilemann Hansen, og haver han i dette Embede at iagttage følgende:

1. Skal han med storre Klid og Troskab forrette Alt hvad ham i hans anbetroede Embede tilkommer, efter Hans kongelige Majestæts allernaadigst ufgangne Lov, Ritual og andre Anordninger.
2. Rektor og Professorer skal han erkjende for sine rette Foresatte, og uden Forsømmelse efterkomme Alt det som hans Embede vedkommende af dem eller Procurator templi maatte vorde ham paalagt.
3. Med Kirken skal han have dagligt Opsyn, at den altid ren og ordentlig holdes, og som det ham isærdeleshed tilkommer at lade Kirken ugentligen fejre og saa tit behøves de nederste Partier affjøre, saa skal han og tillige tilholde Graverne, at de iligemaade holde Kirkens uøvendige Grunde ryddelige og ordentlige.
4. Med Klokkerne skal han have god Opsigt, at der forsvarligen og til bestemte Tider ringes, og sørge for, at Urværket rigtig vorder optrukket og stille, efter den Forening som af Vedkommende derom er indgivet, eller herefter videre maatte anordnes.
5. Paa Kirkens Ornamente og Klæder skal han stitteligen tage vare, at de altid findes anstændige og rene, saa og vel bevare og iagttage det Inventarium som ved Kirken findes, og hvilket i Kirkens borgerlige Børges Overbvarelse bliver ham leveret efter en af samme Bøрге paategnet Specifikation, af hvilken han derimod undertegner en Gjenpart, som forbliver i Børgens Forvaring. Saa skal han og isærdeleshed daglig tilsee, at ingen Laase i Kirken blive afbrækkede, eller noget af Kirkens Sager forkommer.
6. Han skal og holde rigtige Bøger over de Børn som i Kirken døbes, samt de Brudefolk som blive viet og dem som gaae til Skifte m. v., saavel som over alle de Døde som begravnes

- til Frue Menighed, saaledes at han, naar det af Procurator templi, Kirkens Børgter og andre Vedkommende forlanges, kan give tilforladelig Attest om, hvorlænge det er siden, at et Lig er bleven begravet. Iøvrigt haver han og, i Henseende til Bestillinger for Lig, samt de til Graverne paa Assistentkirkegaardene udsedende Anvisninger og den for samme tillabte Betaling, at holde sig det kongl. danske Rancellis Resolution af 28 Maj 1808 efterrettelig.
7. I Overensstemmelse med den kongl. allernaadigste Resolution af 10de Marts 1809 er han pligtig til i den almindelige Enkekasse at forsikre sin Enke en med hans Indkomster passende Pension af idetmindste 50 rb. aarlig.
  8. For saadan hans Tjeneste skal han i alle Maader nyde den Løn og de Indkomster som hans Formand for ham nydt haver, hvormed han skal lade sig nøje. Hvorimod han forpligter sig til aarlig, endog i Naadensaaret, dog i Overensstemmelse med 9de Post, at tilsvare den Tjenesten paahvilende Afgift til Universitetets Bygningskasse, dog kun med det Beløb hvortil samme ved allerhøjeste Resolution af 3 Aug. d. A. for hans Embedssted er nedsat, nemlig et hundrede og halvtredstindstyve Rbd. Sølv, som kvartaliter erlægges i Kvæturen mod sammes Kvittering. Endvidere erlægges han, efter Naadensaarets Udløb, i Overensstemmelse med den kongl. Universitetsdirektions Skrivelse af 6 Juni d. A., aarlig i Entepension til Klokter Hansens Enke firfjendstyve Rigsbankdaler Sølv.
  9. Hans Embedssted begynder fra den 1ste Juni 1846, og deler han i det paa samme følgende Aar Embedsindkomsterne med Klokter Hansens Enke, imod at hun tager lige Del i den paa Embedet hvilende ovenfor anførte faste Udgift.
- Til Befrættelse under Universitetets Segl og sædvanlig Underskrift.
- Det kongelige Universitet i Kjøbenhavn den 14de November 1846.

Fred. Chr. Sibbern.

F. C. Bornemann
Refer. consistorii.

F. C. Peterfen.
Secr. consistorii.

(L. S.)

Bestilling

for Universitetspedel, Dannebrogsmænd, Jens
Martus Høegh Drum, til her:fter at være
Klokter ved Vor Frue Menighed i Kjøbenhavn.

— Angaaende de flere ny Legater som i 1846 ere tilfaldne Trinitatis Kirke eller Kirkeskole m. v., ere de fornødne Efterretninger meddelte i det foregaaende Afsnit.

— Angaaende den til Universitetets Landsbykirkers Forskjønnelse bestemte, til Konsistoriums Naadighed stillede, Normalsum af 600 rb. aarlig er i forrige Aarg. (S. 60) berettet, at man havde vedtaget, at bemeldte Sum for 1845 skulde anvendes til en Altertavle for Gladfare Kirke. Denne Altertavle, malet af Noed, var færdig i Begyndelsen af 1846; men det blev senere, efter Forslag af Eforus Prof. Clausen, af Konsistorium bifaldet, at dette Billede istedetfor i Gladfare opstilledes i Herløy Kirke; hvorefter det i Slutningen af Aaret efter Forslag af Eforus vedtoges at anskaffe en ny Altertavle for den forstnævnte Kirke i et Maleri af passende Størrelse, og dertil samt til en til Maleriet og til Prædikestolen hørende Indfatning at anvende de da i Behold værende 720 rb. 8 fl. og de 600 rb. for 1847.

I husholdelig Henseende er for 1846 Følgende at berette.

Med tvende af de paa Universitetets Budgetter under Navn af Embedsavgifter opførte Indtægtsposter er i dette Aar foregaaet en Forandring, idet en af dem, Afgiften af Klokterembedet ved Frue Kirke, som hidtil i en Række af Aar havde været eftergivet, herester vil indkomme igen, medens en anden, de saakaldte vestindiske Penge, synes i Fremtiden at ville bortfalde.

Efterat Universitetets daværende Patron Grev J. L. Goltstein i Aaret 1759 havde meddelt Tilladelse til at belægge nogle af de Bestillinger hvortil Konsistoriet havde Udnævnelsesret med en aarlig Afgift til Universitet^{*)}, blev det ved den første derefter indtraadte Vakance i Kloktertjenesten ved Frue Kirke paalagt den da beskiftede Klokter at svare til Universitetets Bygningskasse en aarlig Afgift af 250 rd., hvilken Afgift for de senere udnævnte Kloktere ifølge disses Bestillinger blev forhøjet til 300 rd. I Anledning af en Ansøgning fra den daværende Klokter, Neve, blev imidlertid denne Afgift ved kongelig

*) Jfr. Aarb. 1844 S. 79, hvor Konsistoriums Forslag til Patronen i denne Anledning findes aftrykt.

Beslutning af 22 April 1817 nedsat indtil videre til det Halve, uden at det dog af de derved brugte Udtryk var ganske klart, om denne Nedsættelse blot skulde tilkomme Nye personlig, eller om den ogsaa efter hans Afgang skulde vedvare indtil anderledes maatte blive bestemt; imidlertid blev det Første, som ogsaa syntes bedst at stemme med Udtrykkene i allerhøjstbemeldte Beslutning, antaget ved den for den sidstafødte Klokker i Maret 1824 udfærdigede Bestalling og Afgiften saaledes i denne indført med 300 rb. Men da Klokker Hansen saagodtsom i hele sin Embedstid blev i Virkeligheden fritaget for Afgiftens Erlæggelse, idet der først ved allerhøjeste Beslutning af 28 Decbr. 1833 blev ham allernaadigst eftergivet den betydelige Restance af samme han da havde paadraget sig, samt Afgiften ham eftergivet for de 3 nærmest paafølgende Aar, hvilken Eftergivelse senere blev allernaadigst forlænget, hvergang for et lige Tidsløb, ved kongelige Beslutninger af 30 Septbr. 1837 og 11 Maj 1840, og tilsidst ved kongl. Beslutning af 18 Decbr. 1843 indtil en ham paahvilende Gjæld var bleven afdraget ved den ham paalagte Indeholdelse af en Del af hans Embedsindkomst — Alt med Hensyn til flere extraordinære Omstændigheder —, havde dette haft til Følge, at ovennævnte Bestemmelse i hans Bestalling, hvorefter Afgiften var ham paalagt med 300 rb., senere var gaaet i Forglemmelse, og at det i Kvæsturen var bleven antaget, at den ovennævnte ved den kongelige Beslutning af 1817 bestemte Nedsættelse ogsaa for Klokker Hansens Vedkommende maatte anses som gjældende; det fandtes endog, at Afgiften efter Udløbet af en af de ovennævnte Tidsfrister var bleven Klokkeren afkrævet med det nedsatte Beløb 150 rb., og det var rimeligvis denne Følgelse i Kvæsturen der havde givet Anledning til, at i de to sidstnævnte kongelige Beslutninger af 1840 og 1843 Afgiftens Beløb endog udtrykkelig var anført med 150 istedetfor med 300 rb., og at ligeledes Beløbet i en Anmærkning til det trykte Statsbudget for 1845 (S. 204*) var anført med 150 rb.

Imidlertid var man nu bleven opmærksom paa den omhandlede Følgelse i Anledning af at Bestalling blev at udfærdige for den nyudnævnte Klokker, hvem det ved Udnævnelsen var udtrykkelig tilkjendegivet, at han ikke kunde vente Fritagelse for den oftnævnte Afgift til Universitetet. Men da han naturligvis ikke forud havde kunnet vide at Afgiften var større, end hvad der hidtil ved Universitetet selv havde været antaget og endog været tjenstmæssig bekendtgjort, og det derfor syntes ubilligt at paalægge ham en dobbelt saa høj Afgift, som den han med Rimelighed havde kunnet gjøre Regning paa og som ved selve Udnævnelsen havde været af Konstitutorum forudsat, forespurgte dette hos Direktionen, om ikke Afgiften kunde indføres i Klokker Drums Bestalling med 150 rb., og forsaavidt ikke hertil maatte have tilstrækkelig Hjemmel, androg det, ogsaa med Hensyn til de Omstændigheder som tidligere havde bevirket Afgiftens Nedsættelse og som endnu syntes at være tilstede, paa at denne maatte bevirkes nedsat til 150 rb. indtil videre.

Det forekom ogsaa Direktionen at være i høj Grad billigt, at Afgiften ikke nu paalagdes den ny Klokker med et højere Beløb, end det han nødvendigvis havde maattet antage for det rette, og som man ogsaa alene fra Universitetet selv havde gjort Regning paa. Det syntes overhovedet, da Afgiften nu i et Tidsrum af omtrent 30 Aar havde været nedsat til omtrent Halvdelen af det tidligere Beløb, og da endog den nedsatte Afgift i over 20 Aar var bestandig bleven eftergivet, at ville være paafaldende, om man nu paa engang vilde indfordre den hele Afgift, saaledes som den var forinden Nedsættelsen. Om det nu end iøvrigt neppe kunde erkendes, at de Omstændigheder som tidligere havde bevirket Afgiftens Nedsættelse endnu vare tilstede, idetmindste i saa høj en Grad som dengang, idet derved navnlig var bleven taget Hensyn til den ved Kjøbenhavns Bombardement fremkaldte Formindskelse og Forarmelse af Menigheden, maatte det dog uden tvivl indrømmes, at Embedet nu er mindre indbringende end det tidligere har været, efter den almindelige Erfaring, at Kirkebetjentene i nærværende Tid honoreres mindre end i Fortiden, og dels med Hensyn hertil, dels ogsaa paa Grund af de øvrige Omstændigheder, forekom det Direktionen mest passende, at den omhandlede Afgift i den nyudnævnte Klokkers Embedstid forblev nedsat til det Halve af det oprindelige Beløb, men at det ved næste indtræffende Vakance blev at tage under nærmere Overvejelse, hvorvidt der maatte være Anledning til atter at forhøje Afgiften til 300 rb.

Paa Direktionens overensstemmende hermed nedlagte allerunderdanigste Forestilling, behagede det Hans Majestæt Kongen under 3die August at beslutte saaledes:

*) Se Aarbog 1844 S. 169.

Vi tillade allernaadigst, at den Afgift til Universitetet der fra ældre Alder har været paalagt Klokkerembedet ved Frue Kirke her i Staden, for den nu udnævnte Klokkers, Dannebrogsmænd Drums, Embedstid forbliver nedsat til det ved allerhøjeste Resolution af 22 April 1817 indtil videre bestemte Beløb af 150 rb. aarlig; og vil det ved næste indtrædende Vakance i Embedet blive at tage under nærmere Dervejelse, hvorvidt der maatte være Anledning til atter at forhøje Afgiften til dens tidligere Beløb 300 rb. aarlig.

Efter derom indkommet og af Konsistorium anbefalet Ansøgning har Direktionen eftergivet saavel den afdøde Klokkers Enke, som den ny Klokker, hvad de af den oftnævnte Afgift havde at erlægge endnu for Aaret 1846.

Den anden af de ovennævnte Indtagter, de saakaldte **vestindiske Penge**, havde sin Oprindelse fra en Kongeskrivelse af 15 Juni 1770, der paalagde Byfoged-Embedet i Christianssted paa St. Croix en aarlig Afgift af 3000 rd. V. K., hvoraf de 1000 rd. henlagdes til Universitetet. Ved nogle senere kongelige Skrivelser blev imidlertid denne Indtægt for Universitetet dels nedsat til 750 og 500 rd., dels lagt over paa Byfryver-Embedet sammesteds, og ved Reskript af 16 Juni 1786 blev Byfoged-Embedet aldeles befriet for Afgiften og denne med det sidstnævnte Beløb paalagt Byfryver-Embedet, som den derefter har paahvilet. Siden den Tid har Universitetet stedse oppebaaret dette Beløb, der svarer til 640 rb., dog ikke uden betydelige Uregelmæssigheder i Erklæggelsen, ja endog Tab i større Tidrum. Saaledes findes det, at Kvarturen i 1804 og 6, rimeligvis formodentlig Restancer, har paa engang oppebaaret 3009 rd. 29 sk.; i hele den Tid under Krigen da de vestindiske Der vare under engelsk Administration, nemlig fra 1 Jan. 1808 til 31te December 1814, indkom aldeles Intet; for Tidrummet fra 1ste Januar 1818 til 1 Maj 1822 maatte den daværende Byfryver udstede Panteobligation for Beløbet, 2166½ rd. V. K., men af denne Fordring tabtes, formodentlig Pantets Utilstrækkelighed, de 1335 rd.; for Tidrummet dernæst fra 1 Maj 1822 til 31 Decbr. 1825 blev Byfryveren ved Dom frifundet for at erlægge nogen Afgift, da det var godtgjort, at Embedet ikke havde indbragt mere end de det paahvilende Byrder beløb sig til, og af samme Grund, sjønt ikke efter Dom, bortfaldt ligeledes Afgiften fra 1 Jan. 1826 til 1 Marts 1827. Men efterat, ifølge en kongelig Beslutning af 3 Okt. 1826, Byfryver-Embedet var bleven forenet med Notarii publici-Embedet, de hint paaliggende Afgifter overførte til det forenede Embede og flere Lettelser dette allernaadigst forundte, er efter den Tid Afgiften, saavidt vides, uden Afbrydelse indkommet, om end ikke uden Uregelmæssighed eller Vanfærlighed.

Det kongelige danske Kancelli havde imidlertid gjentagne Gange indledet Brevverling med Direktionen angaaende Ophævelse af den omhandlede Afgift, der med Hensyn til Byfryver-Embedets nuværende Indtægter ansaaes for at være altsor trykkende for dette; og uaftet Direktionen ikke kunde anfse sig besøjet til at give Afkald paa en Universitetet ved flere kongelige Skrivelser tilsiikret ej ubetydelig aarlig Indtægt, og derfor bestemt havde modsat sig Afgiftens Ophævelse, forsaavidt ikke Erstatning derfor paa anden Maade kunde forskaffes Universitetet, tilmeldte Kancelliet under 22 Decbr. 1846 Direktionen, at Det havde allerunderdanigst foredraget Sagen, og derved henstillet hvorvidt det maatte behage Hans Majestæt, paa anden Maade allernaadigst at erstatte Universitetet det Tab samme vilde lide, hvis det bestemtes at Afgiften i Fremtiden skulde bortfalde, og at det derefter, ved allerhøjeste Beslutning af 14te s. M. var bleven bestemt, at den oftnævnte Afgift af Byfryver- og Notarii publici-Embedet i Christianssted af 500 rb. V. K. aarlig til Universitetet skal bortfalde fra 1 Jan. 1847 at regne.

Angaaende en mulig Erstatning fra Finanserne for den saaledes bortfaldne Afgift er af Direktionen i 1847 indledet Brevverling, om hvis Resultat Aarbogen først senere vil kunne meddele Efterretning.

— Efterat en ny Bogholder under 1 Jan. 1846 var bleven udnævnt, affordrede Direktionen Kvæstor Forslag til den Instrux som for ham vilde være at udfærdige, og Direktionen har derefter under 17 Novbr. udfærdiget nedenstaaende Instrux for Bogholderen. Dennes første 11 §§ indeholde de i den ældre Bogholderinstrux*) anførte Bestemmelser, med de Forandringer som den senere indførte Forretningsgang og det betydeligen forøgede Arbejde har foranlediget, de derefter følgende §§ indeholde hvad Bogholderen har at iagttage i Egenkab af Kassekontroller og Sekretær ved den almindelige Skolefond, Sorø Akademis Deposittum og Brugskvæsteanstalten, hvilke Bestemmelser i det Væsentlige ere over-

*) Se Aarb. 1838 S. 155.

ensstemmende med den under 15 Juni 1844 udfærdigede Instrux for Kommunitetets Kassekontrollør*).

Instrux for Universitetskvæsturens Bogholder.

§ 1. Bogholderen har isalmindelighed at udføre alle under Universitetskvæsturen hørende Bogholderforretninger, med Undtagelse af dem som ere overdragne de i Kvæsturen ansatte Kassekontrollører, af hvis Instrux, saavel som af Kassererens Instrux, Gjenparten blive at levere Bogholderen. Desuden overfører han de den almindelige Skolefond, Sorø Akademi's Depositum og den polytekniske Læreanstalts Regnskabsvæsen vedkommende Kassekontrollør- og Sekretærforretninger. — Han skal endvidere være pligtig, uden Forsøgelse af den normerede Gage, at underkaste sig enhver senere Forsøgelse eller Forandring i de ham som Bogholder paahvilende Forretninger, og navnlig, i Tilfælde af en mulig ny Ordning af Forretningsgangen i Kvæsturen, at afgive de ham nu overdragne Sekretærforretninger, imod, efter undertegnede Direktion's nærmere Bestemmelse, at overtage andre med Bogholderiet mere ensartede Forretninger. § 2. Som Bogholder skal han iagttage følgende: Han skal føre 1) Universitetets Hovedbog; 2) den ved kongelig Resolution af 2 Decbr. 1836 befalede særskilte Hovedbog for samtlige Legater og de Universitetet ikke direkte tilhørende Fonds; 3) Universitetets Overformynderi-Protokol; 4) Kommunitetets Hovedbog; 5) Kommunitetets Overformynderi-Protokol; 6) den almindelige Skolefonds Hovedbog; 7) den polytekniske Læreanstalts Hovedregnskab; 8) Sorø Akademi's Depositums Hovedbog eller Aktivfortegnelse, og 9) Regnskabet for de til Kvæsturen indbetalte Bestallingsgebyrer. § 3. Hovedbøgerne, som bør indeholde særskilte Konti for alle de i de allernaadigst approberede Normalreglementer og Budgetter anførte Indtægter og Udgifter, maa være indrettede saaledes, at de til enhver Tid paa den bekvemste Maade give en nøjagtig Oversigt over alle enkelte Kontoers Status, og bør Bogholderen, naar noget Spørgsmaal i saa Henseende opstaaer, konferere herom med Universitetets Kvæstor, og rette sig efter hans Anvisning, med mindre han maatte finde særegen Anledning til at forde Spørgsmaalet forelagt Direktionen til Afgjørelse. — Overførslerne fra Kassebeholderne og de specielle Beregninger til de forskellige Konti i Hovedbøgerne bør ske snarest muligt, og udenfor Terminstidene i det seneste inden 8 Dages Forløb. Ingen Rasur bør finde Sted i Hovedbøgerne, men indløber nogen Fejl, bliver samme at rette ved en særegen derom tilføjet Bemærkning. § 4. Det paaligger Bogholderen at meddele vedkommeade Erorer for Legaterne, og Kvæstor for samtlige Kasser's Vedkommende, de Dplysninger som de med Hensyn til enkelte Konti maatte forlange, ligesom han og bør benytte det Kiendskab til Regnskabsførelsens Detail som han erholder ved Overførslerne i Hovedbøgerne, til at henlede Kvæstors Opmærksomhed paa de Gjenstande som han antager at kunne gjøre en foranstaltning fra dennes Side hensigtsmæssig eller fornøden, dog uden at herved medføre nogen Forandring i Henseende til Kassererens og Kassekontrollørens Ansvar for deres Embedsførelse. — Desuden skal han være pligtig, til enhver Tid at meddele vedkommende Kassekontrollører de fornødne Underretninger om vedkommende Kontoers Status, naar der kan være Tvivl om de indkomne Regningers Beløb kunne afholdes af de paagældende Konti, ligesom han ogsaa, dersom enkelte Budgetsummer desuagtet overskrides, strax derom bør gjøre Indberetning til Kvæstor. § 5. Bogholderen skal affatte de ved Direktionens Resolution af 1 Juli 1844 befalede Kvartalsextrakter paa den deri foreskrevne Maade, eller saaledes som senere maatte blive foreskrevet, af hvilke Extrakter han til Kvæstor skal afgive 2 Exemplarer, hvoraf det ene indsendes til denne Direktion. Desuden skal han betimelig affatte og tilfille Kvæstor de almindelige Repartitioner og Beregninger som alene hensigtsmæssigen kunne affattes i Henhold til Hovedbøgerne, saafom de særvanlige Beregninger over Legatkapitalernes Renter, Beregningerne over den Universitetet tilkommende Kvartprocent og andre Indtægter fra Legatfassen, samtlige Beregninger vedkommende Overformynderierne, Kvartalsberegningerne over Gaagerne og Pensionerne, de halvaarlige Beregninger over Huslejeportionerne, og Anmeldelserne til Kassereren om hvormeget der ved hvert Kvartals Udgang skal, som Afdrag paa den polytekniske Læreanstalts Gjæld til Regalisefonden, udbetales af de indkomne Avisafgifter. Forsaavidt der paa nogle af disse Beregninger, for hvis Rigtighed Bogholderen faaer til Ansvar, skal bygges en Udgiftsordre til Kassereren, har han at forelægge Kvæstor samme til Approbation og Anvisning, hvilken dog kun anses meddelt under Reservation af Revisionens Udattelser med Hensyn til Beregningernes Rigtighed. § 6. Bogholderen bør halvaarligen affatte nøjagtige Fortegnelser over alle respektive den 1ste Januar og 1ste Juli udestaaende Restancer af samtlige Kasser's Indtægter uden al Undtagelse, hvilke Fortegnelser afgives in duplo til Kvæstor, for at han paa samme kan bygge den befalede Indberetning til denne Direktion om Restancerne. Forsaavidt imidlertid angaaer den sidst forfaldne Landgilde- og Tiendrestance, som den 1ste Juli for en stor Del altid endnu maa være under Inddrivelse, er det tilkærfeligt, at han attesterer de Restancefortegnelser's Overensstemmelse med Hovedbøgerne som for disse løbende Restancers vedkommende blive af Kassekontrollørerne til ham at afgive. § 7. De originale Hovedbøger med tilhørende Kassebøger, Afgiftsberegninger og øvrige Bilage, udføre Hovedregnskaberne, og blive som saadanne at undergive Revision og Decission paa den befalede Maade. Revisors Antegnelser for Bogholderen besvare inden den Frist som dertil hvergang forelægges ham af Direktionen. — Hovedbogen for Legaterne bør, i Overensstemmelse med den allerhøjeste Resolution af 2 Decbr. 1836, være afsluttet og afgivet til Kvæstor, for at han kan foranstalte den fornødne Revision, inden den 1ste Marts i det paafølgende Aar, og bør derfor Legaternes Kassebøger være afsluttede inden Januar Maaned's Udgang. — Hovedregnskabet for den polytekniske Læreanstalt skal afsluttes umiddelbart efter at

*) Aarb. 1844 S. 86.

Regnskaberne for de specielle Afdelinger ere afgivne til Bogholderen, hvilket ifølge Direktionens Skrivelser af 1 Okt. og 24 Decb. 1842 bør ske inden den 1ste Febr. i det paafølgende Aar. — Regnskabets for Bestallingsgebyrerne skal, ifølge Direktionens Skrivelse af 9 Maj 1843, være afsluttet og afgivet til Kvæstor saa tidligt, at det heril kan indsendes inden Ugangen af det paafølgende Aars Marts Maaned. — Kassebøgerne for den almindelige Skolefond og Sors Akademi's Depositum bør afsluttes den 31te Marts i det paafølgende Aar, hvorefter Hovedbøgerne strax blive at afslutte og afgive til Kvæstor. — Da der for Universitetets og Kommunitetets Vedkommende præsenteres mange Regninger til Udbetaling i Begyndelsen af det følgende Aar, og det er ønskeligt, at det paagjældende Aars Indtægts- og Udgiftsposter, saavidt muligt, forinden blive berigtigede, maa Afslutningen af de disse Stiftelser vedkommende Kassebøger derefter udsættes, dog under ingen Omstændigheder længere end til den 31te Marts, hvorefter der, for at Forvalterregnskaberne, som bør være afgivne i de første Dage af Februar, kunne være reviderede inden Hovedbøgernes Afslutning, saa at de fornødne Oplysninger med Hensyn til Jordbogsudgifternes Konti fra samme kunne optages i Hovedbøgerne, levnes Bogholderen en Maaned til Hovedbøgernes Afslutning, hvilken saaledes under alle Omstændigheder skal være tilendebragt inden April Maaned's Udgang. § 8. Bogholderen har fremdeles, naar han afslutter Hovedbøgerne, tillige at affatte saa fuldstændige Generalbalancer over Legaternes Status, saavel som over Universitetets, Kommunitetets, den almindelige Skolefonds og den polytekniske Læreanstalts Status, og de disse Stiftelser vedkommende Regnskabers Hovedkonti, som kan give Universitetets overordnede Bestyrelse tilstrækkelig Kundskab om det afvigte Regnskabsaars Resultater, og en nøjagtig Oversigt over de forskjellige Indtægts- og Udgiftssummers Forhold til de paagjældende Budgetsummer. Bemeldte Generalbalancer eller Oversigter, som bør være ledsagede af de Bemærkninger som Bogholderen finder Anledning til at fremsætte med Hensyn til de enkelte Konti, især hvor Budgetsummerne ere overfødne, bør, tilligemed Udskrifter af Hovedbøgernes Balancekonti, afgives in duplo til Kvæstor, i det seneste 8 Dage efter at vedkommende Hovedbøger ere afsluttede og afleverede, for derefter uopholdselig at kunne indsendes af Kvæstor, tilligemed hans Indberetning om de vedkommende Stiftelsers økonomiske Forfatning for det afvigte Aars Vedkommende. § 9. Bogholderen skal meddele Kvæstor alle de til de løbende Sagers Expedition fornødne Oplysninger og Udskrifter af Hovedbøgerne, og navnlig ved hvert Aars Udgang meddele de befalede Udskrifter af Kontoerne for de Moltfeste Legater. § 10. Han skal desuden notere Kassererens Kwitteringer i Postbøgerne for de til samtlige under Kwæsturen behørende Kasser ankomende Pengebreve, hvorover han fører en særskilt Bog, der stedse skal ligge til vedkommende Kassekontrollørens Efterblik, og hvori særskilt anføres de til hver enkelt Kasse indkomne Pengebreve. § 11. Ved de specielle Budgetter for de under Universitetet hørende videnskabelige Instituter, forsaavidt de samme vedkommende Udgifter udbetales i Kwæsturen efter Regninger attesterede af vedkommende Bestyrere, er det bestemt, at Udgifterne opføres paa vedkommende Konti i Universitetets Hovedbog efterhaanden som de passere Kassen, uden at henføres under de i bemeldte Budgetter anførte forskjellige Udgiftsposter, hvorimod Bestyrerne ved hvert Aars Udgang skulle affatte nøjagtige Oversigter over, hvormeget der er udbetalt for hver enkelt Underafdeling, i hvilken Anledning det er overladt til Bestyrerne, enten at lade samtlige Regninger indgive in duplo, saaledes at de beholde det ene Exemplar til Brug ved Oversigterne, eller og ved Regningernes Anvisning at gjøre nøjagtig Forklaring om, til hvilke Underafdelinger Udgifterne bør henføres. I sidste Tilfælde skal Bogholderen være pligtig at føre en særskilt Bog hvorefter Bestyrerne til enhver Tid kunne faae Underretning om, hvormeget der er anvendt af hver enkelt Udgiftssum, og hvorefter altsaa fornøvnede Oversigter kunne affattes. § 12. Som Kassekontrollør ved den almindelige Skolefond, Sors Akademi's Depositum og den polytekniske Læreanstalt har han at skrive eller udfolde de Kwitteringer der skulle udstedes for Indbetalinger til bemeldte Kasser, med Indtagelse af Kwitteringerne for Renter som høves i de kongelige eller offentlige Kasser, der ialmindelig udstedes af vedkommende Autoritet paa Stedet, saa og Kwitteringerne for Renter af Prioritetsobligationer og for Gager, hvilke tvende sidste Slags Kwitteringer intil videre, som hidtil, blive at udfylde af Kassereren. Ved Affattelsen eller Udfyldelsen af Kwitteringerne har han at iagttagte, at de nøjagtigen betegne den Post som de vedkomme, og navnlig hvilket Regnskabsaar samme angaaer. Naar han iøvrigt har affattet eller udfyldt en Kwittering for et Beløb der skal udbetales, skal han levere den til den Vedkommende som har at indbetale Beløbet til Kassereren, hvorimod han til Kassereren leverer de af ham affattede Kwitteringer for Beløb der skulle udbetales. § 13. Han har fremdeles ialmindelig med sit Navns Underskrift at meddele Noteringspaategning paa Kwitteringer som udstedes for Indbetalinger, de fornævnte tre Kasser vedkommende; men denne Noteringspaategning bør ej gives forinden Beløbet er betalt og Kwitteringen forsynet med Kassererens Underskrift, hvorefter Kassereren vil have at levere Kontrolløren den til Notering, og denne, efter at have forsynet den med Noteringspaategning, at overgive den til den Betalende, med mindre denne udtrykkelig skal fordrer, strax at erholde Kassererens Kwittering, for selv at præsentere Kassekontrolløren den til Notering. Som Kassekontrollør noterer han ikke Kwitteringerne for indkomne Pengebreve, men skal derimod være pligtig, daglig at eftersee den i foranstaaende 10de Post ommeldte Bog over indkomne Pengebreve, for at forviise sig om, at de der omhandlede Kasser vedkommende Beløb føres til virkelig Indtægt. § 14. Kontrakassebøgerne, der skulle være paginerede, gjennemdragne, forsynede med Kwæsturens Segl og af Kwæstor autoriserede til at gjælde for et Regnskabsaar, skulle føres saaledes, at de afgive en saa fuldstændig og tydelig Kontrol med de omhandlede Kassers Indtægter og Udgifter, at Kassebeholdningerne til enhver Tid deraf kunne erfares, og fremdeles indeholde en saa tilstrækkelig Forklaring om bemeldte Indtægter og Udgifter, at Hovedbøgerne derefter kunne føres, uden at Bogholderen behøver at eftersee de udstedte Kwitteringer, eller andetsteds fra søge Oplysning om, paa hvilken Konto i Hovedbogen Beløbet skal opføres. I Kontrakassebøgerne skal derfor strax indføres enhver Indtægts- eller Udgiftspost, umiddelbart som den forekommer, med behørig Forklaring om, under

hvilkens Budgetkonto Beløbet skal henføres. Der maa intetsteds, hverken paa Indtægts- eller Udgifts- siden, være oversprungne Steder, men hver Side skal fuldskrives. Sellsr ikke maa nogen Radering finde Sted, men hver indløben Fæsl bør rettes saaledes, at det kan sees, hvori Fæslen har bestaaet. Saavel Indtægts- som Udgifts- siderne skulle, naar de ere fuldskrivne, optælles og transporteret. De specielle Indtægts- og Udgifts- poster skulle ved hver Kontordags Slutning konfereres med Kassererens Kassebog. Ved Ugens Afslutning har Kassekontrolløren under sin Haand at attestere i Kassererens Kassebøger, at de for den afvigte Uges Vedkommende ere overensstemmende med Kontraktassebøgerne, ligesom han og har at attestere de af Kassereren affattede Uge-Extrakter, der skulle afleveres af Kassereren Mandag Middag, at de stemme med Kassebøgerne, og det saa betimelig, at de den følgende Tirsdag Morgen Kl. 10 kunne afgives til vedkommende Autoriteter. — Naar Kassereren har haft en Indtægt af den i § 13 sidste Passus ommeldte Befæstethed, hvor den af ham udsædte Kwittering undtagelsesvis ej har kunnet blive paategnet af Kassekontrolløren, eller det ved den daglige Konference eller paa anden Maade befindes, at Kassereren i sin Kassebog har taget et Beløb til Indtægt hvorfor der er udsædte Kwittering som ej er bleven noteret af Kontrolløren, bør denne Indtægtssum ligesuldt efter Kassererens Kassebog strax optages i Kontrollørens Kontraktassebog, med utryffeligg Bemærkning om den manglende Retningspaategning, forsaavidt denne burde have fundet Sted. Derimod bør intet Udgiftsbeløb optages i Kontraktassebøgerne uden efter den originale Kwittering, som Kassereren har at forevise Kassekontrolløren og denne at give Paategning om Notering. — Kontraktassebøgerne afsluttes saa betimelig, at Hovedbøgerne derefter kunne afsluttes inden den i foranstaaende 7de Post bestemte Tid. § 15. Det skal indtil videre have sit Forblivende ved den i Kwæturen hidtil fulgte Regel, at Kassereren fører de saakaldte Obligationsbøger over de rentebærende Aktiver og derefter udfylder Kassekwitteringerne, som dog kontraregnes af Kassekontrolløren og konfereres med Hovedbøgerne af Bogholderen, der ved Terminernes Ureløb affatter og tilstiller Kwæstor Restancelister over de udestaaende Renter. Men skulde det i sin Tid blive overbraget Kassekontrolløren at føre nysnævnte Obligationsbøger, affatte Rentebestemmelser og Renterestancelister, er han pligtig at overtage sig denne Forretning. Derimod affattes alle Anvisninger af Regninger og andre specielle Udgifts- poster af Kassekontrolløren efter Kwæstors Ordre, med nøjagtig Angivelse af den Udgifts- konto hvorpaa Beløbet skal opføres, og for hvilket Regnskabsaar. Han skal have forvisset sig om Beregningens Rigtighed — hvilkens Beregning, uanfæet Kwæstors Anvisning, senere bliver Gjenstand for Revision — forinden han forelægger Kwæstor Anvisninger til Underkrift. Han har endvidere ved Affattelsen af disse Anvisninger nøje at agte paa de for vedkommende Kasserers Udgiftsbasen givne Forskrifter, navnlig den de allernaadigst approberede Budgetter, og bør han undersøge enhver Udgiftskontos Status, naar han kan være i Tvivl, om den kan afholde det paagældende Beløb. Han skal derfor ogsaa staae Stifelsen til Ansvar, dersom han forelægger Kwæstor nogen Anvisning til Underkrift for et større Beløb end der er disponibelt af den vedkommende Budgetsum, uden at gjøre opmærksom derpaa. I Anledning af de Undersøgelser som i denne Henseende kunde blive fornødne, skulle Regningerne ej kunne forræds anvise inden 8 Dages Forløb efterat de ere indleverede. § 16. De forskellige Ordre eller Kommunikationer fra Kwæstor vedkommende omtvænte tre Kasser skal han notere i en egen dertil indrettet Journal, og forsaavidt disse Breve og de samme vedfølgende Bilage ej skulle afleveres til Kassereren som Kassebilage, i hvilket Tilfælde sidstnævnte Embedsmand i Journalen skal kwittere for Modtagelsen, opbevarer han dem, efterat de ere foreviste for Kassereren, som bør give samme fornøden Forevisningspaategning. I Mangel af saadan Paategning antages det, naar Kassereren paabaarer sig at være forbleven ubekjendt med Ordren, at Fæslen hidrører fra Kassekontrolløren, som da bør staae til Ansvar for det derved muligen forvoldte Tab. § 17. Som Kassekontrollør har han at føre Obligationsjournalen, som holdes over Kwæstur- Kasse- samlingerne, til Dplysning om de kongelige Obligationer, offentlige Effekter og andre vigtige Papirer som optages af eller nedlægges i Obligationskisten, og har han at underskrive det Passerede i enhver saadan Samling, tilligemed Kwæstor og Kassereren. § 18. De ham som Kassekontrollør vedkommende Revisionsudfættelser har han at besvare inden Ureløbet af den af Direktionen herygning forelagte Frist. § 19. Jevrigt har han som Kassekontrollør at det Hele at holde sig Forordningen af 8 Juli 1840 om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen efterrettelig, med Undtagelse af hvad der vedkommer Kontrollen med Kassererens Kasseholdninger. § 20. Som Sekretær ved den almindelige Skolefond og Sors Akademi's Depostum paaligger det ham at koncipere de disse Kasser vedkommende Expeditioner, efter Kwæstors nærmere Bestemmelse om hver enkelt Sags Expedition. Derimod føres Journalen indtil videre af Assistenten. — I den anden ugentlige Samling i hver Maaned som holdes af Inspectores kwæstura og Kwæstor, har Sekretæren at fremlægge en Liste over de Sager fra den foregaaende Maaned som ere uerpederede, ligesom han til enhver Tid er pligtig at meddele de Dplysninger som Inspectores kwæstura maatte finde Anledning til at rekvirere. § 21. Som Bogholder og Kassekontrollør skal han være tilstede paa Kontoret hver Sognedags Formiddag fra Kl. 9 til 2, ligesom han ogsaa, da Bogholderposten nu er et selvstændigt Embede, der ikke uden speciel Tilladelse maa forbindes med nogen anden Besidding eller Betjening, skal være pligtig, saa ofte de ham overdragne Forretninger gjøre det nødvendigt, eller det af Kwæstor foreskrives, ligeledes til andre Tider paa Dagen at være tilstede paa Kontoret. § 22. Jevrigt har denne Embedsmand at betragte Kwæstor som sin nærmeste Joresatte.

Den kongelige Direktion osv.

— En Forandring er i 1846 foregaaet i Henseende til Oppebørselen af Skatter og Erklæggelsen af Landgildeafgifter af en Del af Universitetsgodset.

Lidligere, medens endnu alt Godset eller den større Del deraf var fastegods, havde alle Bønderne erlagt deres Skatter til Stiftelsens Forvaltere, som derefter indbetalte dem i samlet Sum i vedkommende Amtstue. Men efterat lidt efter lidt saagodtsom det hele Gods

var overgaaet til Arvefæste, kunde Universitetet nu ikke længere ansees pligtigt, i Egenkab af Godssejer saaledes at indkassere Skatterne for at indbetale dem i Amtstuen, hvorimod det syntes utvivlsomt, at Stiftelsen maatte være berettiget til at frasige sig det i sin Tid godvilligen overtagne Arbejde og at paalægge Bønderne for Fremtiden at betale Skatterne direkte til Amtsforvalterne, der maatte være pligtige at overtage den specielle Opkrævning mod derfor at nyde de lovbefalede Skriverpenge. Da nemlig, uagtet Universitetet ved Godsets Salg har betinget sig aarlige Arvefæstefgifter og forbeholdt sig Herligheden, Arvefæsterne, som have Ret til at sælge og pantsætte, dog ifølge Fdn. 13 Maj 1769 ere at betragte som Selvejere, syntes heraf at maatte følge, at Amtsforvalterne maatte ansees pligtige at opkræve Skatterne hos hver enkelt Skatteyder mod at oppebære de dem ved Fdn. 27 Aug. 1800 og senere Anordninger for Selvejergodset tilstaaede Skriverpenge, da Præmisserne til sidstnævnte Forordning udtrykkeligen vise, at Skriverpengene blev paabudne paa Grund af den byrdefulde Forøgelse i Amtsforvalternes Forretninger som bevirkes ved den betydelig tiltagne Mængde af Selvejere eller færegne Skatteydere. At Stiftelsen som Herlighedsejer indestaaer for Skatterne af det ifølge Fdn. 13 Maj 1769 til Selvejendom afhændede Gods, syntes ikke at kunne medføre nogen Forpligtelse til at lade Skatterne opkræve, da bemeldte Forordnings § 2 viser, at Amtsforvalterne ere pligtige at kræve Skatterne direkte hos saadanne Selvejere, og kun naar Bønderne ikke ere istand til at betale derom maa henvende sig til Herlighedsejeren, der i saa Fald skal indestaae for Restancerne, naar Amtsforvalteren ikke har begaaet nogen Forømmelse med Hensyn til Indfordringen. Naar Opkrævningen af Skatterne hos de i Fdn. 13 Maj 1769 omhandlede Selvejere efter Lovgivningen paaligger vedkommende Amtsforvaltere, maatte det formentligen ogsaa være Selvejernes Pligt at betale Skatterne i Amtstuen og følgelig erlægge de befalede Skriverpenge, med mindre deres Skjeder derom indeholdt nogen anden Bestemmelse; men dette var ikke Tilfældet.

Det kunde ikke andet end være af Vigtighed for Stiftelsen nu at afgive den omhandlede Skatteoppebørsel, hvorved vedkommende Forvaltere vilde blive fritagne for en betydelig Del af deres Forretninger, og Stiftelsen for det Ansvar der nu paahvilede samme med Hensyn til den hine overdragne Skatteoppebørsel. Det var imidlertid kun for en Del af Godset at en Foranstaltning i saa Henseende nu behøvedes; thi for alt Universitets- og Kommunitetsgodset i Sorø og Holbek Amter var allerede i Aaret 1830, ifølge en med Bønderne, hvoraf en ikke ringe Del dengang endnu vare Fæstere, og vedkommende Amtsforvaltere, truffet frivillig Overenskomst, Skatteoppebørselen overgaaet til Amtstuerne; det var saaledes kun for Godset paa Kjøbenhavns og Præsto Amter at Forandringen nu vilde være at iværksætte. Dette Gods indeholdt

	Gaarde med Steder med 1 Td. over 1 Td. Stk. Stk. ell. derunder.	
i Roeskilde Amtstuedistrikt		
Universitetets Gods	186	62
Frue Kirkes —	3	2
- Kjøbenhavns Amtstuedistrikt		
Universitetets Gods	15	14
Frue Kirkes —	3	2
- Tryggevalde Amtstuedistrikt	52	16
- Bordingborg —	16	2
	<hr/>	
	ialt 275	98

hvoraf de Amtforvalterne tilkommende Skriverpenge vilde udgjøre tilsammen 145 rb. 64 st. Forjaaviddt under dette Gods vare indbefattede 8 endnu tilbageværende Fæstegaarde, vilde for dlæses Vedkommende Fæsternes Samtykke til Forandringen være at erhverve, hvilket antoges ikke at ville medføre Vanskelighed.

I Forbindelse med sit Forslag angaaende Iværksættelsen af den ommeldte Forandring, androg Kvæstor tillige paa, at der for Godsets Vedkommende i Præsto Amt maatte iværksættes en lempeligere Fremgangsmaade med Hensyn til Erlæggelsen af de herfabelige Afgifter, ved nemlig at tillade Yderne at betale dem til Forvalteren istedetfor paa Universitetskontoret i Kjøbenhavn.

Det var unægtelig meget besværligt for de langtfraaliggende Bønder, der aldrig søge Kjøbenhavns Lory, at det var gjort dem til Pligt at betale deres Landgilde i Kjøbenhavn, uagtet Stiftelsens Forvalter boer i deres Nærhed. Dette havde ogsaa i længere Tid været

erkjendt og en Forandring i denne Henseende paatænkt, idet der i Forvalternes Instruer er bestemt, at dersom det i Fremtiden skulde, til Lættelse for Afgiftshyderne, blive bestemt at de jorddrotlige Afgifter, istedetfor som nu at indbetales paa Universitetskontoret, skulde erlægges til Forvalterne, have disse uvægerlig at paatage sig denne Indkassation og for samme at aflægge rigtigt Regnskab, ligesom de da maa være betænkte paa at stille en i Forhold til Oppebørserne forhøjet Kaution. Saalænge Forvalterne oppebære Skatterne hos Bønderne, syntes det betænkeligt at foretage den saaledes paatænkte Forandring, da de Forvalterne betroede Oppebørser derved vilde blive saa store, at Stiftelsen ikke kunde ansees betrygget, med mindre der blev stillet en Kaution der stod i et paafaldende Misforhold til de dem tillagte Indtægter; men naar Skatteoppebørsern overgik til Amtstuerne, vilde denne Betænkelighed bortfalde, da de af Forvalterne optrævede Skatter endog udgjorde et større Beløb end den Del af Landgilden, især for den længere bortliggende Del af Godset, som hidtil var betalt paa Universitetskontoret; det var nemlig ikke hele Landgilden der erlagdes paa dette, men kun den Del deraf som indkom forinden Restancerne anmeldtes til Inddrivelse, ved hvilken Lejlighed Forvalterne bemyndigedes til at modtage Restancerne; og det havde jevnlig været Tilfældet, at Beboerne af den længst fraliggende Del af Godset, hellere end at rejse til Kjøbenhavn med deres Afgifter, havde udsat sig for at indkaldes for Forligelseskommissionen, for derved at erhverve Ret til at betale til Forvalteren.

Det var fornemmelig Beboerne i Præsto Amt der søgte sig mest besværede ved den Maade hvorpaa Landgilden hidtil var betalt, idet Beboerne af Roeskilde Amt hyppigen havde Grunder til Kjøbenhavn, og i Holbæk og Sorø Amter Forvalterne ialmindelighed paatog sig at indsende Afgifterne til Kontoret for Bøndernes Regning. Dertil kom endnu, at det især var i Præsto Amt at Beboerne vilde lide ved den paatænkte Forandring med Skatteoppebørsern, da de paa Grund af at Forvalteren boer midt i Amtet sædvanlig har længere til Amtstuen end til Forvalteren, hvilket derimod var omvendt i Roeskilde og Kjøbenhavns Amter.

Den foreslaaede Forandring burde saaledes formentligen indskrænkes til Godset i Præsto Amt, ligesom til Landgilden alene. Hvad Tienden angaaer, da syntes der for dennes Vedkommende ikke at være de samme Grunde tilstede, da dels Tienden kun betales engang om Aaret, istedetfor at Landgilden erlægges idetmindste ved to forskjellige Indbetalinger, dels Tiendehyderne ialmindelighed ikke henhøre under Universitetsgodset, og desuden ved de indgaaede Tiendeforeninger udtrykkelig have forpligtet sig til at betale Tienden i Kjøbenhavn, og altsaa maa antages ved Foreningens Indgaaelse at have taget Hensyn til denne Byrde, ligesom og Forvalterne allerede vare bemyndigede til at modtage Tienden for flere af de længstbortliggende Sogne og navnlig for Færø Sogn i Præsto Amt.

Efterat Direktionen i Anledning af det førstnævnte af disse Forslag havde tilskrevet det kongelige Rentekammer, og efterat samtlige vedkommende Amtsforvaltere havde indvilliget i at overtage Skatteoppebørsern af det ovennævnte Gods mod derfor at oppebære de anordnede Skriverpenge, bifaldt Direktionen ved Skrivelse til Kvæstor af 21de Novb., at denne Forandring for alt Universitetsgodset i Kjøbenhavns og Præsto Amter iværksettes fra 1 Jan. 1847 at regne. Direktionen bifaldt derhos ligeledes, at det samtidigt med forommeldte Foranstaltning tilkjendegaves Universitetsbønderne i Præsto Amt, at de indtil videre fritages for at betale deres Landgilde i Kjøbenhavn, og at Forvalteren i bemeldte Amt bemyndiges til at modtage og kvittere for Landgilden; samt at det derhos paalagdes Forvalteren at oppebære Landgilden efter de ham derover fra Universitetskontoret tilfillede Fortegnelser, dog saaledes at han skal være pligtig, ugentlig at indsende de oppebaarne Beløb med behørig Fortegnelse over hvad hver enkelt Oder har betalt. Direktionen tilkjendegav derhos, at Den ikke fandt Anledning til for Tiden at paalægge Forvalteren at forhøje den af ham stillede Kaution.

Direktionen har senere fra Kvæstor modtaget Indberetning om, at de ovennævnte 8 simple Fæstere havde erklæret dem villige til for Fremtiden at erlægge deres Skatter til de paagjældende Amtstuer og at betale de anordnede Skriverpenge, og at saaledes den hele Skatteoppebørjel var afgivet til de vedkommende Amtstuer fra ovennævnte Tidspunkt.

— Aarbogen har i sin Tid (1842 S. 84) meddelt den kongelige Bestemmelse af 4de Novb. 1842, ved hvilken der aabnedes Universitetets og Kommunitetets Arvefæstere Afgang til under visse Betingelser at afløse, enten for bestandig eller paa Aaremaal, visse Andele af deres planmæssige Arvefæsteafgifter.

Denne Tilladelse havde ikke hidtil været benyttet; men i Begyndelsen af 1847 modtog Direktionen fra Kvæstor Indberetning om, at der nu havde meldt sig 2 af Universitetets

og 1 af Kommunitetets Arvefæstere, som i December 1846 havde for bestandig afløst en Fjerdedel af deres respektive Arvefæsteafgifter ved at indbetale de tilsvarende Summer; ved hvilken Lejlighed Kvæstor forespurgte, dels hvorledes der blev at forholde med de Summer der saaledes nu eller i Fremtiden maatte blive indbetalte for at afløse en Del af Arvefæsteafgifterne, hvilke han, da derved bevirkedes en Afgang i de aarlige Jordebogsindtægter, og disse Kapitaler heller ikke syntes at burde henregnes til Universitetets Reservecfond, foreslog at maatte holdes affjondrede fra den øvrige Kapitalformue, som særskilte Fonds hvis Renter henføres til Jordebogsindtægterne, dels hvorledes Afsløsningssummerne bleve at beregne i det Tilfælde at Nogen melder sig for at afløse i Tidrummet mellem 31te Decb. og indtil den ny Kapitelstart er bleven sat, i hvilken Henseende han forment at Reglen burde være den, at ogsaa den ny Kapitelstart bør medregnes ved Beregningen af den bortfaldende Afgiftsdel's 10aarige Beløb, hvilket syntes bedst at stemme med Ordene i den kongelige Beslutning af 1842, hvorefter Beregningen skal ske efter Gjennemsnittet af de sidste 10 Aars Kapitelstarter.

I denne Anledning har Direktionen ved Skrivelse af 2den Febr. 1847 tilkjendegivet, hvad først de indbetalte Afsløsningssummer angaaer, at de vel ikke bør indgaae under Reservecfonden, men at det ansees rettest, at de for Universitetets Vedkommende tilføjes den egentlige akademiske Fond, saaledes at denne kommer til at bestaae af tvende Afdelinger:

- a. den egentlige uforanderlige akademiske Fond med sine Renter,
- b. den ved Arvefæsteafgifers Afsløsning indkomne Kapital med de deraf faldende Renter, til hvilken Indtægt bliver at henvise ved Jordebogsindtægterne, forsaavidt i disse nogen Afgang finder Sted paa Grund af Afgiftsafløsning;

og at i Kommunitetets Regnskab paa samme Maade Afsløsningssummerne tilføjes den rentebærende Kapitalmasse. Hvad angaaer Beregningen af Afsløsningssummerne og selve Afgifterne i det Aar i hvilket Afsløsningen finder Sted, maatte Direktionen ansee det for rigtigst, at der i denne Henseende fastsættes tvende Terminer, nemlig 1ste Januar og 1ste Juli, saaledes at de Andele af Arvefæsteafgifterne der forlanges afløste, før dem der melde sig mellem 1ste Januar og 1ste Juli ikke bortfalde førend fra sidstnævnte Datum, og for dem der melde sig fra 1ste Juli til 31te Decb. ikke førend fra det ny Aars Begyndelse, og saaledes at ved Afsløsningssummens Beregning efter de 10 Aars Kapitelstarter medregnes, i første Tilfælde den i Afsløsningsaaaret satte Kapitelstart, og i sidste Tilfælde den Kapitelstart som sættes i det næste Aar fra hvis 1ste Jan. Afsløsningen tager sin Begyndelse.

Befordring og Afgang i 1846.

Ved Befordring til andet Embede har Universitetet i dette Aar mistet En af sine Lærere, Professor ordinarius i Retsvidenskaben Dr. Juris N. V. Scheel, som under 23de Novb. udnævntes til Generalauditor i Landetaten og Deputeret i Generalkommisariatskollegiet, dog saaledes at han vedblev sine Forretninger ved Universitetet indtil Aarets Udgang. Han havde beklædt sin ovennævnte Stilling siden 2den Aug. 1836, noget over 10 Aar.

Under 30te Maj blev Observator ved Universitetets astronomiske Observatorium Mg. P. Pedersen efter Ansøgning i Naade entlediget fra denne Post, og derhos forundt Titel af Professor, med Rang efter Rangforordningen af 11 Okt. 1746, dens 5te Kl. No. 8.

Udnævnelser af Embedsmænd ved Universitetet har ikke fundet Sted, med Undtagelse af Bogholder Rosengreens den 1ste Jan., som allerede er anført i forr. Aargang.

— Konsistorium har under 7de Jan. entlediget Formanden for Rigbærerne, Borregaard, fra denne Bestilling, og under 11te Marts til samme udnævnt Studiosus S. S. Speer.

Rigeledes under 1ste Apr. første Universitetepedel J. M. S. Grum, Dannebrogsmænd, til Klokker ved Truø Kirke i den aføde Klokker N. E. Hansens Sted. Udnævnelserne stadfæstet af Direktionen den 15de April.

Rigeledes under 26de Aug. konstitueret til første Pedel og Universitetsbedemand hidtilværende anden Pedel S. V. A. Müller, og udnævnt nysnævnte Formand for Rigbærerne S. S. Speer til anden Pedel.

Rigeledes under 16de Sept. konstitueret til Formand for Rigbærerne Stud. P. J. G. Berg.

Ligeledes under 10de Oktb. konstitueret Studiosus **J. Sievers** fra Altona som Himmelberegner i den entledigede Prof. Pedersens Sted.

— Til Universitetets Rektor i det akademiske Aar 1846—47 valgte Konfistorium, overensstemmende med den foreskrevne Orden, Etatsraad Dr. **N. Ohlenschläger**, Kommander af Dannebrog, Dannebrogsmænd, hvilket Valg Direktionen stadfæstede under 20de Oktb.

De for 1847 designerede Dekani i de 4 Fakulteter ere:

i det gudsvidenskabelige Professor **Clausen** (jfr oven S. 41),

- — retsvidenskabelige Professor **Scheel** (i hvis Sted er traadt Prof. Bornemann),

- — lægevidenskabelige Professor **Eschricht**,

- — filosofiske Etatsraad **Sibbern**.

— Den 14de Febr. bleve Kvæstor ved Universitetet **C. O. Srydensberg** og Chef for Revisionskontoret under Direktionen Kammerassessor **N. K. Bang** udnævnte til Kanselliraader med Rang efter Rangforordningens 7de Kl. No. 1.

— Under 24de Sept. blev Prof. Dr. Med. **D. S. Eschricht** allernaadigst meddelt Tilladelse til at anlægge og bære den ham tildelte Dekoration som Ridder af den svenske Nordstjerneorden.